

අනුරාධපුරයේ

වෙළ

**ABHIDHAMMA
PITAKA**

ព្រះ
ក្រែតបិណ្ឌកច្ឆារបី
និង
សេចក្តីប្រយោគាសាខ្មែរ
អនាមិយបិណ្ឌ
បដ្ឋាន ចតុត្ថភាគ
ទី៧

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុកត្តាមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ក្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

ABHIDHAMMAPIṬAKA

PAṬṬHĀNA

CATUTTHABHĀGA

97

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជានិបតី បួរ ត្រី
 សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំប្លាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្តាលយជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធជម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធម៌ ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

បួរ-ត្រី

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្ធិត្រាប័ណ្ណពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ចតុត្ថភាគ

៩៧

ព.ស. ២៥១០

អភិធម្មបិដកេ បដ្ឋានំ

ចតុត្ថោ ភាគោ

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ បច្ឆិមំ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

វិតក្កត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[១] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កស-
 វិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កស-
 វិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ
 ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។
 សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ
 ខន្ធោ បដិច្ច វិតក្កោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ខន្ធោ បដិច្ច វិតក្កោ ។ សវិតក្កសវិ-
 ចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក បដ្ឋាន

ចតុត្ថភាគ

អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន ខាងចុង

សូមនមស្សការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

វិតក្កត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ វិតក្កៈ
អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធេ
បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[២] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិ-
ចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិ-
តក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា
ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច
រូបំ ។ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធេ បដិច្ច វិតក្កោ
ចិត្តសមុដ្ឋានញូ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កស-
វិចារេ ខន្ធេ បដិច្ច វិតក្កោ កដត្តា ច រូបំ ។
សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្ខិកប្បដ្ឋាន

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ដែល
មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តា-
រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី
អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិតក្កៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វិតក្កៈក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ
 វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ
 វិតក្កោ ច បដិសន្ធិកូលោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ធោ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ វិតក្កោ ច ។

[៣] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
 ច អវិតក្កវិចារមត្តោ អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ
 បដិសន្ធិកូលោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ វិតក្កោ ច កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ វិតក្កោ ច កដត្តា ច រូបំ ។

[៤] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិសន្ធិកូលោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។

វិតក្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី
វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌មិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី
ចិត្តសមុជ្ជានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អរិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរិតក្កសវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិតក្កំ បដិច្ច សរិតក្កស-
 វិចារា ខន្ទា បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កំ បដិច្ច សរិតក្ក-
 សវិចារា ខន្ទា ។ អរិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 អរិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អរិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ បដិច្ច វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
 រូបំ វិតក្កំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ
 អរិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ បដិច្ច វិចារោ កដត្តា ច
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៥] អរិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរិតក្កសវិ-
 ចារោ ច អរិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិតក្កំ បដិច្ច សរិតក្កសវិចារា ខន្ទា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កំ
 បដិច្ច សរិតក្កសវិចារា ខន្ទា កដត្តា ច រូបំ ។
 អរិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អរិតក្កវិចារមត្តោ
 ច អរិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋាយ គឺ វិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈ វិចារៈក្តី
 កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិតក្កៈ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី កងត្តារូបក្តី
 អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ វិចារោ
 ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ
 វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ
 វិចារោ ច កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ វិចារោ ច កដត្តា ច រូបំ ។

[៦] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិតក្កអវិចារំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ វិចារំ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្ក-
 អវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ កដត្តា
 ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ធោ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធោ វិចារំ បដិច្ច វត្ថុ
 វត្ថុ បដិច្ច វិចារោ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

វិតក្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី
វិចារៈក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិចារៈ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តា-
រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ កដត្តារូប អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ វត្ថុ
អាស្រ័យវិចារៈ វិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហា-
កូត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំង-
ឡាយ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ ។
 អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្តា ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តា ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តា ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិតក្កោ ។

[៧] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិតក្កសវិ-
 ចារា ខន្ធោ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ អវិ-
 តក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិ-
 តក្កអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារំ
 បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញោ រូបំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធោ
 កដត្តា ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធោ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យវិចារៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិតក្កៈ
 អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌មិនមានវិ-
 តក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ
 មហាកូតទាំងឡាយ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិចារៈ ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិចារៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវាហេ

បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិតក្កោ មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តា ខន្ធា ច វិចារោ ច ។ អវិតក្កអវិចារំ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ។

[៨] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៩] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ
 ឯកំ ខន្ធច្ចា វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធច្ចា
 ទ្វេ ខន្ធច្ចា ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធច្ចា ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

វិតក្កៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហា-
កូតទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
វិចារៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី
អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប
អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣
អាស្រ័យ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កអវិចារញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច
អវិតក្កវិចារមត្តោ   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជតិ   ហេតុប្បច្ចយា
បដិសន្និក្ខណោ   សវិតក្កសវិចារេ   ខន្ទេ   ច   វត្ថុញ្ច
បដិច្ច   វិតក្កោ   ។   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កអវិចារញ្ច
ធម្មំ   បដិច្ច   អវិតក្កអវិចារោ   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជតិ   ហេតុ-
ប្បច្ចយា   សវិតក្កសវិចារេ   ខន្ទេ   ច   មហាក្ខតេ   ច
បដិច្ច   ចិត្តសមុដ្ឋានំ   រូបំ   បដិសន្និក្ខណោ   សវិតក្ក-
សវិចារេ   ខន្ទេ   ច   មហាក្ខតេ   ច   បដិច្ច   កដត្តារូបំ   ។

[១០]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កអវិចារញ្ច   ធម្មំ
បដិច្ច   សវិតក្កសវិចារោ   ច   អវិតក្កអវិចារោ   ច   ធម្មោ
ឧប្បជ្ជន្តិ   ហេតុប្បច្ចយា   បដិសន្និក្ខណោ   សវិតក្ក-
សវិចារំ   ឯកំ   ខន្ទញ្ច   វត្ថុញ្ច   បដិច្ច   តយោ   ខន្ទា
ទ្វេ   ខន្ទេ   ច   វត្ថុញ្ច   បដិច្ច   ទ្វេ   ខន្ទា   សវិតក្កស-
វិចារេ   ខន្ទេ   ច   មហាក្ខតេ   ច   បដិច្ច   កដត្តារូបំ   ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូតទាំង-
 ឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

សវិតក្កសវិចារញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ បដិច្ច អវិ-
តក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិកូលោ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ
ច វត្ថុញ បដិច្ច វិតក្កោ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ
ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ សវិតក្ក-
សវិចារញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
សវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិកូលោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ
ខន្ធា វត្ថុញ បដិច្ច តយោ ខន្ធា វិតក្កោ ច ទ្វេ
ខន្ធ ច វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វិតក្កោ ច ។

[១១] សវិតក្កសវិចារញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បដ្ឋ័យ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កងត្តារូប អាស្រ័យខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាក្ខតទាំង-
 ឡាយផង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[១១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី
 អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុញ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធវា វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ធច វត្ថុញ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធវា វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារ
 ខន្ធច មហាក្វតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[១២] អវិតក្កវិចារមត្តញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កញ វត្ថុញ បដិច្ច សវិ-
 តក្កសវិចារា ខន្ធវា ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ អវិតក្ក-
 អវិចារញ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធព្វា
 វិចារញ បដិច្ច តយោ ខន្ធវា ទ្វេ ខន្ធច វិចា-
 រញ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធវា បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តំ ឯកំ ខន្ធព្វា វិចារញ បដិច្ច តយោ ខន្ធវា ទ្វេ
 ខន្ធច វិចារញ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធវា បដិសន្ធិក្ខណោ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុញ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធវា ទ្វេ ខន្ធច វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធវា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី
អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កងត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[១២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង
វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ផង វិចារៈផង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ខន្ធ ៣
អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ខន្ធ ៣
អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

វិតក្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច   អវិតក្កអវិចារញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច
 អវិតក្កអវិចារោ   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជតិ   ហេតុប្បច្ចយា   អវិ-
 តក្កវិចារមត្តេ   ខន្ទេ   ច   វិចារញ្ច   បដិច្ច   ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ   រូបំ   អវិតក្កវិចារមត្តេ   ខន្ទេ   ច   មហាក្សតេ
 ច   បដិច្ច   ចិត្តសមុដ្ឋានំ   រូបំ   វិតក្កញ្ច   មហាក្សតេ
 ច   បដិច្ច   ចិត្តសមុដ្ឋានំ   រូបំ   បដិសន្ធិក្ខណោ   អ-
 វិតក្កវិចារមត្តេ   ខន្ទេ   ច   វិចារញ្ច   បដិច្ច   កដត្តា-
 រូបំ   បដិសន្ធិក្ខណោ   អវិតក្កវិចារមត្តេ   ខន្ទេ   ច
 មហាក្សតេ   ច   បដិច្ច   កដត្តារូបំ   បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិតក្កញ្ច   មហាក្សតេ   ច   បដិច្ច   កដត្តារូបំ   បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ   អវិតក្កវិចារមត្តេ   ខន្ទេ   ច   វត្ថុញ្ច   បដិច្ច
 វិចារោ   ។

[១៣]   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច   អវិតក្កអវិចារញ្ច
 ធម្មំ   បដិច្ច   សវិតក្កសវិចារោ   ច   អវិតក្កអវិចារោ
 ច   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជន្តិ   ហេតុប្បច្ចយា   បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិតក្កញ្ច   វត្ថុញ្ច   បដិច្ច   សវិតក្កសវិចារោ   ខន្ទោ
 វិតក្កញ្ច   មហាក្សតេ   ច   បដិច្ច   កដត្តារូបំ   ។

វិតក្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង
 មហាកូតទាំងឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តា-
 រូប អាស្រ័យខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង មហាកូតទាំង-
 ឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាកូត
 ទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច   អវិតក្កអវិចារញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច
អវិតក្កវិចារមត្តោ   ច   អវិតក្កអវិចារោ   ច   ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ   ហេតុប្បច្ចយា   អវិតក្កវិចារមត្តំ   ឯកំ   ខន្ធឮញ្ច
វិចារញ្ច   បដិច្ច   តយោ   ខន្ធា   ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច   រូបំ
ទ្វេ   ខន្ធធ្វេ   ច   វិចារញ្ច   បដិច្ច   ទ្វេ   ខន្ធា   ចិត្តសមុដ្ឋា-
នញ្ច   រូបំ   បដិសន្ធិក្ខណោ   អវិតក្កវិចារមត្តំ   ឯកំ
ខន្ធឮញ្ច   វិចារញ្ច   បដិច្ច   តយោ   ខន្ធា   កដត្តា   ច
រូបំ   ទ្វេ   ខន្ធធ្វេ   ច   វិចារញ្ច   បដិច្ច   ទ្វេ   ខន្ធា   កដត្តា
ច   រូបំ   បដិសន្ធិក្ខណោ   អវិតក្កវិចារមត្តំ   ឯកំ
ខន្ធឮញ្ច   វត្តញ្ច   បដិច្ច   តយោ   ខន្ធា   វិចារោ   ច   ទ្វេ
ខន្ធធ្វេ   ច   វត្តញ្ច   បដិច្ច   ទ្វេ   ខន្ធា   វិចារោ   ច   ។

[១២]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
ធម្មំ   បដិច្ច   សវិតក្កសវិចារោ   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជន្តិ   ហេតុ-
ប្បច្ចយា   សវិតក្កសវិចារំ   ឯកំ   ខន្ធឮញ្ច   វិតក្កញ្ច
បដិច្ច   តយោ   ខន្ធា   ទ្វេ   ខន្ធធ្វេ   ច   វិតក្កញ្ច   បដិច្ច
ទ្វេ   ខន្ធា   បដិសន្ធិក្ខណោ   សវិតក្កសវិចារំ   ឯកំ
ខន្ធឮញ្ច   វិតក្កញ្ច   បដិច្ច   តយោ   ខន្ធា   ទ្វេ   ខន្ធធ្វេ
ច   វិតក្កញ្ច   បដិច្ច   ទ្វេ   ខន្ធា   ។   សវិតក្កសវិចារញ្ច
អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច   អវិតក្កអវិចារោ   ធម្មោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២
 ផង វិចារៈផង ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២
 ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[១២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង
 វិតក្កៈផង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធេ ច
វិតក្កញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ
សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធេ ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[១៥] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារំ
ឯកំ ខន្ធចញ្ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធជា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច
ទ្វេ ខន្ធជា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិ-
តក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ
ខន្ធជា កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ ច វិតក្កញ្ច
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធជា កដត្តា ច រូបំ ។

[១៦] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្ក-
សវិចារំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វិតក្កញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ
ខន្ធជា ទ្វេ ខន្ធេ ច វិតក្កញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធជា ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង
កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង
ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ខន្ធ ៣ ក្តី
កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ។

[១៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច   អវិតក្កអវិចា-
 រញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច   អវិតក្កអវិចារោ   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជតិ
 ហោតុប្បច្ចយា   សវិតក្កសវិចារេ   ខន្ទេ   ច   វិតក្កញ្ច
 មហាក្វតេ   ច   បដិច្ច   ចិត្តសមុដ្ឋានំ   រូបំ   បដិសន្ធិ-
 ក្វលោ   សវិតក្កសវិចារេ   ខន្ទេ   ច   វិតក្កញ្ច   មហា-
 ក្វតេ   ច   បដិច្ច   កដត្តារូបំ ។

[១៧]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 អវិតក្កអវិចារញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច   សវិតក្កសវិចារោ   ច
 អវិតក្កអវិចារោ   ច   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជតិ   ហោតុប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្វលោ   សវិតក្កសវិចារំ   ឯកំ   ខន្ទញ្ច   វិ-
 តក្កញ្ច   វត្តញ្ច   បដិច្ច   តយោ   ខន្ទា   តយោ   ខន្ទេ   ច
 វិតក្កញ្ច   វត្តញ្ច   បដិច្ច   ឯកោ   ខន្ទោ   ទ្វេ   ខន្ទេ
 ច   វិតក្កញ្ច   វត្តញ្ច   បដិច្ច   ទ្វេ   ខន្ទា   សវិតក្កស-
 វិចារេ   ខន្ទេ   ច   វិតក្កញ្ច   មហាក្វតេ   ច   បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង
កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈផង វិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣
ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង
កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈផង វិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[១៨] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា សវិ-
 តក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សវិ-
 តក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធេ
 បដិច្ច វិតក្កោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[១៩] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 អារម្មណាប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធា វិតក្កោ ច បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[២០] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[១៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
 គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[១៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អរិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សរិតក្កសរិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា វិតក្កំ បដិច្ច សរិតក្ក-
 សរិចារោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។ អរិតក្កវិ-
 ចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អរិតក្កអរិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អារម្មណប្បច្ចយា អរិតក្កវិចារមត្ត ខន្ធោ បដិច្ច
 វិចារោ បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

[២១] អរិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អរិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ច អរិតក្កអរិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 អារម្មណប្បច្ចយា អរិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ វិចារោ ច ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ វិចារោ ច បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

[២២] អរិតក្កអរិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អរិតក្កអរិចា-
 រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អរិតក្កអរិចារំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ បដិសន្ធិក្កុណោ អរិតក្កអរិចារំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ បដិ-
 សន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អា-
 ស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈ
 ក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំង-
 ឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ។

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច
 សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធោ ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា
 វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុំ បដិច្ច វិតក្កោ ។

[២៣] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 អារម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច អវិ-
 តក្កវិចារមត្តោ ខន្ធោ វិចារោ ច ។ អវិតក្កអវិចារំ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ អារម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធោ ច វិតក្កោ ច ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិតក្កៈ
 អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៤] សវិតក្កសវិចារព្វា អវិតក្កអវិចារព្វា ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារពា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ
 ខន្ធព្វា វត្ថុព្វា បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ ច
 វត្ថុព្វា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ សវិតក្កសវិចារព្វា
 អវិតក្កអវិចារព្វា ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធធ ច វត្ថុព្វា បដិច្ច វិតក្កោ ។

[២៥] សវិតក្កសវិចារព្វា អវិតក្កអវិចារព្វា ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារពា ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុព្វា បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ធធ ច វត្ថុព្វា បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា វិតក្កោ ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធទាំង ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[២៦] អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណា-
 ប្បច្ចយា បដិសន្និក្ខុណោ វិតក្កញ្ច វត្តញ្ច បដិច្ច
 សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធោ ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិ-
 តក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ
 ខន្ធច វិចារញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធច ទ្វេ ខន្ធច
 ច វិចារញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធច បដិសន្និក្ខុណោ អវិ-
 តក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធច វិចារញ្ច បដិច្ច តយោ
 ខន្ធច ទ្វេ ខន្ធច ច វិចារញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធច បដិ-
 សន្និក្ខុណោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធច វត្តញ្ច
 បដិច្ច តយោ ខន្ធច ទ្វេ ខន្ធច ច វត្តញ្ច បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធច ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា បដិសន្និក្ខុណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធច
 ច វត្តញ្ច បដិច្ច វិចារោ ។

វិតក្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈ ផង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន មានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្ប- ច្ច័យ គឺ វិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម តែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៧] អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្តញ្ច បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា វិចារោ ច ទ្វេ ខន្ធា ច វត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធា វិចារោ ច ។

[២៨] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វិតក្កញ្ច
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សវិតក្កសវិចារញ្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
 តក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វិតក្កញ្ច
 វត្តញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វិតក្កញ្ច
 វត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

ទ្វេ បច្ចយា សជ្ឈាយមត្តេន វិភត្តា ឯវំ
 អរសេសា វិសតិ បច្ចយា វិភជិតញ្ច ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ។

បច្ច័យ ទាំងពីរ លោកចែកហើយ ដោយផ្លូវនៃការស្វាធារៈ
បច្ច័យ ២០ ដ៏សេស បណ្ឌិត គប្បីចែក យ៉ាងនេះដែរ ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[២៩] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា សវិ-
តក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា វត្ថុ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្និក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ
ខន្ធោ បដិច្ច វិតក្កោ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិ-
សន្និក្ខណោ . . . ។ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្និក្ខណោ . . . ។

វិតក្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង)
ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)
វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ (វិតក្កៈ
អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ)
ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣០] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
សវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញោ រូបំ ខន្ធា វត្ថុំ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធោ បដិច្ច
វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញោ រូបំ វិតក្កោ វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា វិតក្កោ ច ទ្វេ
ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វិតក្កោ ច វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប ដោយវិចារៈ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើត ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ វិតក្កៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទាំង- ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វិតក្កៈ (អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

[៣១] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា សវិតក្កសវិ-
 ចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា វិតក្កោ ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
 វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ ខន្ធា ច វិតក្កោ
 ច វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ្វេ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣២] អវិតក្កវិចារមត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ មេ ។ អវិតក្កវិចារ-
 មត្ថំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ . .
 វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្ក-
 វិចារមត្ថំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
 ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

វិតក្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៣១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី ចិត្តស- មុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយក្តី វិតក្កៈក្តី (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្ត- សមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ (អាស្រ័យ) ខន្ធ ២ . . . (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើត ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធ
 បដិច្ច វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ វិចារោ វត្ថុ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា វិតក្កំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិតក្កំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៣] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិតក្កំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធ វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ
 វិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ វិចារៈ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង)
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យ)វិតក្កៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ... ។

[៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបក្តី អាស្រ័យវិតក្កៈ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើត
 ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)វិតក្កៈ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា ច វិចារោ ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ទា ច វិចារោ ច វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
ប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ទេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៤] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-
ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អវិតក្កអវិ-
ចារំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ទ្វេ ខន្ទេ . . . ខន្ទា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ទេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិចារំ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចារំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារំ បដិច្ច កដត្តារូបំ វិចារំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ខន្ទេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ទា
ខន្ទា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុ ខន្ទេ វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយា វិចារំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារោ វិចារោ
វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុ វិចារំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ
ក្តី វិចារៈក្តី (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្ប-
ដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធ ២ ... ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ
(ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធ
ទាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យវិចារៈ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ)វិចារៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
(កដត្តារូប អាស្រ័យ)វិចារៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ
អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ខន្ធទាំងឡាយ
(អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ (អាស្រ័យ)ខន្ធ
ទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ អាស្រ័យវិចារៈ
វិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ វិចារៈ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ វត្ថុ (អាស្រ័យ)វិចារៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧចាទា-
 រូបំ ខន្ទេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
 ខន្ទោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទោ វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ខន្ទោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិតក្កោ វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិតក្កៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (វិតក្កៈ អាស្រ័យ) វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[៣៥] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
សវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិ-
តក្កសវិចារោ ខន្ទា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ
ខន្ទា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តារូបំ ខន្ទេ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិ-
តក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទា
ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ខន្ទា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចារំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-
ក្ខណោ វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទា ច
កដត្តា ច រូបំ ខន្ទា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តារូបំ
វិចារំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច
អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទា មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៣៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន មានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិចារៈ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)វិចារៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)វិចារៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ខន្ធ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តារូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច វិតក្កោ មហា-
 ភូតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ វិតក្កោ វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 កដត្តារូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិចារោ ច វត្ថុ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិ-
 តក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ខន្ធ ច វិតក្កោ ច វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[៣៦] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធ ច វិតក្កោ ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្ខិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្ប-
 ដ្ឋយ វិតក្កៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យ
 មហាកូតទាំងឡាយ វិតក្កៈ អាស្រ័យវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)វត្ថុ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អា-
 ស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយក្តី
 វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៣៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

មហាក្សតេ បដិច្ច កេជត្តារូបំ ខន្ធ ច វិតក្កោ ច
វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កេជត្តារូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយា ។

[៣៧] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធព្វា
វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិ-
តក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ . . . បដិសន្ធិក្ខណោ សវិ-
តក្កសវិចារេ ខន្ធ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច វិតក្កោ វត្ថុំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិ-
ចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ . . .
សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-
ក្ខណោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយក្តី វិតក្កៈក្តី
(អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)
ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៣៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣
អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង)
ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . . វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ (វិតក្កៈអាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
. . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដានំ

[៣៨] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ
 ខន្ធព្វា វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធវា ទ្វេ ខន្ធវេ ច
 វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធវា សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធវេ ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ធវា វត្ថុំ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា កដត្តារូបំ ខន្ធវេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
 សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា . . .
 បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធវេ ច វត្ថុញ្ច
 បដិច្ច វិតក្កោ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធវេ ច មហា-
 ក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ វិតក្កោ វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា កដត្តារូបំ ខន្ធវេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
 សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច ធម្មា . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ។ បេ ។

ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើប កើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន មានវិចារៈផង . . . វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហា- កូតទាំងឡាយផង វិតក្កៈ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្ប- យុត្តប្បដ្ឋ័យ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ...

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុញ
បដិច្ច តយោ ខន្ធវា វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ធច វត្ថុញ
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធវា វិតក្កោ ច វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[៣៩] សវិតក្កសវិចារញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា . . . បដិសន្ធិក្ខណោ សវិ-
តក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុញ បដិច្ច តយោ ខន្ធវា
វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ធច វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធវា
វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធច មហាក្វតេ ច
បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ធវា ច វិតក្កោ ច វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា កដត្តារូបំ ខន្ធច វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[៤០] អវិតក្កវិចារមត្តញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ
បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា . . . បដិសន្ធិក្ខណោ
វិតក្កញ វត្ថុញ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធវា

វិតក្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី
អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើប
កើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៣៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . . ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី
អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង
កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ខន្ធទាំងឡាយក្តី វិតក្កៈក្តី (អាស្រ័យ)
វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)
ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[២០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈផង . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្ក-
អវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ . . .
អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វិចារញ្ច បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធច ច វត្ថុ^(១) វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-
ក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វិចារញ្ច បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធច ច វត្ថុ^(២) វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វត្ថុញ្ច
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធច ច វត្ថុញ្ច វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ . . . អវិតក្កវិចារមត្តោ
ខន្ធច ច វិចារញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធច ច
វិចារញ្ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធច ច
វិចារញ្ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធច

១-២ ម. វត្ថុញ្ចាតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

(ខន្ធទាំងឡាយអាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
 ... ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង (ទើបកើតឡើង)
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ
 អាស្រ័យ) ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុ
 ផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)ខន្ធ ២ ផង
 វត្ថុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . . ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង វិចារៈផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយផង
 វិចារៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈ
 ផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិតក្កញ្ច មហាក្វតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិតក្កំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច មហាក្វតេ ច
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ទេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខ-
 ណោ វិតក្កញ្ច មហាក្វតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ វិតក្កំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តេ
 ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច វិចារោ វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[៤១] អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិតក្កញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា

វិតក្កតិកៈ បដិច្ចវារៈ

(ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈ
 ផង មហាកូតទាំងឡាយផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ)វិតក្កៈ (ទើប
 កើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 (កដត្តារូប អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយផង វិចារៈផង (ទើបកើតឡើង)
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ (កដត្តារូប អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (កដត្តារូប អាស្រ័យ)វិតក្កៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (វិចារៈ អាស្រ័យ)វត្ថុ
 (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិតក្កញ្ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ទា
 វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តារូបំ វិតក្កំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា . . . អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ទញ្ច វិចារញ្ច
 បដិច្ច តយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ខន្ទា
 វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ទេ ច
 វិចារញ្ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ទញ្ច វិចារញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ទា
 កដត្តា ច រូបំ ខន្ទា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តា-
 រូបំ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ទញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច
 តយោ ខន្ទា ទ្វេ ខន្ទេ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទេ
 ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ទា វត្ថុំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បថ្ន័យ កដត្តារូប (អាស្រ័យ) វិតក្កៈ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បថ្ន័យ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន មានវិចារៈផង . . . ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិន មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បថ្ន័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធ ទាំងឡាយផង វិចារៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បថ្ន័យ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើត ឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បថ្ន័យ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយផង វិចារៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បថ្ន័យ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ) វត្ថុ

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

វិប្បយុត្តប្បច្ចយា កដត្តារូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វត្តញ្ច
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា វិចារោ ច ទ្វេ ខន្ធធ ច . . .
 វត្តំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[៤២] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ . . .
 សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ ច វត្តញ្ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ វត្តំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ សវិតក្កស-
 វិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-
 ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ . . . សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធធ ច
 វិតក្កញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ ច វិតក្កញ្ច
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ ខន្ធធ ច វិតក្កញ្ច
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

(ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ កដត្តារូប (អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (អាស្រ័យ)ខន្ធ ២ ផង . . . (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

[៤២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង . . . ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង . . . ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង (ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ (ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យ) ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៣]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 ធម្មំ   បដិច្ច   សវិតក្កសវិចារោ   ច   អវិតក្កអវិចារោ
 ច   ធម្មា   ឧប្បជ្ជន្តិ . . . សវិតក្កសវិចារំ   ឯកំ   ខន្ធឮញ្ច
 វិតក្កញ្ច   បដិច្ច   តយោ   ខន្ធា   ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច   រូបំ
 ទ្វេ   ខន្ធធ្វេ . . . ខន្ធា   វត្ថុំ   វិប្បយុត្តប្បច្ចយា   ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ   រូបំ   ខន្ធធ្វេ   ច   វិតក្កញ្ច   វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្ខណោ   ខន្ធា   វត្ថុំ   វិប្បយុត្តប្បច្ចយា   កដត្តា-
 រូបំ   ខន្ធធ្វេ   ច   វិតក្កញ្ច   វិប្បយុត្តប្បច្ចយា   ។

[៤៤]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 អវិតក្កអវិចារញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច   សវិតក្កសវិចារោ
 ធម្មា   ឧប្បជ្ជន្តិ . . .   បដិសន្ធិក្ខណោ   សវិតក្កស-
 វិចារំ   ឯកំ   ខន្ធឮញ្ច   វិតក្កញ្ច   វត្ថុញ្ច   បដិច្ច   តយោ
 ខន្ធា   ទ្វេ   ខន្ធធ្វេ . . . ខន្ធា   វត្ថុំ   វិប្បយុត្តប្បច្ចយា   ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង . . . ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)ខន្ធ ២ . . . ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ កងត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

[៤៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង . . . ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ (ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ)ខន្ធ ២ . . . ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច   អវិតក្កអវិ-
 ចារញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច   អវិតក្កអវិចារោ   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជតិ
 . . . សវិតក្កសវិចារេ   ខន្ធ   ច   វិតក្កញ្ច   មហាក្វតេ
 ច   បដិច្ច   ចិត្តសមុដ្ឋានំ   រូបំ   ខន្ធ   ច   វិតក្កញ្ច
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា   បដិសន្ធិក្វលោ   ខន្ធ   ច   វិតក្កញ្ច
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា   ។

[៤៥]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 អវិតក្កអវិចារញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច   សវិតក្កសវិចារោ   ច
 អវិតក្កអវិចារោ   ច   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជតិ   វិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្វលោ   សវិតក្កសវិចារំ   ឯកំ   ខន្ធចញ្ច   វិតក្កញ្ច
 វត្ថុញ្ច   បដិច្ច   តយោ   ខន្ធា   ទ្វេ   ខន្ធ   ច   សវិតក្កស-
 វិចារេ   ខន្ធ   ច   វិតក្កញ្ច   មហាក្វតេ   ច   បដិច្ច   កដត្តា-
 រូបំ   ខន្ធា   វត្ថុំ   វិប្បយុត្តប្បច្ចយា   កដត្តារូបំ   ខន្ធ   ច
 វិតក្កញ្ច   វិប្បយុត្តប្បច្ចយា   ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង . . . ចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ)
 ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ)ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ខន្ធទាំងឡាយ (អាស្រ័យ)
 វត្ថុ (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កដត្តារូប (អាស្រ័យ)ខន្ធ
 ទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង (ទើបកើតឡើង) ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៦] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អត្តិប្បច្ចយា ។ សង្ខតំ ។
នត្តិប្បច្ចយា វិតតប្បច្ចយា អវិតតប្បច្ចយា ។

[៤៧] ហេតុយា សត្តត្តិស អារម្មណោ ឯកវីស
អធិបតិយា តេវីស អនន្តរេ ឯកវីស សមនន្តរេ
ឯកវីស សហជាតេ សត្តត្តិស អញ្ញមញ្ញោ អដ្ឋវីស
និស្សយេ សត្តត្តិស ឧបនិស្សយេ ឯកវីស បុរេជា-
តេ ឯកានស អាសេវនេ ឯកានស កម្មេ សត្ត-
ត្តិស វិចារកេ សត្តត្តិស អាយារេ ឥន្ទ្រិយេ ណានេ
មក្កេ សត្តត្តិស សម្បយុត្តេ ឯកវីស វិប្បយុត្តេ
សត្តត្តិស អត្តិយា សត្តត្តិស នត្តិយា ឯកវីស វិតតេ
ឯកវីស អវិតតេ សត្តត្តិស ។

ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឯកវីស ។ សង្ខតំ ។

យថា កុសលត្តិកេ កណាណា ឯវំ កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អត្ថិប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ ព្រោះនត្ថិប្បច្ច័យ វិតតប្បច្ច័យ
និងអវិតតប្បច្ច័យ ។

[២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៨ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ និងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧
ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុង
វិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ។

ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្លែង ។ ការរាប់ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះដែរ ។

ចប់ អនុលោម ។

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

[៤៨] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ
 សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា អហេតុកប្បជិសន្ធិក្កុណោ
 វិចិតិច្ឆាសហាតតោ ឧទ្ធចូសហាតតោ ខន្ធធ បដិច្ច វិចិ-
 តិច្ឆាសហាតតោ ឧទ្ធចូសហាតតោ មោហោ ។ សវិ-
 តក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ សវិតក្កសវិចារេ
 ខន្ធធ បដិច្ច វិតក្កោ អហេតុកប្បជិសន្ធិក្កុណោ
 . . . ។ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ សវិតក្ក-
 សវិចារេ ខន្ធធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុ-
 កប្បជិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

[៤៩] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ- ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ មោហាៈ ដែលច្រឡំ ដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំ ដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋា- នរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។

[២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដានំ

អហោតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ . . . . ។ សវិតក្កសវិចារំ

ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច

ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកេ សវិតក្ក-

សវិចារេ ខន្ទេ បដិច្ច វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ

អហោតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ . . . . ។ សវិតក្កសវិចារំ

ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច

ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកំ សវិតក្ក-

សវិចារំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច តយោ ខន្ទា វិតក្កោ ច

ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា វិតក្កោ ច អហោតុកប្ប-

ជិសន្តិក្ខណោ ... ។

[៥០] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កស-

វិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច

ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកំ សវិតក្ក-

សវិចារំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច តយោ ខន្ទា វិតក្កោ ច

ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ អហោតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បថ្ន័យ គឺ វិតក្កៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
 ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃ
 អហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
 តុប្បថ្ន័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។

[៥០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្ន័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[៥០] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុកំ វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា អហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ
 ខន្ទា វិចិតិច្ឆាសហាតតំ ឧទ្ធចូសហាតតំ វិតក្កំ បដិច្ច
 វិចិតិច្ឆាសហាតតោ ឧទ្ធចូសហាតតោ មោហោ ។
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិតក្កំ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កំ
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៥២] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហេតុកប្បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា
 កដត្តា ច រូបំ ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៥១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
 តុប្បជ្ឈយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 អាស្រ័យវិតក្កៈ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បជ្ឈិសន្ធិ
 មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បជ្ឈយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 វិតក្កៈ ដែលជាអហេតុកៈ កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃ
 អហេតុកប្បជ្ឈិសន្ធិ ។

[៥២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បជ្ឈយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
 វិតក្កៈ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃ
 អហេតុកប្បជ្ឈិសន្ធិ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៣] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-
 ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកំ
 អវិតក្កអវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា តយោ
 ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហា-
 ក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧចាទារូ-
 បំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
 អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច . . . មហាក្ខតេ
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចាទារូបំ ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោ-
 តុប្បច្ចយា អហោតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច
 សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា
 អហោតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិតក្កោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ មហា-
 ភូត ៣ អាស្រ័យមហាភូត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាភូតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . អាស្រ័យមហាភូត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ . . .
 កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យមហាភូតទាំងឡាយ ។ ធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុង
 ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្ប-
 ដិសន្ធិ ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[៥៤] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 កដត្តារូបំ ។

[៥៥] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច
 វិតក្កោ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ អវិតក្ក-
 អវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា
 ច វិតក្កោ ច ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៥៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃ
 អហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៥៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈ
 នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។ ធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៦] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បជិ-
 សន្និក្ខុណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា ច
 វិតក្កោ ច មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៥៧] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្ប-
 ច្ចយា អហេតុកប្បជិសន្និក្ខុណោ សវិតក្កសវិចារំ
 ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច
 វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិ-
 តក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បជិសន្និក្ខុណោ
 សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធា ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច វិតក្កោ ។
 សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើត ឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្ប- ដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៥៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធ ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

អហោតុកេ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ ច មហាក្វតេ
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុជ្ជានំ រូបំ អហោតុកប្បដិសន្ធិក្កុ-
 ណោ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ ច មហាក្វតេ ច
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៥៨] សវិតក្កសវិចារញោ អវិតក្កអវិចារញោ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកប្បដិសន្ធិក្កុណោ
 សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ទញោ វត្ថុញោ បដិច្ច តយោ
 ខន្ទា ទ្វេ ខន្ទេ ច វត្ថុញោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា សវិតក្កុ-
 សវិចារេ ខន្ទេ ច មហាក្វតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។
 សវិតក្កសវិចារញោ អវិតក្កអវិចារញោ ធម្មំ បដិច្ច អវិ-
 តក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកប្បដិសន្ធិក្កុណោ សវិតក្កុ-
 សវិចារេ ខន្ទេ ច វត្ថុញោ បដិច្ច វិតក្កោ សវិតក្កុ-
 សវិចារេ ខន្ទេ ច មហាក្វតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង កដត្តារូប
អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង
មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។

[៥៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដិសន្ធិ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុ-
កប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូត
ទាំងឡាយផង ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដិសន្ធិ គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កអវិចារញ្ច   ធម្មំ   បដិច្ច
សវិតក្កសវិចារោ   ច   អវិតក្កវិចារមត្តោ   ច   ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ   នហេតុប្បច្ចយា   អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ
សវិតក្កសវិចារំ   ឯកំ   ខន្ធព្វា   វត្ថុញ្ច   បដិច្ច   តយោ
ខន្ធវា   វិតក្កោ   ច   ទ្វេ   ខន្ធវេ   ច   វត្ថុញ្ច   បដិច្ច   ទ្វេ
ខន្ធវា   វិតក្កោ   ច   ។

[៥៩]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កអវិចារញ្ច   ធម្មំ
បដិច្ច   សវិតក្កសវិចារោ   ច   អវិតក្កវិចារមត្តោ   ច
អវិតក្កអវិចារោ   ច   ធម្មា   ឧប្បជ្ជន្តិ   នហេតុប្បច្ចយា
អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ   សវិតក្កសវិចារំ   ឯកំ
ខន្ធព្វា   វត្ថុញ្ច   បដិច្ច   តយោ   ខន្ធវា   វិតក្កោ   ច   ទ្វេ
ខន្ធវេ   ច   វត្ថុញ្ច   បដិច្ច   ទ្វេ   ខន្ធវា   វិតក្កោ   ច   សវិតក្ក-
សវិចារេ   ខន្ធវេ   ច   មហាក្ខតេ   ច   បដិច្ច   កដត្តារូបំ   ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
 ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[៥៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិ-
 តក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[៦០] អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្ប-
 ច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កញ្ច វត្តញ្ច
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា ។ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ
 វិតក្កញ្ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កញ្ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៦១] អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិតក្កញ្ច វត្តញ្ច បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា
 វិតក្កញ្ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៦០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង
 វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្ប-
 ដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈ ជាអហេតុកៈផង មហាកូត
 ទាំងឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង
 ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។

[៦១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
 កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦២]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា អហេតុកំ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធច
 វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្ក-
 សវិចារំ ឯកំ ខន្ធច វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទ្វេ
 ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធ វិចិកិច្ចាសហកតេ
 ឧទ្ធចូសហកតេ ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច វិចិកិច្ចា-
 សហកតោ ឧទ្ធចូសហកតោ មោហោ ។ សវិតក្កស-
 វិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចា-
 រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ
 សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង
វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង
វិតក្កៈផង មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អា-
ស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង
វិតក្កៈផង ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុ-
កប្បដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[៦៣]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកំ សវិតក្ក-
 សវិចារំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធច
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធច ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធច ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ អហោតុកប្បដិ-
 សន្និក្ខណោ ... ។

[៦៤]   សវិតក្កសវិចារញ្ច   អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកប្បដិសន្និក្ខណោ
 សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធចញ្ច វិតក្កញ្ច វត្តញ្ច
 បដិច្ច តយោ ខន្ធច ទ្វេ ខន្ធច ច វិតក្កញ្ច វត្តញ្ច
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធច ។ សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 អវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អហោ-
 តុកេ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធច ច វិតក្កញ្ច មហា-
 ភូតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហោតុកប្បដិ-
 សន្និក្ខណោ ... ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៦៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ផង វិតក្កៈផង ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។

[៦៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុង ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើត ឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ជាអហេតុកៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដានំ

[៦៥] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច

អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច

អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា

អហោតុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ

ខន្ទញ្ច វិតក្កញ្ច វត្តញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ទា ទ្វេ

ខន្ទេ ច វិតក្កញ្ច វត្តញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា សវិ-

តក្កសវិចារេ ខន្ទេ ច វិតក្កញ្ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច

កដត្តារូបំ ។

[៦៦] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-

ចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា សវិតក្ក-

សវិចារេ ខន្ទេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខ-

ណោ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្ប-
 ថ្វ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង មហា-
 ភូតទាំងឡាយផង ។

[៦៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
 អារម្មណប្បថ្វ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[៦៧] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-
 ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា អវិតក្ក-
 វិចារមត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិតក្កំ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច កដត្តារូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិតក្កំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៦៨] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-
 ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា អវិតក្ក-
 អវិចារេ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចារំ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កអវិចារេ
 ខន្ធេ បដិច្ច កដត្តារូបំ វិចារំ បដិច្ច កដត្តារូបំ ខន្ធេ
 បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្ថសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៦៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណា-
 ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈ កដត្តារូប អាស្រ័យ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៦៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណាប្បច្ច័យ
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិចារៈ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប
 អាស្រ័យវិចារៈ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ពាហិរូប អាស្រ័យ
 មហាក្ខត ១ . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . .
 អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៩] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណា-
 ប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ ច មហាក្សតេ ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្ក-
 សវិចារេ ខន្ទេ ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៧០] អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអា-
 រម្មណាប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច
 មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិតក្កញ្ច
 មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច ។ មេ ។
 កដត្តារូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៧០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ លេ ។ កដត្តារូប ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[៧១] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណា-
 ប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ ច វិតក្កញ្ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៧២] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ
 ច វិតក្កញ្ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ កដត្តារូបំ ។

[៧៣] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។

មេ ។ សត្ត ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៧១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៧២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើត ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំង- ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង មហា- ភូតទាំងឡាយផង កដត្តារូប (កើតឡើង) ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៧៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ នអធិបតិប្បច្ច័យ ។ លេ ។ វារៈ ៧ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៤] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ខន្ទេ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តាធិបតិ វិចាកំ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច តយោ ខន្ទា
 បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិ-
 បតិប្បច្ចយា វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា
 បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា
 វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទេ បដិច្ច វិចារោ ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ នអធិបតិប្បច្ចយា វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ខន្ទា ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នអធិបតិប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិ- ប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ ខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើត ឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ វិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ជាវិបាក ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ចិត្ត- សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិតក្កៈ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

វិចាកំ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ

ខន្ធា វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[៧៥] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អវិតក្កអវិចារោ

ខន្ធា បដិច្ច អវិតក្កអវិចារាធិបតិ វិចាកំ អវិតក្កអ-

វិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ អវិតក្កអ-

វិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

នអធិបតិប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច សវិ-

តក្កសវិចារា ខន្ធា ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច

អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា

វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ អធិបតិ វិចាកំ

វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធា ។ អវិតក្កអ-

វិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សត្ត ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាវិបាក
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ។

[៧៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
អធិបតិធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ ខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិ-
ប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
វិចារៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
វិចារៈ ដែលជាវិបាក ។ (ធម៌) ៧ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៦] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច ។ សង្ខតំ ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអ-
 វិចារញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 . . . អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិ-
 ប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច បដិច្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តា អធិបតិ វិចារកំ អវិតក្កវិចារមត្តំ
 ឯកំ ខន្ទញ្ច វិចារញ្ច បដិច្ច ។ សង្ខតំ ។

[៧៧] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអ-
 វិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអនន្តរប្បច្ចយា នសម-
 នន្តរប្បច្ចយា នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយា . . . នអារម្មណសទិសំ ។

[៧៨] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា សត្ត ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៦] អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង . . . ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ។ សេចក្តីបំប្លែង ។

[៧៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអនន្តរវប្បច្ច័យ នសមនន្តរវប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញវប្បច្ច័យ និងនឧបនិស្សយវប្បច្ច័យ . . . (សេចក្តីអធិប្បាយ) ប្រហែលគ្នានឹងនអារម្មណវប្បច្ច័យដែរ ។

[៧៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតិវប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

[៧៩] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធា
 បដិច្ច វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធា បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ វិតក្កំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជន្តិ នបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កំ
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ នបុរេជាតប្បច្ចយា

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៧៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាត- ប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុង អរូបភព ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេ- ជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងអរូបភព ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងអរូប- ភព ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម តែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យ វិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អរូបេ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
វិចារោ ច បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៨០] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចា-
រោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អវិ-
តក្កអវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ បេ ។

អវិតក្កអវិចារេ ខន្ធធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចារំ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ

បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា ។ អវិតក្កអវិចារំ

ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេ-
ជាតប្បច្ចយា អរូបេ វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តា

ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ សន្ធិត្តំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ ក្នុងអរូបភព ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៨០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុង
អរូបភព ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ វិចារៈ ក្នុងអរូបភព
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារោ

[៨១] សវិតក្កសវិចារញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ
 បដិច្ច សត្ត ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ អវិតក្កអវិចារញ
 ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុ-
 រេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធពញ
 វិចារញ បដិច្ច តយោ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។
 សន្ធិត្តំ ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សន្ធិត្តំ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ
 នបុរេជាតមូលកេ យថា សុន្ធិកំ អរូបំ តថា
 អរូចា កាតញ ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអា-
 សេវនប្បច្ចយា ។

[៨២] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអាសេវនប្បច្ចយា វិចារកំ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធា បដិច្ច ។ សន្ធិត្តំ ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៨១] (ធម៌) ៧ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងអរូបភព ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ . . . ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អរូប សុទ្ធ យ៉ាង
 ណា ឯអរូបធម៌ទាំងឡាយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ យ៉ាងនោះ ក្នុងនបុរេ-
 ជាតមូលកៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិដែរ ។ ព្រោះនបច្ចាជាតប្បដ្ឋ័យ
 នឹងនអាសេវនប្បដ្ឋ័យ ។

[៨២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នអាសេវនប្បដ្ឋ័យ គឺ អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៨៣] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-
 ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអាសេវនប្បច្ចយា វិចារកំ
 អវិតក្កអវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ។ សង្ខតំ ។

[៨៤] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា សវិតក្ក-
 សវិចារេ ខន្ធេ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ចេតនា ។

[៨៥] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា អវិតក្ក-
 វិចារមត្តេ ខន្ធេ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ចេតនា ។

អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ចេតនា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៨៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ
គឺ អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៨៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ។

[៨៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ។ ធម៌ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ ។

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

[៨៦] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិចារោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា អវិតក្កអវិចារេ ខន្ទេ
 បដិច្ច អវិតក្កអវិចារា ចេតនា ពាហិរំ . . . អាហារ-
 សមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។
 អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា វិចារំ បដិច្ច អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តា ចេតនា ។

[៨៧] អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្ម-
 ប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច បដិច្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តា ចេតនា ។

[៨៨] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
 កម្មប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ ច វិតក្កញ្ច
 បដិច្ច សវិតក្កសវិចារា ចេតនា ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៨៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋាន- រូប . . . អាស្រ័យមហាកូត ១ ដែលមានរដូវជាសមុដ្ឋាន ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន មិនវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិន មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ ។

[៨៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិន មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ។

[៨៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យខន្ធទាំង- ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ។

[៨៩] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្ក-
 សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា ។
 សង្ខតំ ។ នអាហារប្បច្ចយា ពាហិរំ . . . ឧតុស-
 មុដ្ឋានំ ។ បេ ។ នស្រ្ទិយប្បច្ចយា ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបដីវិតិស្រ្ទិយំ ។ នឈា-
 នប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ ។ បេ ។
 ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
 អសញ្ញាសត្តានំ . . . ។ [នអាសេវនមូលកេ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ វិចារកេន សហ កច្ឆន្តេន នបុរោជាតស-
 ទិសំ កាតព្វំ ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្ត^(១)កច្ឆន្តេន វិចារកោ ទស្សេតព្រោ] . . . នមក្ក-
 ប្បច្ចយា នសម្បយុត្តប្បច្ចយា . . . ។

[៩០] . . . នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ សវិតក្ក-
 សវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា

---

១ ម. អវិតក្កវិចារមត្តញ្ចាតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៨៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ពាហិរ-
រូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប ។ លេ ។ ព្រោះនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ ពាហិរ-
រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . រូបដីវិតិទ្រិយ
អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ ខន្ធ ១ ដែល
ច្រឡំដោយបញ្ញាវិញ្ញាណ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ ។ លេ ។ ពាហិរ-
រូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . របស់ពួក
អសញ្ញាសត្វ . . . ។ [ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ មួយ
អន្លើដោយវិបាក ក្នុងនអាសេវនមូលកៈ បណ្ឌិត កាលដឹង គប្បីធ្វើ
ឲ្យប្រហែលគ្នានឹងនបុរេជាតប្បច្ច័យដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត វិបាក បណ្ឌិត
កាលដឹង នូវធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ថាជាធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ គប្បីសម្តែងផងចុះ] . . . ព្រោះនមគ្គ-
ប្បច្ច័យ និងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ . . . ។

[៩០] . . . ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងអរូប ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ
២ ។ ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

វិតក្កតិកេ បដិច្ចវារោ

អរូបេ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ បដិច្ច វិតក្កោ ។
 សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ច អវិ-
 តក្កវិចារមត្តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អរូបេ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ទា វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា
 វិតក្កោ ច ។

[៩០] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ទំ បដិច្ច តយោ ខន្ទា
 ទ្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ន-
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ វិតក្កំ បដិច្ច សវិតក្កស-
 វិចារោ ខន្ទា ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អវិ-
 តក្កអវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អរូបេ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ បដិច្ច វិចារោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

គឺ វិតក្កៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ក្នុងអរូប ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងអរូប ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៩១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ក្នុងអរូប ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យវិតក្កៈ ក្នុងអរូប ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ័យ គឺ វិចារៈ
 អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងអរូប ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អរិកក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អរិកក្កវិចារមត្តោ ច អរិ-
កក្កវិចារោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
អរូបេ អរិកក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
វិចារោ ច ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា វិចារោ ច ។

[៧២] អរិកក្កវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អរិកក្កវិ-
ចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ
អរិកក្កវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ពាហិរំ . . . អាហារស-
មុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ
មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ អរិកក្កវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច
អរិកក្កវិចារមត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
អរូបេ វិចារំ បដិច្ច អរិកក្កវិចារមត្តា ខន្ធា ។

[៧៣] អរិកក្កវិចារមត្តព្វា អរិកក្កវិចារព្វា ធម្មំ
បដិច្ច អរិកក្កវិចារមត្តោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា អរូបេ អរិកក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធា
វិចារព្វា បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វិចារព្វា
បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្ខិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងអរូប ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈ
ក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៧២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងអរូប
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
ឧតុសមុដ្ឋានរូប . . . អាស្រ័យមហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ។
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យវិចារៈ ក្នុងអរូប ។

[៧៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងអរូប
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ។

វិតក្កត្តិកេ បដិច្ចវារៈ

[៩៤] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា អរូបេ សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធញ្ច
 វិតក្កញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធច ច វិតក្កញ្ច
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[៩៥] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បដិច្ច អវិតក្កអវិ-
 ចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នោនត្តិប្បច្ចយា នោវិតតប្ប-
 ច្ចយា ។

[៩៦] នហេតុយា តេត្តិស នអារម្មណោ សត្ត
 នអធិបតិយា សត្តត្តិស នអនន្តរេ សត្ត នសម-
 នន្តរេ សត្ត នអញ្ញមញ្ញោ សត្ត នឧបនិស្សយេ
 សត្ត នបុរេជាតេ សត្តត្តិស នបច្ឆាជាតេ សត្តត្តិស
 នអាសវនេ សត្តត្តិស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ
 វីសេ នអាហារេ ឯកំ នឥន្ទ្រិយេ ឯកំ នណានេ
 ឯកំ នមក្កេ តេត្តិស នសម្បយុត្តេ សត្ត នវិប្បយុត្តេ
 ឯកានេ នោនត្តិយា សត្ត នោវិតតេ សត្ត ។

វិតក្កត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៤៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ
ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង
វិតក្កៈផង ក្នុងអរូប ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ។

[៤៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនោ-
នត្តិប្បដ្ឋយ និងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

[៤៦] វារៈ ៣៣ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណ-
ប្បដ្ឋយ វារៈ ៣៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
វារៈ ៧ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ វារៈ ៧
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ វារៈ ៣៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣៧
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៣៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុង
នកម្មប្បដ្ឋយ វារៈ ២០ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
វារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ វារៈ ៣៣
ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១១ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

យថា កុសលត្តិកេ បច្ចដីយកណាណា ឯវំ
កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយំ ។

[៩៧] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ សត្ត ។
សង្ខតំ ។ យថា កុសលត្តិកេ អនុលោមបច្ចដីយ-
កណាណា ឯវំ កណោតព្វំ ។

[៩៨] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ចុទ្ធស ។
សង្ខតំ ។ យថា កុសលត្តិកេ បច្ចដីយានុលោម-
កណាណា ឯវំ កណោតព្វំ ។

បដិច្ចវារោ និដ្ឋិតោ ។

សហជាតវារោមិ បដិច្ចវារសទិសោ កាតព្វោ ។

បច្ចយវារោ

[៩៩] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិតក្ក-
សវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សវិតក្ក-
សវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ
. . . សត្ត បញ្ញា ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បច្ចយា
បញ្ច បញ្ញា បដិច្ចវារសទិសោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ការរាប់ នូវបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បី
រាប់ យ៉ាងនេះដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយ ។

[៩៧] វារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ
យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៩៨] វារៈ ១២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ការរាប់ នូវបច្ចនីយានុលោម ក្នុងកុសលត្តិកៈ
យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

ឯសហជាតវារៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈផងចុះ ។

បច្ចយវារៈ

[៩៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែក
នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ នឹងខន្ធ ២ . . . មានបញ្ហា ៧ ។ ពីងផ្អែក
នឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ មានបញ្ហា ៥ ប្រហែល
គ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

វិតកុត្តិកេ បច្ចយវារោ

[១០០] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា អវិតក្ក-
អវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិតក្ក-
អវិចារំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បច្ចយា វិចារំ បច្ចយា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បច្ចយា អវិតក្ក-
អវិចារោ ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា វិចារោ ។ អវិតក្ក-
អវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា^(១) សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ . . . វត្ថុំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា
បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា
អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ . . . វិចារំ បច្ចយា អវិតក្ក-
វិចារមត្តា ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា
វត្ថុំ បច្ចយា វិតក្កោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[១០១] អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិតក្ក-
សវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ . . .
វត្ថុំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា មហាក្ខតេ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

---

១ ម. អយំ បាហោ សព្វត្ថំ ន ទិស្សតិ ។

វិតក្កត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[១០០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ (ចិត្តសមុដ្ឋានរូប) ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពីងផ្អែកនឹងវិចារៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពីង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវិចារៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ វិតក្កៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[១០១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពីងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អរិតក្កអរិចារំ ធម្មំ បច្ចយា អរិតក្កវិចារមត្តោ ច
អរិតក្កអរិចារោ ច ធម្មា . . . វិចារំ បច្ចយា
អរិតក្កវិចារមត្តា ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ វត្ថុ
បច្ចយា អរិតក្កវិចារមត្តា ខន្ទា មហាក្ខតេ បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុ បច្ចយា វិតក្កោ មហាក្ខតេ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុ បច្ចយា អរិតក្កវិ-
ចារមត្តា ខន្ទា ច វិចារោ ច បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។
អរិតក្កអរិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សរិតក្កសរិចារោ ច
អរិតក្កវិចារមត្តោ ច ធម្មា . . . វត្ថុ បច្ចយា សរិ-
តក្កសរិចារោ ខន្ទា ច វិតក្កោ ច បដិសន្ធិក្ខ-
ណោ . . . ។ អរិតក្កអរិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សរិតក្ក-
សរិចារោ ច អរិតក្កវិចារមត្តោ ច អរិតក្កអរិចារោ
ច ធម្មា . . . វត្ថុ បច្ចយា សរិតក្កសរិចារោ ខន្ទា
ច វិតក្កោ ច មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ
វិតក្កៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈ . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត
ទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

វិតក្កតិកេ បច្ចយវារោ

[១០២] សវិតក្កសវិចារញ អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ
 បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ . . . សវិតក្កសវិ-
 ចារំ ឯកំ ខន្ធចញ វត្ថុញ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធធ្វេ . . . បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សវិតក្កសវិចារញ
 អវិតក្កអវិចារញ ធម្មំ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ធម្មោ ។ បេ ។ បឋមឧទាហរណោ បវត្តេ បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ សត្ត បញ្ញា កាតញ ។

[១០៣] អវិតក្កវិចារមត្តញ អវិតក្កអវិចារញ
 ធម្មំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ . . . វិតក្កញ
 វត្ថុញ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខ-
 ណោ ។ បេ ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ អវិតក្កអវិចារញ
 ធម្មំ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ . . . អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធចញ វិចារញ បច្ចយា តយោ ខន្ធា

វិតក្កត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[១០២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីង ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . . ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ។ លេ ។ បញ្ហា ៧ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងបឋម- ឧទាហរណ៍ចុះ ។

[១០៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីង ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ លេ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . . ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អរិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុញ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធវា បដិសន្ធិក្កុលោ អរិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ
 ខន្ធព្វា វិចារញ បច្ចយា តយោ ខន្ធវា បដិសន្ធិក្កុលោ
 អរិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុញ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធវា ។ អរិតក្កវិចារមត្តញ អរិតក្កអវិចារញ
 ធម្មំ បច្ចយា អរិតក្កអវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 . . . អរិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធលោ ច វិចារញ បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អរិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធលោ ច
 មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិតក្កញ
 មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 អរិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធលោ ច វត្ថុញ បច្ចយា វិចារោ
 ឯវំ បដិសន្ធិក្កុលោ ចត្តារោ ។

[១០៤] អរិតក្កវិចារមត្តញ អរិតក្កអវិចារញ ធម្មំ
 បច្ចយា សរិតក្កសវិចារោ ច អរិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ . . . វិតក្កញ វត្ថុញ បច្ចយា
 សរិតក្កសវិចារោ ខន្ធវា វិតក្កញ មហាក្កតេ ច
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុលោ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុ
 ផង ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
 . . . ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង
 ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែកនឹងវិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង វិចារៈ
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុ
 ផង វារៈខន្ធ ៤ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ យ៉ាងនេះឯង ។

[១០៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវិតក្កៈផង វត្ថុផង ចិត្តសមុជ្ជានរូប ពឹងផ្អែកនឹង
 វិតក្កៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

វិតក្កតិកេ បច្ចយវារោ

អរិតក្កវិចារមត្តញ្ច   អរិតក្កអរិចារញ្ច   ធម្មំ   បច្ចយា
អរិតក្កវិចារមត្តោ   ច   អរិតក្កអរិចារោ   ច   ធម្មា   ឧប្ប-
ជ្ជន្តិ . . .   អរិតក្កវិចារមត្តំ   ឯកំ   ខន្ធចញ្ច   វិចារញ្ច
បច្ចយា   តយោ   ខន្ធា   ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច   រូបំ   អរិតក្ក-
វិចារមត្តំ   ឯកំ   ខន្ធចញ្ច   វត្ថុញ្ច   បច្ចយា   តយោ   ខន្ធា
អរិតក្កវិចារមត្តោ   ខន្ធា   ច   មហាក្វតេ   បច្ចយា   ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ   រូបំ   អរិតក្កវិចារមត្តំ   ឯកំ   ខន្ធចញ្ច   វត្ថុញ្ច
បច្ចយា   តយោ   ខន្ធា   វិចារោ   ច   បដិសន្ធិក្កុណោ
តយោ   ខន្ធា   ។

អរសេសេសុ ទ្ធិសុ យដនេសុ បវត្តិប្បដិសន្ធិ
វិត្តារេតញ្ច ។

ហេតុប្បច្ចយា និដ្ឋិតា ។

ហេតុប្បច្ចយំ   អនុមជ្ជន្តេន   បច្ចយវារោ
វិត្តារេតញ្ច ។

យថា បដិច្ចកណាណា ឯវំ កណោតញ្ច ។

អដិបតិយា សត្តត្តិស បុរេជាតេ ច អាសេវនេ

ច ឯកវិស អយំ ឯត្ត វិសេសោ ។

វិតក្កតិកៈ បច្ចយវារៈ

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង . . . ខន្ធ ៣
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង វិចារៈផង ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំង
 ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង
 ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង វត្ថុផង ខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

បវត្តិប្បដិសន្ធិ ក្នុងតំណ ដ៏សេស ទាំងពីរ បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

ចប់ ហេតុប្បច្ច័យ ។

បច្ចយវារៈ បណ្ឌិត កាលរំពឹង នូវហេតុប្បច្ច័យរួចហើយ
 គប្បីសម្តែងឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ការរាប់នូវបដិច្ចវារៈ យ៉ាងណា (ឯបច្ចយវារៈ) បណ្ឌិត
 គប្បរាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

វារៈ ៣៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ២១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ និង
 អាសេវនប្បច្ច័យ នេះ ជាសេចក្តីប្លែកគ្នា ក្នុងបច្ច័យវារៈនេះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១០៥] បច្ចុដីយេ នហេតុយា តេត្ថីស បញ្ញា
 សត្តសុ ហានេសុ សត្ត មោហា ឧទ្ធវិតព្វា ។
 មូលប្បទេសុយេវ នអារម្មណេ សត្ត ចិត្តសមុដ្ឋានា
 ឧទ្ធវិតព្វា ។ សវិតក្កុសវិចារមូលកា សត្ត បញ្ញា
 នអធិបតិយា កាតព្វា ។

[១០៦] អវិតក្កុវិចារមត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា អវិ-
 តក្កុវិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចុយា
 អវិតក្កុវិចារមត្តេ ខន្ទេ បច្ចុយា អវិតក្កុវិចារមត្តា
 អធិបតិ វិចាកំ អវិតក្កុវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ទំ បច្ចុយា
 តយោ ខន្ទា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កុ-
 វិចារមត្តំ ធម្មំ . . . ។ យថា បដិច្ចនយេ តថា បញ្ច
 បញ្ញា កាតព្វា ។

[១០៧] អវិតក្កុអវិចារំ ធម្មំ បច្ចុយា អវិតក្កុ-
 អវិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ . . . អវិតក្កុអវិចារេ ខន្ទេ
 បច្ចុយា អវិតក្កុអវិចារា អធិបតិ វិចាកំ អវិតក្កុអវិចារំ
 ឯកំ ខន្ទំ បច្ចុយា តយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានព្វា រូបំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១០៥] បញ្ញា ៣៣ ក្នុងនហោតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ
មោហាៈ ៧ ក្នុងឋាន ៧ បណ្ឌិត គប្បីសើរើឡើងចុះ ។ ចិត្តសមុដ្ឋាន
៧ បណ្ឌិត គប្បីសើរើឡើង ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ ក្នុងមូលប្បទេស
ទាំងឡាយ តែម្យ៉ាងចុះ ។ បញ្ញា ៧ មានធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈជាមូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យផងចុះ ។

[១០៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែក
នឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធ ៣
ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ នឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ . . . ។ បញ្ញា ៥ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចជាក្នុងបដិច្ចនីយដៃរ ។

[១០៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹង
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង . . . គឺ
អធិបតិធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ

វិតក្កត្តិកេ បច្ចយវាណ

វិចាកំ វិចារំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុំ បច្ចយា អវិតក្កអវិចារា អធិបតិ វត្ថុំ បច្ចយា
 វិចាកំ អវិតក្កអវិចារា ខន្ធា ច វិចារោ ច
 ។ បេ ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ
 ធម្មោ . . . វត្ថុំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា
 អធិបតិ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ
 បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ . . . វិចារំ បច្ចយា
 អវិតក្កវិចារមត្តា អធិបតិ វត្ថុំ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តា
 អធិបតិ វិចាកំ វិចារំ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តា
 ខន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា វិចាកា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា
 បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា
 សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មោ . . .
 វត្ថុំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា មហាក្ខតេ
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ ។ បេ ។

វិតក្កត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ ដែលជាវិបាក គឺ អធិបតិធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ
ទាំងឡាយ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ លេ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . អធិបតិ គឺ ខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . គឺ អធិបតិ-
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ គឺ អធិបតិ-
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវិចារៈ ដែលជាវិបាក
ខន្ធទាំងឡាយ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពឹងផ្អែក
នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ពឹង
ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ លេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដានំ

អវិតក្កអវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា . . . វិចារកំ វិចារំ
បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានញ
រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា វិចារកា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធ
វិចារោ ច មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ
បច្ចយា វិតក្កោ មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា វិចារកា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធ
ច វិចារោ ច បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កអវិចារំ
ធម្មំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា . . . វត្ថុំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធ
ច វិតក្កោ ច បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ បឋម-
យដនាយំ សម្បណ្ណា ។

[១០៨] អវិតក្កវិចារមត្តញ អវិតក្កអវិចារញ
ធម្មំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ . . .
វិតក្កញ វត្ថុញ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 ពីងផ្អែកនឹងវិចារៈ ដែលជាវិបាក ខន្ធទាំងឡាយ ជាវិបាក ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីង
 ផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ វិតក្កៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីង
 ផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ ជាវិបាក ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ នេះ
 ជាតំណ ទី ១ ចប់សព្វគ្រប់ប៉ុណ្ណោះផង ។

[១០៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីង
 ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង . . . ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវិតក្កៈផង វត្ថុផង

វិតក្កត្តិកេ បច្ចយវារោ

បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ អវិតក្ក-
 អវិចារញ ធម្មំ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ . . . អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធេ ច វិចារញ
 បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តាធិបតិ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធេ
 ច វត្តញ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តាធិបតិ វិចាកំ អវិ-
 តក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធឯញ វិចារញ បច្ចយា វិចាកំ
 អវិតក្កវិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធឯញ វត្តញ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ បញ្ច បញ្ញា កាតញ ។
 យត្ត អវិតក្កវិចារមត្តំ អាគច្ឆតិ តត្ត វិចាកំ កាតព្វំ ។
 នាធិបតិមូលកេ សត្តត្តិស បញ្ញា កាតញ ។ នអ-
 នន្តរម្បិ នសមនន្តរម្បិ នអញ្ញមញ្ញម្បិ នឧបនិស្ស-
 យម្បិ សត្តបញ្ញារូបំយេវ នបុរេជាតេ សត្តត្តិស បដិច្ច-
 វារបច្ចដីយសទិសា^(១) ។ នបច្ឆាជាតេ សត្តត្តិស ។
 នអាសេវនេបិ សទិសំ ។ យត្ត អវិតក្កវិចារមត្តោបិ
 អាគច្ឆតិ តត្ត វិចាកា កាតញ ។

១ ម. បដិច្ចវារបច្ចនីយសទិសន្តិ ទិស្សតិ ។

វិតក្កត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង . . . គឺ អធិ-
 បតិធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង អធិបតិធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ជា
 វិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ពីងផ្អែកនឹង
 ខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ បញ្ហា ៥ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។ វត្ថុ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ មក ក្នុងទីណា វិបាក បណ្ឌិត
 គប្បីធ្វើ ក្នុងទីនោះចុះ ។ បញ្ហា ៣៧ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងន-
 អធិបតិមូលកៈចុះ ។ នអនន្តរប្បច្ច័យក្តី នសមនន្តរប្បច្ច័យក្តី នអញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ច័យក្តី នឧបនិស្សយប្បច្ច័យក្តី សុទ្ធតែមានបញ្ហារូប ៧ ដូចគ្នា
 បញ្ហា ៣៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈនិងបច្ចនីយៈ
 ដែរ ។ បញ្ហា ៣៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
 សោត ក៏ប្រហែលគ្នាដែរ ។ ឯធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ មក ក្នុងបច្ច័យណា វិបាកទាំងឡាយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុង
 បច្ច័យនោះចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១០៩] សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ បច្ចយា សវិ-
តក្កសវិចារោ ធម្មោ . . . នកម្មប្បច្ចយា សវិតក្ក-
សវិចារេ ខន្ទេ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា ។
អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ បច្ចយា . . . អវិតក្កវិចារមត្តា
ចេតនា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា ។ អវិតក្កអវិចារំ
ធម្មំ បច្ចយា . . . អវិតក្កអវិចារា ចេតនា ។ បរិ-
បុណ្ណំ កាតព្វំ ។ សវិតក្កសវិចារោ . . . វត្ថុ
បច្ចយា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា ។ អវិតក្កវិចា-
រមត្តោ . . . វិចារំ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តា ចេតនា
វត្ថុ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តា ចេតនា ។

[១១០] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ
បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ . . . សវិតក្កសវិចារេ
ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា ។
អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១០៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែក
 នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . ព្រោះនកម្ម-
 ប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីង
 ផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ។ ពីង
 ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . ចេតនា ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ។ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .
 ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យ
 ពេញគ្រប់គ្រាន់ផងចុះ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ . . . ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . ចេតនា
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវិចារៈ ចេតនា ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[១១០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែក
 នឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . . ចេតនា ប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង

វិតក្កតិកេ បច្ចយវារោ

សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ . . . វិតក្កញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 សវិតក្កសវិចារា ចេតនា ។ អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ធម្មោ . . . អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច បច្ចយា
 អវិតក្កវិចារមត្តា ចេតនា អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច
 វត្ថុញ្ច បច្ចយា អវិតក្កវិចារមត្តា ចេតនា ។ សវិតក្ក-
 សវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច ធម្មំ បច្ចយា សវិ-
 តក្កសវិចារោ ធម្មោ . . . សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ ច
 វិតក្កញ្ច បច្ចយា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា ។

[១១១] សវិតក្កសវិចារញ្ច អវិតក្កវិចារមត្តញ្ច
 អវិតក្កអវិចារញ្ច ធម្មំ បច្ចយា សវិតក្កសវិចារោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា សវិតក្កសវិចារេ
 ខន្ទេ ច វិតក្កញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា សវិតក្កសវិចារា
 ចេតនា ។

[១១២] នវិចារកេ សត្តត្ថិស បញ្ញា កាតញ្ច ។

វិតក្កត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . . ចេតនា ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងវិតក្កៈផង វត្ថុផង ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . .
 ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ចេតនា ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង . . . ចេតនា
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ។

[១១១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីង
 ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ។

[១១២] បញ្ហា ៣៧ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នអាហារប្បច្ចយា   នឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា   នឈានប្បច្ចយា
នមគ្គប្បច្ចយា   នសម្បយុត្តប្បច្ចយា   នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
នោនត្តិប្បច្ចយា   នោវិតតប្បច្ចយា   វិត្តាវេតព្វា ។

[១១៣] នហោតុយា   តេត្តិស   នអាវម្មណោ   សត្ត
នអធិបតិយា   សត្តត្តិស   នអនន្តវេ   នសមនន្តវេ
នអញ្ញមញ្ញោ   នឧបនិស្សយេ   សត្ត   នបុរេជាតេ
នបច្ឆាជាតេ   នអាសេវនេ   សត្តត្តិស   នកម្មេ   ឯកា-
ទស   នវិចារកេ   សត្តត្តិស   នអាហារេ   ឯកំ   នឥន្ទ្រិយេ
ឯកំ   នឈានេ   ឯកំ   នមត្តេ   តេត្តិស   នសម្បយុត្តេ
សត្ត   នវិប្បយុត្តេ   ឯកាទស   នោនត្តិយា   សត្ត
នោវិតតេ   សត្ត   ។

បច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ ។

និស្សយម្បិ និដ្ឋានំ ។

សំសដ្ឋវារោ

[១១៤] សវិតក្កសវិចារំ   ធម្មំ   សំសដ្ឋោ   សវិ-
តក្កសវិចារោ   ធម្មោ   ឧប្បជ្ជតិ   ហោតុប្បច្ចយា
សវិតក្កសវិចារំ   ឯកំ   ខន្ធី   សំសដ្ឋោ   តយោ
ខន្ធា   ទ្វេ   ខន្ធធ្វេ   ...   បដិសន្ធិក្ខណោ   ...   ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នអាហារប្បច្ច័យ នតន្ត្រិយប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ នោនត្តិប្បច្ច័យ និងនោវិតត-
ប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[១១៣] វារៈ ៣៣ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអារម្ម-
ណាប្បច្ច័យ វារៈ ៣៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
ក្នុងនសមន្តរប្បច្ច័យ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ និងក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
វារៈ ៣៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ និងក្នុងនអា-
សេវនប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៣៧ ក្នុងនវិបាក-
ប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ
វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៣៣ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ៧
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ១១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
នោនត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

ចប់ បច្ចយវារៈ ។

ឯនិស្សយប្បច្ច័យ មិនផ្សេងគ្នាទេ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[១១៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ច្រឡំ
ដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំដោយខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កត្តិកេ សំសដ្ឋាវា

សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ សំសដ្ឋា អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ធម្មោ . . . សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ សំសដ្ឋា វិតក្កោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ។ បេ ។ សវិតក្កសវិចារំ ធម្មំ
 សំសដ្ឋា សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មោ . . . សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ទំ
 សំសដ្ឋា តយោ ខន្ទា វិតក្កោ ច ទ្វេ ខន្ទេ . . .
 បដិសន្ធិក្ខណោ ។ បេ ។

[១១៥] អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋា អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា អវិតក្កវិចារ-
 មត្តំ ឯកំ ខន្ទំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ទា ទ្វេ ខន្ទេ . . .
 បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋា
 សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ . . . វិតក្កំ សំសដ្ឋា សវិ-
 តក្កសវិចារោ ខន្ទា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋា អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ . . .
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទេ សំសដ្ឋា វិចារោ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទេ សំសដ្ឋា វិចារោ ។

វិតក្កត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំដោយធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . វិតក្កៈ ច្រឡំដោយខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ច្រឡំដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ . . . ខន្ធ ៣ ក្តី វិតក្កៈក្តី ច្រឡំដោយខន្ធ ១ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ។ បេ ។

[១១៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំ
 ដោយធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំដោយខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ច្រឡំដោយធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ច្រឡំដោយវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ច្រឡំដោយធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . វិចារៈ ច្រឡំដោយខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ វិចារៈ ច្រឡំដោយខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អរិកក្កវិចារមត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អរិកក្កវិចារមត្តោ ច
អរិកក្កអរិចារោ ច ធម្មា . . . អរិកក្កវិចារមត្តំ ឯកំ
ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា វិចារោ ច ទ្វេ ខន្ធធ្វេ . . .
បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ អរិកក្កអរិចារំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
អរិកក្កអរិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
អរិកក្កអរិចារំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធធ្វេ សំសដ្ឋា បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។
អរិកក្កអរិចារំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អរិកក្កវិចារមត្តោ
ធម្មោ . . . វិចារំ សំសដ្ឋា អរិកក្កវិចារមត្តោ ខន្ធា
បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារំ សំសដ្ឋា ។

[១១៦] អរិកក្កវិចារមត្តញ្ច អរិកក្កអរិចារញ្ច ធម្មំ
សំសដ្ឋោ អរិកក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ . . . អរិកក្ក-
វិចារមត្តំ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វិចារញ្ច សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សរិ-
តក្កសរិចារញ្ច អរិកក្កវិចារមត្តញ្ច ធម្មំ សំសដ្ឋោ
សរិកក្កសរិចារោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈក្តី ច្រឡំដោយធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែ
 វិចារៈ... ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី ច្រឡំដោយខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ច្រឡំដោយធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ខន្ធ ៣ ច្រឡំដោយ
 ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ច្រឡំដោយខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំដោយ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំដោយវិចារៈ ច្រឡំដោយវិចារៈ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១១៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ច្រឡំដោយ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង . . . ខន្ធ ៣ ច្រឡំដោយខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ខន្ធ ២ ។ បេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ . . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ច្រឡំ
 ដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ

វិតក្កតិកេ សំសដ្ឋារោ

សវិតក្កសវិចារំ ឯកំ ខន្ធិញ្ច វិតក្កញ្ច សំសដ្ឋា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធជ វិតក្កញ្ច បដិសន្ធិក្ក-
 លោ . . . ។ ហេតុប្បច្ចយំ អនុមជ្ជន្តេន សព្វ
 បច្ចយា វិត្តារេតញ្ច ។

[១១៧] ហេតុយា ឯកានស អារម្មណោ
 អធិបតិយា អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជាតេ អញ្ញមញ្ញោ
 និស្សយេ ឧបនិស្សយេ បុរេជាតេ អាសេវនេ កម្ម
 វិចារកេ អាហារេ ឥន្ធិយេ ឈានេ មត្តេ សម្បយុត្តេ
 វិប្បយុត្តេ អត្តិយា នត្តិយា វិតតេ អវិតតេ សព្វត្ត
 ឯកានស ។

អនុលោមំ ។

បច្ចដីយំ កាតព្វំ អសម្មោហាន្តេន ។

[១១៨] នហេតុប្បច្ចយា ឆ នអធិបតិយា
 ឯកានស នបុរេជាតេ ឯកានស នបច្ឆាជាតេ

វិតក្កត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

គឺ ខន្ធ ៣ ប្រឡំដោយខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ផង វិតក្កៈផង ខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
បច្ច័យ ទាំងអស់ បណ្ឌិត កាលយល់តាម នូវហេតុប្បច្ច័យ គប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

[១១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់
មានវារៈ ១១ គឺ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ អធិបតិប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ
សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ អាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ
វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថិប្បច្ច័យ នត្ថិប្បច្ច័យ វិតតប្បច្ច័យ
និងអវិតតប្បច្ច័យ ។

ចប់ អនុលោម ។

បណ្ឌិត កាលមិនកាន់ប្រឡំ គប្បីធ្វើ នូវបច្ច័យនីយៈផងចុះ ។

[១១៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឯកាទស នអាសេវនេ ឯកាទស នកម្មេ សត្ត
នវិចារកេ ឯកាទស នឈានេ ឯកំ នមក្កេ ឆ
នវិប្បយុត្តេ ឯកាទស ។

បច្ចនីយំ ។

ឥតវេ បន ទ្វេបិ វារា វិត្តាវេតព្វា ។
សម្បយុត្តវារោបិ វិត្តាវេតព្វា ។

សំសដ្ឋវារោ និដ្ឋិតោ ។

បញ្ញាវារោ

[១១៩] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
សវិចារស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សវិតក្កសវិចារា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[១២០] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
រមត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
តក្កសវិចារា ហេតុ វិតក្កស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ១១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១១ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

ឯវារៈ ២ ក្រៅនេះ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យបិស្តារចុះ ។
 ទាំងសម្បយុត្តវារៈ បណ្ឌិត ក៏គប្បីឲ្យពិស្តារផងដែរ ។

ចប់ សំសដ្ឋវារៈ ។

បញ្ហាវារៈ

[១១៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ... ។

[១២០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[១២១] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្សុ ធម្មស្សុ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
 សវិចារា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ហេតុប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា
 ហេតុ កដត្តារូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្សុ ច អវិតក្កអវិចារស្សុ ច ធម្មស្សុ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារា ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្ក-
 សវិចារា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា
 ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្សុ ច អវិតក្កអវិចារស្សុ ច ធម្មស្សុ ហេតុ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារា ហេតុ វិតក្កស្សុ

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១២១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃ កដត្តារូបទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំង- ឡាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួក ហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង កដត្តារូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបាណំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ហេតុ វិតក្កស្ស
កដត្តា ច រូបាណំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៤] សវិតក្កសវិចារា ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារា ហេតុ សម្ប-
យុត្តកាណំ ខន្ធាណំ វិតក្កស្ស ច ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ មេ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្ក-
សវិចារា ហេតុ សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ វិតក្កស្ស
ច ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៥] សវិតក្កសវិចារា ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កវិចារស្ស
ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិ-
ចារា ហេតុ សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ វិតក្កស្ស ច
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបាណំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ហេតុ សម្បយុត្ត-
កាណំ ខន្ធាណំ វិតក្កស្ស ច កដត្តា ច រូបាណំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ពួកហេតុ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃ
វិតក្កៈផង ក៏ដក្តារូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១២២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ពួកហេតុ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។ បេ ។ ពួកហេតុ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ
នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[១២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
វិចារៈផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ពួកហេតុ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ
នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង ក៏ដក្តារូបទាំងឡាយផង
ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[១២៦] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តា ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
 តក្កវិចារមត្តា ហេតុ វិចារស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច
 រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 អវិតក្កវិចារមត្តា ហេតុ វិចារស្ស ច កាដត្តា ច
 រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តា ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នាណញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តា ហេតុ សម្បយុត្ត-
 កានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច កាដត្តា ច រូចានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[១២៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួក ហេតុ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែលមិន មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ផង កងត្ថារូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម តែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង វិចារៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង វិចារៈផង កងត្ថារូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១២៩] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្ក-
 អវិចារា ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាណនព្វ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កអវិចារា ហេតុ សម្បយុត្ត-
 កានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៣០] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទានំ
 ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា
 តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ សវិតក្ក-
 សវិចារា ឈាណ វុដ្ឋហិត្វា . . . មត្តា វុដ្ឋហិត្វា . . .
 ផលា វុដ្ឋហិត្វា ផលំ បច្ចវេក្ខតិ អរិយា បហីនេ
 កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិតេ កិលេសេ បច្ច-
 វេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាទន្តិ
 សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធធ្វេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១២៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយ
ផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបច្ច័យ នៃសម្ប-
យុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង កងត្តារូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោស-
ថកម្ម ហើយពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណានូវកុសលទាំងឡាយ
ដែលខ្លួនសន្សំហើយក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . ចេញអំពីមគ្គ . . . ចេញអំពីផល
ហើយពិចារណានូវផល ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណានូវកិលេស
ទាំងឡាយ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណានូវកិលេសទាំងឡាយ ដែល
សង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវកិលេសទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំទុកមក
ក្នុងកាលមុន ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទន្ធគិ តំ អារព្ព វារោ
ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ
អារព្ព សវិតក្កសវិចារា ខន្ធ ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៣១] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្ក-
វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទយិត្វា ឧចោសថកម្មំ
កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ តំ អារព្ព វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ
បុព្វេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ សវិតក្កសវិចារា
ណាទា វុដ្ឋហិត្វា . . . មក្កា វុដ្ឋហិត្វា . . . ផលា វុដ្ឋ-
ហិត្វា ផលំ បច្ចវេក្ខតិ តំ អារព្ព វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ
អរិយា បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ វិត្តម្ហិតេ
កិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ
ជាទន្តិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទន្ធគិ តំ អារព្ព
វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ អារព្ព
វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង
ទោមនស្ស កើតឡើង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ។

[១៣១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្ម-
ណាប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម
ហើយពិចារណានូវកុសលនោះ វិតក្កៈ ប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ទើបកើត
ឡើង ពិចារណានូវកុសលទាំងឡាយ ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន
ចេញចាកឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . ចេញ
ចាកមគ្គ . . . ចេញចាកផល ហើយពិចារណានូវផល វិតក្កៈ ប្រា-
រព្ធផលនោះ ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណានូវកិលេស
ទាំងឡាយ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណានូវកិលេសទាំងឡាយ ដែល
សង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវកិលេសទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំមក ក្នុង
កាលមុន ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែង
ត្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង វិតក្កៈ
ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ទើប
កើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៣២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្សុ ធម្មស្សុ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណោន សវិតក្កសវិចារចិត្តសមដ្ឋីស្សុ ចិត្តំ
 ជានាតិ សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ ចេតោបរិយញ្ញា-
 ណាស្សុ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្សុ យថាកម្មប-
 តញ្ញាណាស្សុ អនាគតំសញ្ញាណាស្សុ អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធោ អារព្ព អវិ-
 តក្កអវិចារា ខន្ធោ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៣៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្សុ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្សុ ច ធម្មស្សុ អារម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាទំ ទត្វា សីលំ សមាទ-
 យិត្វា ឧចាសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ តំ អារព្ព
 សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ
 បុព្វេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ សវិតក្កសវិចារា
 លាដា រុដ្ឋហិត្វា . . . មត្តា . . . ផលា . . .

អភិធម្មបិដកៈ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៣២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
 (បុគ្គល) ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃចេ-
 តោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និង
 អនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ។

[១៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល)
 ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណានូវកុសល
 នោះ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈ
 ក្តី ប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ទើបកើតឡើង ពិចារណានូវកុសលទាំងឡាយ
 ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . អំពីមគ្គ . . . អំពីផល . . .

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

ដលំ បច្ចុវេក្ខតិ តំ អារព្ភ សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា
 ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ អរិយា បហំនេ កិលេសេ
 បច្ចុវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ហិតេ កិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ បុព្វ
 សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជានន្តិ សវិតក្កសវិចារេ
 ខន្ទេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សា-
 ទេតិ អភិណ្ណតិ តំ អារព្ភ សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា
 ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ
 អារព្ភ សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច វិតក្កោ ច
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៣៤] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តា លាដា វុដ្ឋហិត្វា . . . មត្តា
 . . . ដលា . . . ដលំ បច្ចុវេក្ខតិ តំ អារព្ភ
 វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច វិតក្កញ្ច

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ហើយពិចារណានូវផល ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធនូវផលនោះ ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយៈ
 ទាំងឡាយ ពិចារណានូវកិលេសទាំងឡាយ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារ-
 ណានូវកិលេសទាំងឡាយ ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវកិលេសទាំង-
 ឡាយ ដែលសន្សំទុកមក ក្នុងកាលមុន ពិចារណាលើញច្បាស់ នូវខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ទើបត្រេកអរ រីករាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើត
 ឡើង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
 វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ទើបកើតឡើង ។

[១៣២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 គឺ ព្រះអរិយបុគ្គល ចេញចាកឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ . . . ចាកមគ្គ . . . ចាកផល . . . ហើយពិចារណានូវផល
 វិតក្កៈ ប្រារព្ធនូវផលនោះ ទើបកើតឡើង ពិចារណាលើញច្បាស់
 នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ
អភិទន្ធតិ តំ អារព្ព វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ អវិតក្កវិចារ-
មត្តេ ខន្ធេ ច វិតក្កញ្ច អារព្ព វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៣៥] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-

ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
តក្កវិចារមត្តា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា . . . មត្តា . . .

ផលា . . . ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ តំ អារព្ព សវិតក្ក-
សវិចារា ខន្ធោ ឧប្បជ្ជន្តិ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធេ

ច វិតក្កញ្ច អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ អារព្ព រាតោ ឧប្បជ្ជតិ

។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អវិតក្កវិចារមត្តេ
ខន្ធេ ច វិតក្កញ្ច អារព្ព សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ

ឧប្បជ្ជន្តិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ ប្រារព្ធ
នូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង វិតក្កៈ ប្រារព្ធនូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១៣៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺ (ពួកព្រះអរិយបុគ្គល) ចេញអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈ . . . អំពីមគ្គ . . . អំពីផល . . . ហើយពិចារណា
នូវផល ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ប្រារព្ធនូវផលនោះ ទើបកើតឡើង ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ថាមិន
ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធ
នូវខន្ធទាំងនោះ ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ប្រារព្ធនូវ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ទើប
កើតឡើង ។ បេ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[១៣៦] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណោន អវិតក្កវិចារមត្តចិត្តសមដ្ឋីស្ស ចិត្តំ
 ជានាតិ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធោ ចេតោបរិយញ្ញា-
 ណាស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថាកម្មប-
 តញ្ញាណាស្ស អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធោ ច វិតក្កញ្ច
 អារព្ភ អវិតក្កអវិចារា ខន្ធោ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៣៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តា លាណ
 វុដ្ឋហិត្វា . . . មត្តា . . . ផលា . . . ផលំ បច្ចវេក្ខតិ
 តំ អារព្ភ សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ ច វិតក្កោ ច

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៣៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺ
 (បុគ្គល) ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១៣៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺ (ព្រះអរិយបុគ្គល)
 ចេញអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . ចាកមគ្គ
 . . . ចាកផល . . . ហើយពិចារណានូវផល . . . ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ប្រារព្ធនូវផលនោះ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឧប្បជ្ជន្តិ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច វិតក្កញ្ច
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ
 អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច
 វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ទេ ច
 វិតក្កញ្ច អារព្ព សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច វិតក្កោ
 ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៣៨] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្សុ ធម្មស្សុ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ
 អវិតក្កអវិចារស្សុ មត្តស្សុ ផលស្សុ វិចារស្សុ ច
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ
 បស្សតិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សទ្ធិំ សុណាតិ
 ចេតោបរិយញ្ញាណោន អវិតក្កអវិចារចិត្តសមដ្ឋីស្សុ
 ចិត្តំ ជានាតិ អាកាសានញ្ញាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយ-
 តនស្សុ អាកិញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយ-
 តនស្សុ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបាយតនំ
 ចក្កុវិញ្ញាណស្សុ ដោដ្ឋញ្ញាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្សុ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ពិចារណាយើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិន
 មែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង
 ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈ
 ផង ទើបកើតឡើង ។

[១៣៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ (បុគ្គល) យើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រះសំឡេង
 ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសា-
 នញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ រូបាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារា ខន្ទា
 ឥទ្ធិវិធម្មណាស្ស ចេតោបរិយម្ពណាស្ស បុព្វេនិ-
 វាសានុស្សតិម្ពណាស្ស យថាភិម្ពបតិម្ពណាស្ស
 អនាគតំសម្ពណាស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កអវិចារេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច អារព្ព អវិតក្ក-
 អវិចារា ខន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៣៩] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា
 អវិតក្កអវិចារា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា . . . មត្តា . . .
 ផលា វុដ្ឋហិត្វា ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ តំ អារព្ព សវិ-
 តក្កសវិចារា ខន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ អរិយា និព្វានំ បច្ចវេ-
 ក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រភុស្ស វោទានស្ស សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស មត្តស្ស ផលស្ស អារជ្ជនាយ អារម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្ត-
 តោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ អារព្ព វាកោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជីវ្ហំ
 កាយំ រូបេ សន្នេ កន្ធភសេ ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ . . .

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃតទ្ធិវិធិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
តិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណា-
ប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ប្រារព្ធនូវ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ទើប
កើតឡើង ។

[១៣៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ
គឺ ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញចាកឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈ . . . ចាកមគ្គ . . . ចេញចាកផលផង ហើយពិចារ-
ណានូវផល ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ប្រារព្ធនូវផលនោះ ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ពិចារ-
ណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវ
គោត្រកូនិងវោទានៈ នូវមគ្គនិងផលដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ (បុគ្គល) ពិចារណាឃើញច្បាស់
នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ
រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
(ពិចារណាឃើញច្បាស់) នូវសោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ
ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អវិតក្កអវិចារេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព
 រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ អវិតក្កអវិ-
 ចារេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច អារព្ព សវិតក្កសវិចារា
 ខន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ បេ ។

[១៤០] អវិតក្កអវិចារេ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិយា
 អវិតក្កអវិចារា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា . . . មត្តា . . .
 ផលា . . . ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ តំ អារព្ព វិតក្កោ
 ឧប្បជ្ជតិ អវិយា និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស មត្តស្ស ផលស្ស វិតក្កស្ស ច អារម្ម-
 ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ . . . វត្ថុ . . . អវិតក្កអវិចារេ ខន្ទេ ច
 វិចារញ្ច អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
 អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ
 អវិតក្កអវិចារេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច អារព្ព វិតក្កោ
 ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ថា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធ
នូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។ បេ ។

[១៤០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈ . . . អំពីមគ្គ . . . អំពីផល . . . ហើយពិចារណានូវផល
វិតក្កៈ ប្រារព្ធនូវផលនោះ ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ
ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ (បុគ្គល)
ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន . . .
នូវវត្ថុ . . . នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
វិចារៈផង ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ
វិតក្កៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង វិតក្កៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[១៤១] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ច អវិតក្កវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 មត្តស្ស ផលស្ស វិចារស្ស ច អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៤២] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា អវិតក្កអវិចារា លាដា
 . . . មត្តា . . . ផលា រុដ្ឋហិត្វា ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 តំ អារត្ត សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា ច វិតក្កោ
 ច ឧប្បជ្ជន្តិ អរិយា និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ
 កោត្រភុស្ស វោទានស្ស វិតក្កស្ស ច សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស មត្តស្ស វិតក្កស្ស ច សវិតក្កសវិចារស្ស
 ផលស្ស វិតក្កស្ស ច អារដ្ឋនាយ វិតក្កស្ស ច
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ តំ អារត្ត សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា
 ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ សោតំ . . . ។ បេ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៤១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៤២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ព្រះ អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈ . . . អំពីមគ្គ . . . ចេញអំពីផល ហើយពិចារណានូវផល ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធនូវផលនោះ ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ពិចារណា នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ និងវិតក្កៈផង នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងវិតក្កៈផង នៃផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងវិតក្កៈផង នៃអារជ្ជនៈ និងវិតក្កៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ (បុគ្គល) ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ខន្ធទាំងឡាយ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធ នូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវសោត ... ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដានំ

ដោដ្ឋព្វំ វត្ថុ . . . អវិតក្កអវិចារេ ខន្ធ ច វិចារ-
ពារុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ តំ អារព្ព
សវិតក្កសវិចារា ខន្ធ ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៤៣] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធ ច វិចារពារុ អារព្ព
សវិតក្កសវិចារា ខន្ធ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៤៤] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធ ច
វិចារពារុ អារព្ព វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៤៥] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធ ច វិចារោ ច
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នូវដោជ្ជព្វៈ នូវវត្ថុ . . . នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈផង វិចារៈផង ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធនូវ
ខន្ធទាំងនោះ ទើបកើតឡើង ។

[១៤៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១៤៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ ប្រារព្ធនូវខន្ធទាំងឡាយ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១៤៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិ-
ចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អា-
រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទេ ច
វិចារញ្ច អារត្ត អវិតក្កអវិចារា ខន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៤៦] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តោ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច អារត្ត សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា
ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៤៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទេ ច វិតក្កញ្ច
អារត្ត សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៤៨] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទេ ច
វិតក្កញ្ច អារត្ត វិតក្កោ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

យថាកម្មុបគុណ្ណាណ នឹងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១២៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១២៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ ប្រារព្ធ
នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈ
ផង ទើបកើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៤៩] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា ច វិតក្កោ ច
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អា-
 រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទ
 ច វិតក្កញ្ច អារព្ភ អវិតក្កអវិចារោ ខន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៥០] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ខន្ទ ច វិតក្កញ្ច អារព្ភ សវិតក្កសវិចារោ
 ខន្ទា ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៥១] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
 ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧចោសថកម្មំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[១៤៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចេតោ- បរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនា- គតិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១៥០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈផង ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ។

[១៥១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម

វិតក្កតិកេ បញ្ហារាពោ

កត្វា តំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ
 ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ សវិតក្កសវិចារា ឈានា
 វុដ្ឋហិត្វា . . . មក្កា . . . ផលា . . . ផលំ ករុំ កត្វា
 បច្ចុវេក្ខតិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ ករុំ កត្វា អស្សា-
 ទេតិ អភិទន្ធាតិ តំ ករុំ កត្វា រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាទិបតិ សវិតក្កសវិចារា អទិ-
 បតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អទិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។

[១៥២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្ម-
 ណាទិបតិ សហជាតាទិបតិ ។ អារម្មណាទិបតិ ទានំ
 ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ
 ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ តំ ករុំ កត្វា វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ
 បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ សវិតក្កស-
 វិចារា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា . . . មក្កា វុដ្ឋហិត្វា . . .

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើកុសលទាំងឡាយ
 ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា
 ចេញហើយអំពីឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . .
 អំពីមគ្គ . . . អំពីផល . . . ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា
 ធ្វើខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យជាទី
 គោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើប
 កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិ-
 បតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសល
 នោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា វិតក្កៈ ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យ
 ជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ធ្វើកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ
 ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ចេញហើយអំពីឈាន
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . ចេញហើយអំពីមគ្គ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ផលា វុដ្ឋហិត្វា ផលំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ តំ ករុំ
 កត្វា វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ ករុំ
 កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា វិតក្កោ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាទិបតិ សវិតក្កសវិចារា អទិ-
 បតិ វិតក្កស្ស អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
 តាទិបតិ សវិតក្កសវិចារា អទិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូចានំ អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អទិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាទិបតិ សវិតក្ក-
 សវិចារា អទិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អទិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ចេញអំពីផល ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា វិតក្កៈ ធ្វើ
ផលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេក-
អរ រីករាយ វិតក្កៈ ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។
ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយ ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជា-
តាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយ
ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[១៥៥] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ សវិតក្ក-
 សវិចារា អធិបតិ វិតក្កស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ
 រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៦] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតា-
 ធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ នានំ ទត្វា សីលំ ស-
 មាទិយិត្វា ឧចាសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា
 បច្ចវេក្ខតិ តំ ករុំ កត្វា សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច
 វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា
 បច្ចវេក្ខតិ សវិតក្កសវិចារា លាមា រុដ្ឋហិត្វា ...

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៥៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
 និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមា-
 ទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារ-
 ណា ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី
 ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើកុសលទាំង-
 ឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិ-
 ចារណា ចេញអំពីឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ...

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

មត្តា . . . ផលា . . . ផលំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ
តំ ករុំ កត្វា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ ច វិតក្កោ
ច ឧប្បជ្ជន្តិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធោ ករុំ កត្វា អស្សា-
ទេតិ អភិណន្តតិ តំ ករុំ កត្វា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ
ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ
សវិតក្កសវិចារា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
វិតក្កស្ស ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៧] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចា-
រស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតាធិបតិ សវិតក្កសវិចារា អធិបតិ សម្ប-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋាណាណញ្ច
រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អំពីមគ្គ . . . អំពីផល . . . ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
 ពិចារណា ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
 វិតក្កៈក្តី ធ្វើផលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យជា
 ទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើប
 កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយ
 ផង វិតក្កៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌)
 ជាអធិបតិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង វិតក្កៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

[១៥៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អវិ-
តក្កវិចារមត្តា ឈាន . . . មត្តា . . . ផលា វុដ្ឋហិត្វា
ផលំ ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ តំ ករំ កត្វា វិតក្កោ
ឧប្បជ្ជតិ អវិតក្កវិចារមត្តេ ខន្ធច ច វិតក្កញ្ច ករំ
កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ ករំ កត្វា វិតក្កោ
ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ អវិតក្កវិចារមត្តា
អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៥៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្ក-
សវិចារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណាធិបតិ អវិតក្កវិចារមត្តា ឈាន វុដ្ឋហិត្វា
មត្តា . . . ផលា . . . ផលំ ករំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៥៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
 ដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
 (បុគ្គល) ចេញហើយអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ...
 អំពីមគ្គ . . . អំពីផល ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា
 វិតក្កៈ ធ្វើផលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ឲ្យជាទី
 គោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទី
 គោរព ទើបកើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ចេញហើយ
 អំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ អំពីមគ្គ . . .
 អំពីផល . . . ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

តំ ករុំ កត្វា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធ ឧប្បជ្ជន្តិ អវិ-
តក្កវិចារមត្តេ ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច ករុំ កត្វា អស្សា-
ទេតិ អភិណន្ធតិ តំ ករុំ កត្វា រាតោ ឧប្បជ្ជតិ
ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៦០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
រស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
តាធិបតិ អវិតក្កវិចារមត្តា អធិបតិ វិចារស្ស ចិត្ត-
សមុដ្ឋាណញ្ច រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ អវិតក្កវិចារ-
មត្តា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស
ច ចិត្តសមុដ្ឋាណញ្ច រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៦២] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្ក-
សវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ធ្វើផលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីក- រាយ រាគៈ ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[១៦០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន ដល់សហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង វិចារៈផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយ ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

អវិតក្កវិចារមត្តា ឈាណ រុដ្ឋហិត្វា មត្តា . . . ផលា . . .
 ផលំ ករំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ តំ ករំ កត្វា សវិតក្ក-
 សវិចារា ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តេ ខន្ធា ច វិតក្កញ្ច ករំ កត្វា អស្សាទេតិ
 អភិណន្តតិ តំ ករំ កត្វា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា ច
 វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៦៣] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ និព្វានំ អវិតក្ក-
 អវិចារស្ស មត្តស្ស ផលស្ស វិចារស្ស ច អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ សហជាតាធិបតិ អវិតក្ក-
 អវិចារា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[១៦៤] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណា-
 ធិបតិ អវិយា អវិតក្កអវិចារា ឈាណ . . . មត្តា . . .

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

គឺ (បុគ្គល) ចេញហើយអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 អំពីមគ្គ . . . អំពីផល . . . ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
 ពិចារណា ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
 វិតក្កៈក្តី ធ្វើនូវផលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង (បុគ្គល) ធ្វើ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ឲ្យ
 ជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព
 ទើបកើតឡើង ។

[១៦៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះនិព្វាន
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ (ធម៌) ជាអធិបតិ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំងឡាយផង
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញ
 ហើយអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . អំពីមគ្គ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ផលា វុដ្ឋហិត្វា ផលំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ តំ ករុំ
 កត្វា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា ឧប្បជ្ជតិ អរិយា និព្វានំ
 ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រភុស្ស វោនានស្ស
 សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស ផលស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កុំ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ
 អភិទន្ធិតិ តំ ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជិវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្នេ
 កន្នេ វសេ ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ . . . អវិតក្កអវិចារេ ខន្នេ
 ច វិចារញ្ច ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ
 ករុំ កត្វា វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៦៥] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-

មត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណាធិបតិ អរិយា អវិតក្កអវិចារា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា . . .
 មត្តា . . . ផលា . . . ផលំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ តំ
 ករុំ កត្វា វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ អរិយា និព្វានំ ករុំ កត្វា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ចេញហើយអំពីផល ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ធ្វើនូវផលនោះ ឲ្យជា
 ទីគោរព ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យជា
 ទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ និងវោទានៈ
 នៃមគ្គនិងផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ (បុគ្គល) ធ្វើចក្ខុ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
 ធ្វើចក្ខុនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ធ្វើនូវ
 សោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួក
 រស ពួកផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . . នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 រាគៈ ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

[១៦៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណាធិបតិ គឺ អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញហើយអំពីឈាន ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . អំពីមគ្គ . . . អំពីផល . . . ធ្វើផលឲ្យ
 ជាទីគោរព ហើយពិចារណា វិតក្កៈ ធ្វើផលនោះ ឲ្យជាទីគោរព
 ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

បច្ចុវេក្ខន្តិ និព្វានំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស
 ផលស្ស វិតក្កស្ស ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 ចក្កំ . . . វត្ថំ . . . អវិតក្កអវិចារេ ខន្ធច វិចារញ្ច
 ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធាតិ តំ ករុំ កត្វា
 វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៦៦] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ និព្វានំ អវិ-
 តក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស ផលស្ស វិចារស្ស ច
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[១៦៧] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ អវិយា
 អវិតក្កអវិចារា ឈានា . . . មត្តា . . . ផលា វុដ្ឋហិត្វា
 ផលំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ តំ ករុំ កត្វា សវិ-
 តក្កសវិចារា ខន្ធច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ អវិយា
 និព្វានំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខន្តិ និព្វានំ កោត្រកុស្ស

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ (បុគ្គល) ធ្វើ នូវចក្ក . . . វត្ថុ . . . នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈផង វិចារៈផង ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ ធ្វើខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

[១៦៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន មានវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះ និព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៦៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ចេញហើយអំពីឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . អំពីមគ្គ . . . អំពីផល ធ្វើផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ខន្ធទាំងឡាយ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ធ្វើផលនោះ ឲ្យជា ទីគោរព ទើបកើតឡើង ព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វោទានស្ស វិតក្កស្ស ច សវិតក្កសវិចារស្ស មគ្គស្ស
 វិតក្កស្ស ច សវិតក្កសវិចារស្ស ជលស្ស វិតក្កស្ស
 ច អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ ករុំ កត្វា ។
 សង្ខតំ ។ វត្ថុ . . . អវិតក្កអវិចារេ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច
 ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធាតិ តំ ករុំ កត្វា
 សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៦៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ខន្ទេ ច វិចារញ្ច ករុំ កត្វា សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៦៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ខន្ទេ ច វិចារញ្ច ករុំ កត្វា វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

វោទានៈ និងវិតក្កៈផង មគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
និងវិតក្កៈផង ផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងវិតក្កៈ
ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ធ្វើចក្ក ឲ្យជាទីគោរព ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
(បុគ្គល ធ្វើ) នូវវត្ថុ . . . នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈផង វិចារៈផង ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ធ្វើខន្ធ
នោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

[១៦៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ធ្វើខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ឲ្យជាទី
គោរព ទើបកើតឡើង ។

[១៦៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ
វិតក្កៈ ធ្វើខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈ
ផង ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[១៧០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
 ធិបតិ អវិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទេ ច វិចារញ្ច ករុំ កត្វា
 សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៧១] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សវិតក្កសវិចារេ
 ខន្ទេ ច វិតក្កញ្ច ករុំ កត្វា សវិតក្កសវិចារា
 ខន្ទា ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៧២] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ទេ ច
 វិតក្កញ្ច ករុំ កត្វា វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៧០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ធ្វើខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

[១៧១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ធ្វើខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

[១៧២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ វិតក្កៈ ធ្វើខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៧៣] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
 ធិបតិ សវិតក្កសវិចារេ ខន្ធ ច វិតក្កញ្ច ករុំ កត្វា
 សវិតក្កសវិចារា ខន្ធ ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៧៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អនន្តរ្យ្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 សវិតក្កសវិចារា ខន្ធ បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ សវិតក្ក-
 សវិចារាធំ ខន្ធចំ អនន្តរ្យ្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុលោមំ កោត្រភុស្ស អនុលោមំ វោទានស្ស
 កោត្រភុ សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស វោទានំ
 សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស សវិតក្កសវិចារោ
 មត្តោ សវិតក្កសវិចារស្ស ផលស្ស សវិតក្កសវិចារំ
 ផលំ សវិតក្កសវិចារស្ស ផលស្ស អនុលោមំ
 សវិតក្កសវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរ្យ្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៧៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ខន្ធទាំង- ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ធ្វើខន្ធទាំង- ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ឲ្យជាទី គោរព ទើបកើតឡើង ។

[១៧៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្ត- រប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃ មគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វោទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ មគ្គដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ មគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ ផលដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផល- សមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[១៧៥] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស
វិតក្កស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិ-
ចារំ ចុតិចិត្តំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស
សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស វុដ្ឋានស្ស
វិតក្កស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ
អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឈានស្ស កោត្រភុ អវិតក្ក-
វិចារមត្តស្ស មត្តស្ស វោទានំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
មត្តស្ស អនុលោមំ អវិតក្កវិចារមត្តាយ ផលសមា-
បត្តិយា វិតក្កស្ស ច អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៦] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ អារដ្ឋនា
បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៧៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្ត-
 រហូច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយមុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ចុតិចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃឧបបត្តិចិត្ត
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង បរិកម្ម នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 វោទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
 អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ។

[១៧៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរ-
 ហូច្ច័យ អាវុដ្ឋានៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណ ៥ ដោយអនន្តរហូច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សវិតក្កសវិចារំ ចុតិចិត្តំ អវិតក្កអវិចារស្ស ឧបបត្តិ-
 ចិត្តស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា អវិតក្កអវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស
 វិចារស្ស ច ទុតិយស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ទុតិយេ
 ឈានេ វិចារស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ តតិ-
 យស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ . . . ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មំ . . . អាកាសានញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ . . .
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ អាកិញ្ញញ្ញាយត-
 នស្ស បរិកម្មំ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស បរិ-
 កម្មំ . . . ទិព្វស្ស ចក្កស្ស បរិកម្មំ . . . ទិព្វាយ
 សោតនាតុយា បរិកម្មំ . . . ឥទ្ធិវិញ្ញាណស្ស
 បរិកម្មំ . . . ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ . . .
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបតញ្ញា-
 ណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស បរិកម្មំ កោត្រភុ
 អវិតក្កអវិចារស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស ច វោទានំ
 អវិតក្កអវិចារស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស ច អនុលោមំ
 អវិតក្កអវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា វិចារស្ស ច
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ចុតិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧប-
 បត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្ម-
 ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង បរិកម្ម នៃ
 ទុតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្នុងទុតិយជ្ឈាន ដោយអនន្តរហ្មច័យ
 បរិកម្ម នៃតតិយជ្ឈាន . . . បរិកម្ម នៃចតុត្ថជ្ឈាន . . . បរិកម្ម នៃអាកា-
 សានញាយតនៈ . . . បរិកម្ម នៃវិញ្ញាណញាយតនៈ . . . បរិកម្ម
 នៃអាកិញ្ញញាយតនៈ . . . បរិកម្ម នៃនេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ . . .
 បរិកម្ម នៃទិព្វចក្ក . . . បរិកម្ម នៃទិព្វសោតជាតុ . . . បរិកម្ម នៃឥទ្ធិ-
 វិធម្មញ្ញាណ . . . បរិកម្ម នៃចេតោបរិយញ្ញាណ . . . បរិកម្ម នៃបុព្វេ-
 និវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ . . .
 គោត្រក្ខ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង
 វិចារៈផង វោទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
 វិចារៈផង វិចារៈផង អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[១៧៧] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារំ ចុតិចិត្តំ អវិ-
តក្កវិចារមត្តស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា អវិតក្ក-
វិចារមត្តស្ស វុដ្ឋានស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ណានស្ស បរិកម្មំ
អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ណានស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ កោត្រភុ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស
វិចារស្ស ច វោទានំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស
វិចារស្ស ច អនុលោមំ អវិតក្កវិចារមត្តាយ ផល-
សមាបត្តិយា វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៨] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិតក្កសវិចារា
ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ធានំ

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[១៧៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវុជ្ជានៈ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ
 បរិកម្ម នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយ
 អនន្តរហ្មច្ច័យ គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង វោទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃ
 ផលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយ
 អនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[១៧៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
 មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 ទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិតក្កស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ
 កោត្រភុស្ស វិតក្កស្ស ច អនុលោមំ វោទានស្ស
 វិតក្កស្ស ច កោត្រភុ សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស
 វិតក្កស្ស ច វោទានំ សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស
 វិតក្កស្ស ច សវិតក្កសវិចារោ មត្តោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ផលស្ស វិតក្កស្ស ច សវិតក្កសវិចារំ
 ផលំ សវិតក្កសវិចារស្ស ផលស្ស វិតក្កស្ស ច
 អនុលោមំ សវិតក្កសវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា
 វិតក្កស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ
 បុរិមោ វិតក្កោ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស វិតក្កស្ស អនន្ត-
 រយ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិតក្កវិចារមត្តា
 ខន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អវិតក្កវិចារមត្តាធំ ខន្ធាធំ
 អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ មត្តោ
 អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ផលស្ស អវិតក្កវិចារមត្តំ ផលំ
 អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ផលស្ស អនន្តរយ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្មធុ័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកូផង
 វិតក្កៈផង អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈផង វិតក្កៈផង គោត្រកូ
 (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈ
 ផង វោទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិតក្កៈផង មគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង
 វិតក្កៈផង ផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង អនុ-
 លោម ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្មធុ័យ ។

[១៧៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មធុ័យ គឺ
 វិតក្កៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរហ្មធុ័យ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
 ដោយអនន្តរហ្មធុ័យ មគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ផល ដែលមិន
 មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃផលដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មធុ័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

[១៨០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា វិតក្កោ បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ សវិតក្កសវិ-
 ចារាណំ ខន្ធាណំ អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ ចុតិចិត្តំ សវិតក្កសវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស
 អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ករដ្ឋំ
 អារដ្ឋនាយ អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តា ខន្ធា សវិតក្កសវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្ត-
 រយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស
 វិចារស្ស អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តំ ចុតិចិត្តំ វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិចារស្ស ឧប-
 បត្តិចិត្តស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស វុដ្ឋានស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៨០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ
 គឺ វិតក្កៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ចុតិចិត្ត ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ភវង្គៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃអាវជ្ជនៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[១៨១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ពួក
 ខន្ធ មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ
 ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។ លេ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៨២] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិតក្កវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិតក្កវិចារ-
 មត្តា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អវិតក្កវិចារមត្តាណំ
 ខន្ធាណំ វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
 តក្កវិចារមត្តោ មត្តោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ផលស្ស
 វិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តំ ផលំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ផលស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៣] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិតក្កោ
 បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ សវិតក្កសវិចារាណំ ខន្ធាណំ
 វិតក្កស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តំ ចុតិចិត្តំ សវិតក្កសវិចារស្ស ឧបបត្តិ-
 ចិត្តស្ស វិតក្កស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៨២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ មគ្គ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ផល ដែលមិនមានវិតក្កៈ មាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
 ផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ ។

[១៨៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ មុន ។
 ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ ចុតិចិត្ត ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

អវិតក្កវិចារមត្តំ ភវន្តិ អារដ្ឋនាយ វិតក្កស្ស ច អនន្ត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា សវិ-
តក្កសវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស វិតក្កស្ស ច អនន្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៤] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស
ធម្មស្ស អនន្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ
វិចារោ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស វិចារស្ស អនន្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ បុរិមោ បុរិមោ អវិតក្ក-
អវិចារា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អវិតក្កអវិចារានំ
ខន្ធានំ អនន្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារោ
មក្កោ អវិតក្កអវិចារស្ស ផលស្ស អវិតក្កអវិចារំ
ផលំ អវិតក្កអវិចារស្ស ផលស្ស អនន្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ និរោទា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញា-
យតនំ អវិតក្កអវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា វិចារស្ស
ច អនន្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ភវង្គៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃអាវជ្ជនៈផង
វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវុជ្ជានៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ ។

[១៨២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ គឺ វិចារៈ មុន ។
ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ ។ បេ ។ ពួកខន្ធ
មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ មគ្គ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលមិនមាន
វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ
(របស់បុគ្គល) កាលចេញ អំពីនិរោធិ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្សច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៨៥] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កស-
 វិចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្ក-
 អវិចារំ ចុតិចិត្តំ វិចារោ ច សវិតក្កសវិចារស្ស
 ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអ-
 វិចារំ ករុដ្ឋំ វិចារោ ច អារដ្ឋនាយ អនន្តរហ្មច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារោ ខន្ទា វិចារោ ច សវិតក្កស-
 វិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ និរោទា
 វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សវិតក្កសវិចា-
 រាយ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៦] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ
 បុរិមោ វិចារោ បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អវិតក្កវិចារមត្តានំ
 ខន្ទានំ អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារំ
 ចុតិចិត្តំ វិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឧបបត្តិ-
 ចិត្តស្ស វិតក្កស្ស ច អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កអវិចារោ ខន្ទា វិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 វុដ្ឋានស្ស វិតក្កស្ស ច អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[១៨៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ចុតិ- ចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧប- បត្តិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ភវង្គៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃអាវជ្ជនៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ អនន្តរហ្មច្ច័យ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញ អំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប ដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[១៨៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ វិចារៈមុន ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ អវិ-
តក្កវិចារមត្តាយ ផលសមាបត្តិយា វិតក្កស្ស ច
អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៧] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរ-
ហ្មច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារំ ចុតិចិត្តំ អវិតក្ក-
វិចារមត្តស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរហ្ម-
ច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារោ ខន្ទា អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស វុដ្ឋានស្ស វិចារស្ស ច អនន្តរហ្មច្ចយេន
បច្ចយោ និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស ទេវសញ្ញាណសញ្ញា-
យតនំ អវិតក្កវិចារមត្តាយ ផលសមាបត្តិយា វិចា-
រស្ស ច អនន្តរហ្មច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៨] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរ-
ហ្មច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារំ ចុតិចិត្តំ វិចារោ
ច សវិតក្កសវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិតក្កស្ស ច

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញ អំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ
នៃផលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង
ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[១៨៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង
ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាល
ចេញ អំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[១៨៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ
ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដានំ

អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារំ ករដ្ឋញ្ច
 វិចារោ ច អារដ្ឋនាយ វិតក្កស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារា ខន្ទា វិចារោ ច សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស វិតក្កស្ស ច អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ និរោទា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនំ សវិតក្កសវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា
 វិតក្កស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៨៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ចុតិចិត្តញ្ច វិចារោ
 ច សវិតក្កសវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ករដ្ឋញ្ច វិចារោ
 ច អារដ្ឋនាយ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តា ខន្ទា ច វិចារោ ច សវិតក្កសវិចារស្ស
 វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ភវង្គៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអារជ្ជនៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ពួក
 ខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្ត-
 រហ្មត្ថយ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញ អំពី
 និរោធិ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ។

[១៨៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ភវង្គៈ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃអារជ្ជនៈ
 ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

[១៩០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរយ្យច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា
 ច វិចារោ ច បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អវិតក្កវិចារមត្តាណំ
 ខន្ធាណំ អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ
 មត្តោ ច វិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ផលស្ស
 អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ផលញ្ច
 វិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ផលស្ស អនន្ត-
 រយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរយ្យច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា
 ច វិចារោ ច បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស វិចារស្ស អនន្តរ-
 យ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តំ ចុតិចិត្តញ្ច
 វិចារោ ច អវិតក្កអវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្តរ-
 យ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា ច វិចារោ
 ច អវិតក្កអវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរយ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៩០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរហូច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរហូច្ច័យ មគ្គ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ផល ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ។

[១៩១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ ដោយអនន្តរហូច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្រោយ ។
 ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយ
 អនន្តរហូច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៩២] អរិតក្កវិចារមត្តោ ច អរិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា អរិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អរិតក្កអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 អរិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធោ ច វិចារោ ច បច្ឆិមាដំ
 បច្ឆិមាដំ អរិតក្កវិចារមត្តាដំ ខន្ធាដំ វិចារស្ស ច
 អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អរិតក្កវិចារមត្តោ មត្តោ
 ច វិចារោ ច អរិតក្កវិចារមត្តស្ស ផលស្ស វិចារស្ស
 ច អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អរិតក្កវិចារមត្តំ
 ផលញ្ច វិចារោ ច អរិតក្កវិចារមត្តស្ស ផលស្ស
 ច វិចារស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩៣] អរិតក្កវិចារមត្តោ ច អរិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សរិតក្កសវិចារស្ស ច អរិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អរិតក្កវិចា-
 រមត្តំ ចុតិចិត្តញ្ច វិចារោ ច សរិតក្កសវិចារស្ស
 ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិតក្កស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ អរិតក្កវិចារមត្តំ ករដ្ឋញ្ច វិចារោ ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៩២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអនន្តរហូច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហូច្ច័យ មគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហូច្ច័យ គឺ ផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ។

[១៩៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអនន្តរហូច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ភវង្គៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

អារដ្ឋនាយ វិតក្កស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ
អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ទា ច វិចារោ ច សវិតក្កសវិចារស្ស
វុដ្ឋានស្ស វិតក្កស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩៤] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តា
ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរយ្យច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិតក្កសវិចារា
ខន្ទា ច វិតក្កោ ច បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ សវិតក្ក-
សវិចារាណំ ខន្ទាណំ អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនុ-
លោមញ្ច វិតក្កោ ច កោត្រភុស្ស អនុលោមញ្ច
វិតក្កោ ច វោទានស្ស កោត្រភុ ច វិតក្កោ ច
សវិតក្កសវិចារស្ស មក្កស្ស វោទានញ្ច វិតក្កោ ច
សវិតក្កសវិចារស្ស មក្កស្ស ។ បេ ។ សវិតក្កសវិ-
ចារោ មត្តោ ច វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារស្ស
ផលស្ស សវិតក្កសវិចារំ ផលញ្ច វិតក្កោ ច សវិ-
តក្កសវិចារស្ស ផលស្ស អនុលោមញ្ច វិតក្កោ ច
សវិតក្កសវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរយ្យច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

នៃអាវជ្ជនៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្ម្ម្ម្មយ ពួកខន្ធ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច្ម្មយ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្ម្ម្មយ ។

[១៩២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច្ម្មយ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្ម្ម្មយ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច្ម្មយ នៃ
ពួកខន្ធ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
អនន្តរហ្ម្ម្មយ អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច្ម្មយ) នៃគោត្រក្ខ អនុ-
លោមក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច្ម្មយ) នៃវោទានៈ គោត្រក្ខក្តី វិតក្កៈក្តី
(ជាបច្ច្ម្មយ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វោទានៈ
ក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច្ម្មយ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ។ បេ ។ មគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច្ម្មយ នៃផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជា
បច្ច្ម្មយ នៃផល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ អនុលោមក្តី
វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច្ម្មយ នៃផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្ម្ម្មយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១៩៥] សវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យ-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិតក្កវិចារម
 ខន្ធា ច វិតក្កោ ច បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស វិតក្កស្ស
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កវិចារម ចុតិចិត្តញ
 វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អ-
 នន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កវិចារម ខន្ធា ច
 វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរ-
 វ្យច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មញ វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ឈា-
 នស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ កោត្រភុ ច វិតក្កោ
 ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស វោទានញ វិតក្កោ
 ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស អនុលោមញ វិតក្កោ
 ច អវិតក្កវិចារមត្តាយ ផលសមាបត្តិយា អនន្ត-
 រវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[១៩៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរវប្បច័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ
 ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរវប្បច័យ ចុតិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរវប្បច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរវប្បច័យ បរិកម្ម នៃឈាន
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឈាន
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរវប្បច័យ គោត្រក្កក្តី
 វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 វោទានៈក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរវប្បច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[១៩៦] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ អារដ្ឋនា ច វិតក្កោ ច បញ្ចន្នំ វិញ្ញាណានំ
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារំ ចុតិចិត្តញ
 វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិចារស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស វិចារស្ស
 ច អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា
 ច វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិចារស្ស វុដ្ឋានស្ស ច វិចារស្ស
 ច អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ទុតិយស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មញ វិតក្កោ ច ទុតិយស្ស ឈានស្ស ច
 វិចារស្ស ច អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ តតិយស្ស
 ឈានស្ស បរិកម្មញ វិតក្កោ ច ចតុត្ថស្ស ឈា-
 នស្ស បរិកម្មញ វិតក្កោ ច អាកាសានញាយត-
 នស្ស បរិកម្មញ វិតក្កោ ច វិញ្ញាណញាយត-
 នស្ស បរិកម្មញ វិតក្កោ ច អាកិញ្ញាយតនស្ស
 បរិកម្មញ វិតក្កោ ច នេវសញ្ញានសញ្ញាយតនស្ស

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[១៩៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរហ្ម្មច័យ គឺ អាវជ្ជនៈក្តី វិតក្កៈក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃបញ្ញាវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរហ្ម្មច័យ ចុតិចិត្ត ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្ម្មច័យ
 ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃវុជ្ជានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយ
 អនន្តរហ្ម្មច័យ បរិកម្ម នៃទុតិយជ្ឈានក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃទុតិ-
 យជ្ឈានផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្ម្មច័យ បរិកម្ម នៃតតិយជ្ឈានក្តី
 វិតក្កៈក្តី បរិកម្ម នៃចតុត្ថជ្ឈានក្តី វិតក្កៈក្តី បរិកម្ម នៃអាកាសានញ្ញា-
 យតនៈក្តី វិតក្កៈក្តី បរិកម្ម នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈក្តី វិតក្កៈក្តី បរិកម្ម
 នៃអាកិញ្ញាយតនៈក្តី វិតក្កៈក្តី បរិកម្ម នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈក្តី

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច ទិព្វស្ស ចក្កស្ស បរិកម្មញ្ច
 វិតក្កោ ច ទិព្វាយ សោតនាតុយា បរិកម្មញ្ច
 វិតក្កោ ច ឥទ្ធិវិធម្មណាស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច
 ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច បុព្វ-
 ទិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស ។ មេ ។ យថាកម្មបកញ្ញា-
 ណាស្ស ។ មេ ។ អនាគតំសញ្ញាណាស្ស បរិកម្មញ្ច
 វិតក្កោ ច កោត្រភុ ច វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស មត្តស្ស ច វិចារស្ស ច វោទានញ្ច វិតក្កោ
 ច អវិតក្កអវិចារស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស ច អនុលោ-
 មញ្ច វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិចារាយ ផលសមាបត្តិយា
 វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៩៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
 សវិចារំ ចុតិចិត្តញ្ច វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ឧបបត្តិចិត្តស្ស ច វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច
 អវិតក្កវិចារមត្តស្ស វុដ្ឋានស្ស ច វិចារស្ស ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិតក្កៈក្តី បរិកម្ម នៃទិព្វចក្កក្តី វិតក្កៈក្តី បរិកម្ម នៃទិព្វសោតជាតុក្តី វិតក្កៈក្តី
 បរិកម្ម នៃឥទ្ធិវិធម្មាណក្តី វិតក្កៈក្តី បរិកម្ម នៃចេតោបរិយញ្ញាណក្តី
 វិតក្កៈក្តី នៃបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ។ លេ ។ នៃយថាកម្មបគញ្ញាណ
 ។ លេ ។ បរិកម្ម នៃអនាគតិសញ្ញាណក្តី វិតក្កៈក្តី គោត្រក្កក្តី វិតក្កៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង
 វោទានៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
 វិចារៈផង វិចារៈផង អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល-
 សមាបត្តិ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយ
 អនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[១៩៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
 វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ
 ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង

វិតក្កត្តិកេ បញ្ហាវារោ

អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ឈានស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ឈានស្ស ច វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កោត្រភុ ច វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស
 ច វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ វោទានញ្ច
 វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស ច វិចារស្ស
 ច អនុលោមញ្ច វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តាយ
 ផលសមាបត្តិយា ច វិចារស្ស ច អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៩៨] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា ច វិតក្កោ ច បច្ឆិមាធំ
 បច្ឆិមាធំ សវិតក្កសវិចារាធំ ខន្ធាធំ វិតក្កស្ស ច
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមញ្ច វិតក្កោ ច
 កោត្រភុស្ស ច វិតក្កស្ស ច អនុលោមញ្ច វិតក្កោ
 ច វោទានស្ស ច វិតក្កស្ស ច កោត្រភុ ច វិតក្កោ
 ច សវិតក្កសវិចារស្ស ច មត្តស្ស ច វិតក្កស្ស ច

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ បរិកម្ម នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ គោត្រក្កក្តី វិតក្កៈក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង
 ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ វោទានៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ ។

[១៩៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង ដោយអនន្តរហ្មត្ថយ គឺ ពួកខន្ធមុន ។ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធក្រោយ ។
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយ
 អនន្តរហ្មត្ថយ អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃគោត្រក្ក និងវិតក្កៈ
 អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ និងវិតក្កៈ គោត្រក្កក្តី វិតក្កៈក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វោទានញ្ច វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារស្ស មក្កស្ស
 ច វិតក្កស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
 សវិចារោ មក្កោ ច វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារស្ស
 ផលស្ស ច វិតក្កស្ស ច សវិតក្កសវិចារំ ផលញ្ច
 វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារស្ស ផលស្ស ច វិតក្កស្ស
 ច អនុលោមញ្ច វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារាយ
 ផលសមាបត្តិយា ច វិតក្កស្ស ច អនន្តរយ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៩៩] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អនន្តរយ្យច្ចយោមិ សមនន្តរយ្យច្ចយោមិ សទិសោ ។

[២០០] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស សហជាតយ្យច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
 សវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ សហជា-
 តយ្យច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ទា ឯកស្ស ខន្ទស្ស
 សហជាតយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្វិន្នំ ខន្ទានំ
 សហជាតយ្យច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិ-
 តក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ ទ្វេ
 ខន្ទា ទ្វិន្នំ ខន្ទានំ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្ខិកប្បដ្ឋាន

វេទានៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ មគ្គ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ផល ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផល
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង អនុលោមក្តី
 វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[១៩៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសមនន្ត-
 រហ្មច្ច័យ ។ អនន្តរហ្មច្ច័យក្តី សមនន្តរហ្មច្ច័យក្តី មានសេចក្តីដូចគ្នា ។

[២០០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 សហជាតហ្មច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសហជាតហ្មច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ១ ដោយសហជាតហ្មច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ដោយសហជាតហ្មច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកប
 ដោយវិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២
 (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ... ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២០១] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
តក្កសវិចារោ ខន្ធោ វិតក្កស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ ... ។

[២០២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអ-
វិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ
កដត្តារូចានំ ... ។

[២០៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ
ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ ... ។ សន្ធិត្តំ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២០១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
វិតក្កៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២០៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធោ វិតក្កស្ស
 ច ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២០៥] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ
 ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធោនំ វិតក្កស្ស ច សហជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធោនំ វិតក្កស្ស ច
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២០៦] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធោនំ
 វិតក្កស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធោនំ វិតក្កស្ស
 ច ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២០៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន- រូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិតក្កៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិតក្កៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ចិត្ត- សមុដ្ឋានរូបផង (ដោយសហជាតប្បច្ច័យ) ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

[២០៧] អរិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អរិតក្កវិ-
 ចារមត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អរិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ
 បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

[២០៨] អរិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សរិតក្កសរិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិតក្កោ សរិតក្កសរិចារានំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

[២០៩] អរិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អរិតក្ក-
 អរិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អរិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ធា វិចារស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាណនព្វ
 រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិតក្កោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាណនំ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២០៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២) ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺ វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២០៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២១០] អរិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សរិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អរិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិតក្កោ សរិតក្កសវិចារាណំ
 ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចាណំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កោ ... ។

[២១១] អរិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អរិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ច អរិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ
 ខន្ធា តិណ្ណាន្នំ ខន្ធាណំ វិចារស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នាណញ្ច រូចាណំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធាណំ វិចារស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច
 រូចាណំ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២១២] អរិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អរិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិតក្ក-
 អវិចារោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាន្នំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋាណ-
 នាណញ្ច រូចាណំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២១០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ វិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២១១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈ
ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជា
បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ... ។

[២១២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២

វិតក្កត្តិកេ បញ្ហាវារោ

ទ្វិដ្ឋំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ សហជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កអវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ
 តិណ្ណដ្ឋំ ខន្ទានំ កដត្តា ច រូចានំ ទ្វេ ខន្ទា
 ទ្វិដ្ឋំ ខន្ទានំ កដត្តា ច រូចានំ វិចារោ កដត្តារូចានំ
 ខន្ទា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ទានំ វិចារោ វត្ថុស្ស វត្ថុ
 វិចារស្ស ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណដ្ឋំ មហាក្ខតានំ
 មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ កដត្តារូចានំ
 ឧចានារូចានំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ . . . មហាក្ខតា កដត្តារូចានំ ឧចានារូចានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៣] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ទានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាត-
 តប្បច្ច័យ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ខន្ធ ១ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តារូបផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ផង ពួកកដត្តារូប
 ផង វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ពួកខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 វត្ថុ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ (ជា
 បច្ច័យ) នៃវិចារៈ មហាកូត ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមហាកូត ៣ ពួកមហា-
 កូត នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកកដត្តារូប ពួកឧបាទារូប ពាហិរ . . .
 អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាកូត ១ . . .
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ពួកមហាកូត ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
 និងពួកឧបាទារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាត-
 ប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២១៤] អវិតក្កុវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កុវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចា-
រោ អវិតក្កុវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារោ អវិតក្កុវិចារមត្តានំ
ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
ក្ខណោ វត្ថុ អវិតក្កុវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ វិតក្កុស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៥] អវិតក្កុវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កុវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កុវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ អវិតក្កុវិចារមត្តានំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារោ អវិតក្កុវិចារមត្តានំ
ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ
អវិតក្កុវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២១២] ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកខន្ធ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២១៦] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ
 សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារោ
 ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ
 ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៨] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច វិតក្កស្ស សហជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២១៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជា
បច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង
វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២១៩] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា ច មហាក្វតា
 ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា ច
 មហាក្វតា ច កដត្តារូចានំ ។

[២២០] សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ
 ច ទ្ធិន្ណំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២២១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កោ ច វត្ថុ
 ច សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២១៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ពួកមហាកូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ពួកមហាកូតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២២០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកប ដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២២១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជា បច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២២២] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ទោ
 ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ ទ្វេ ខន្ទា ច
 វិចារោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ
 ខន្ទោ ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ ទ្វេ ខន្ទា
 ច វិចារោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិ-
 តក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ទោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ទានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៣] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កវិ-
 ចារោ ច ធម្មា អវិតក្កវិចារស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ខន្ទោ ច វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ខន្ទោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 វិតក្កោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២២២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២២៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ពួកមហាកូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប វិតក្កៈក្តី ពួកមហាកូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធោ ច វិចារោ ច
 កដត្តារូចានំ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តា
 ខន្ធោ ច មហាក្ខតា ច កដត្តារូចានំ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិតក្កោ ច មហាក្ខតា ច កដត្តារូចានំ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធោ ច វត្ថុ ច វិចារស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៤] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារ-
 ស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វិចារោ ច
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខន្ធោ ច វិចារោ ច
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ច វិចារោ ច
 ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
 កដត្តា ច រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ)
 នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ពួកមហាកូតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ វិតក្កៈក្តី ពួកមហាកូតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ។

[២២២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ផង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

ទ្វេ ខន្ធ . . . បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ
ឯកោ ខន្ធ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ វិចារ-
ស្ស ច សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ
ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ វិចារស្ស ច សហជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៥] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធ ច
វិតក្កោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ ច វិតក្កោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ។ មេ ។

[២២៦] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារ-
មត្តោ ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធ ច
វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធ ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

[២២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុ- ដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២២៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
 សវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ ច វិតក្កោ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ច វិតក្កោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២២៨] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ ច វិតក្កោ
 ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ច វិតក្កោ ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្នំ
 ខន្ទានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន- រូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធ ២ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ... ។

[២២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកប ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជា បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២២៩] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ខន្ទា ច វិតក្កោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា ច វិតក្កោ
 ច មហាក្ខតា ច កដត្តារូចានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៣០] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
 តក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ទា តិណ្ណានំ ខន្ទានំ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្ក-
 សវិចារោ ឯកោ ខន្ទា តិណ្ណានំ ខន្ទានំ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិនំ ខន្ទានំ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣១] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
 តក្កសវិចារោ ខន្ទា វិតក្កស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ពួកមហាកូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ពួកមហាកូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដន្តារូប ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអញ្ញ- មញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញ- ប្បច្ច័យ ។

[២៣១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញ- ប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដានំ

[២៣២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា វត្ថុស្ស
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្ក-
 សវិចារោ ឯកោ ខន្ទា តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ វត្ថុស្ស
 ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ
 ខន្ទានំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្ក-
 សវិចារោ ខន្ទា វិតក្កស្ស ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៣២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វត្ថុ
ផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៣៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈផង វត្ថុផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២៣៥] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ
 ខន្ទោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ទានំ វិតក្កស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ វិតក្កស្ស ច
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[២៣៦] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណាន្នំ
 ខន្ទានំ វិតក្កស្ស ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ វិតក្កស្ស
 ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ទានំ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៣៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
វិតក្កៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង
វិតក្កៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៣៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
ផង វិតក្កៈផង វត្ថុផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៣៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញ
ប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៣៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្ក-
សវិចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិតក្កោ សវិតក្កសវិចារាណំ ខន្ធាណំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ បេ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[២៣៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
តក្កវិចារមត្តា ខន្ធា វិចារស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា
វិចារស្ស ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កោ វត្ថុស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៤០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កស-
វិចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កោ
សវិតក្កសវិចារាណំ ខន្ធាណំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៣៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
គឺ វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។ លេ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។

[២៣៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ
ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៤០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៤១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ទោ
តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ វិចារស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ វិចារស្ស ច អញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្ក-
វិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ វិចារស្ស
ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ វិចារស្ស ច វត្ថុស្ស ច អញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤២] អវិតក្កវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារស្ស
ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារោ
ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារោ ឯកោ
ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ វត្ថុស្ស ច

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២២១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១
 ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
 វិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង វិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង វត្ថុផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២២២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ទា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ទានំ
វិចារោ វត្ថុស្ស វត្ថុ វិចារស្ស ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ
មហាក្ខតានំ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុស-
មុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ។

[២៤៣] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ទានំ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៤] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្ថស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ
អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ទានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តានំ
ខន្ទានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
វត្ថុ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ទានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ វិតក្កស្ស អញ្ញមញ្ញ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃវិចារៈ មហាកូត ១
(ជាបច្ច័យ) នៃមហាកូត ៣ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . .
ឧតុសមុដ្ឋាន . . . មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ . . . ។

[២៤៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៤៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២៤៥] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារោ អវិ-
 តក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៤៦] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ សវិតក្ក-
 សវិចារានំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៤៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មោ សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចា-
 រោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណានំ ខន្ធានំ
 ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្ធិនំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៤៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធ ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៤៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៤៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៤៨] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច វិតក្កស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៤៩] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច
 ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កោ ច
 វត្ថុ ច សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិ- សន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៣០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[២៥១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ
 ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វិចារោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វិចារោ ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធនំ ទ្វេ ខន្ធា ច វិចារោ ច វត្ថុ ច
 ទ្ធិន្នំ ខន្ធនំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥២] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ អវិតក្កវិចារមត្តា
 ខន្ធា ច វិចារោ ច វត្ថុស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា ច
 វត្ថុ ច វិចារស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៥១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី
 វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី
 វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៥២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៥៣] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វិចារោ
 ច តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វិចារោ ច ទ្ធិន្តំ ខន្ធានំ
 វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្តំ ខន្ធានំ វិចា-
 រស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៤] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធោ
 ច វិតក្កោ ច តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ទ្ធិន្តំ ខន្ធានំ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៥៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៥៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២៥៥] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា
 ខន្ធា ច វិតក្កោ ច វត្ថុស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៥៦] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធា ច វិតក្កោ
 ច តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ
 វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធា ច
 វិតក្កោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច វត្ថុ ច
 ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៥៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៥៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

[២៥៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៥៨] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
 តក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ទានំ ។
 សទ្ធិត្ថំ ។ សត្តំ ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 សទ្ធិត្ថំ ។ បញ្ច ។

[២៥៩] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្ក-
 អវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសទ្ធិក្ខណោ អវិ-
 តក្កអវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ទានំ កដត្តា
 ច រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា
 ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ ។ សទ្ធិត្ថំ ។ អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ . . . ចក្កាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កា-
 យាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អវិតក្កអវិចារានំ
 ខន្ទានំ វិចារស្ស ច និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៥៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយនិស្សៈ
 យប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មានបញ្ហាវារៈ ៣ ។ ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយនិស្សៈយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
 មានបញ្ហាវារៈ ៥ ។

[២៥៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយនិស្សៈយប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សៈយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សៈយប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សៈយប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ដោយនិស្សៈយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។ សេចក្តី
 បំប្រួញ ។ មហាកូត ១ របស់ពួកអញ្ញាសត្វ . . . ចក្ខាយតនៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
 វិចារៈផង ដោយនិស្សៈយប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

[២៦០]   អវិតក្កអវិចារោ   ធម្មោ   សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស   ធម្មស្ស   និស្សយប្បច្ចយេន   បច្ចយោ
 វត្ថុ   សវិតក្កសវិចារានំ   ខន្ធានំ   និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ   បដិសន្ធិក្ខណោ   វត្ថុ   . . .   ។

[២៦១]   អវិតក្កអវិចារោ   ធម្មោ   អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស   ធម្មស្ស   និស្សយប្បច្ចយេន   បច្ចយោ   វិចារោ
 អវិតក្កវិចារមត្តានំ   ខន្ធានំ   និស្សយប្បច្ចយេន   បច្ចយោ
 វត្ថុ   អវិតក្កវិចារមត្តានំ   ខន្ធានំ   វិតក្កស្ស   ច   និស្ស-
 យប្បច្ចយេន   បច្ចយោ   បដិសន្ធិក្ខណោ   ។   សន្ធិត្តំ   ។

[២៦២]   អវិតក្កអវិចារោ   ធម្មោ   អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស   ច   អវិតក្កអវិចារស្ស   ច   ធម្មស្ស   និស្សយ-
 ប្បច្ចយេន   បច្ចយោ   វិចារោ   អវិតក្កវិចារមត្តានំ   ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច   រូចានំ   វត្ថុ   អវិតក្កវិចារមត្តានំ
 ខន្ធានំ   វិចារស្ស   ច   និស្សយប្បច្ចយេន   បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ   វិចារោ   . . .   ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៦០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៦១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។

[២៦២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកចិត្តស- មុដ្ឋានរូបផង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វិចារៈ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៦៣] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារានំ
 ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ ... ។

[២៦៤] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធា ច
 វត្ថុ ច តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បវត្តិមិ បដិសន្ធិមិ ដីមេតព្វា ។

[២៦៥] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា ច វត្ថុ
 ច វិតក្កស្ស បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៦៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បវត្តិក្តី បដិសន្ធិក្តី បណ្ឌិត គប្បី សម្តែងតទៅចុះ ។

[២៦៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

[២៦៦] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច មហា-
 ភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២៦៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
 សវិចារោ ឯកោ ខន្ទា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ទានំ
 វិតក្កស្ស ច និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២៦៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ វិតក្កោ ច វត្ថុ ច សវិតក្កសវិចារានំ
 ខន្ទានំ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៦៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃ ពួកចិត្តសមុជ្ជានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

[២៦៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម តែវិចារៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិតក្កៈផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៦៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៦៩] អរិតក្កវិចារមត្តោ ច អរិតក្កអរិចារោ
 ច ធម្មា អរិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អរិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ទោ
 ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ អរិតក្កវិចារមត្តោ
 ឯកោ ខន្ទោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ បដិ-
 សន្និក្ខុលោ ... ។

[២៧០] អរិតក្កវិចារមត្តោ ច អរិតក្កអរិចារោ
 ច ធម្មា អរិតក្កអរិចារស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អរិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទោ ច វិចារោ
 ច ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អរិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទោ ច មហាក្ខតា
 ច ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូចានំ វិតក្កោ ច មហាក្ខតា
 ច ចិត្តសមុដ្ឋាណានំ រូចានំ អរិតក្កវិចារមត្តោ ខន្ទោ
 ច វត្ថុ វិចារស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្និកានិ ចត្តារិ ។ សន្និក្ខុតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ១ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៧០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប វិតក្កៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី
ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ បដិសន្ធិមាន ៤ ។ សេចក្តី
បំប្រួញ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២៧១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ ឯកោ ខន្ទោ ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានាណព្វ រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ទា ច វិចារោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណព្វ
 រូចានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ឯកោ ខន្ទោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ វិចារស្ស ច
 ទ្វេ ខន្ទា ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ វិចារស្ស ច និស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ ... ។

[២៧២] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស . . . អវិតក្ក-
 អវិចារស្ស ធម្មស្ស . . . សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិ-
 តក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស . . . តីណិ ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៧១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ
 និស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង
 ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ដោយនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៧២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ . . . នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង . . . មានបញ្ហាវារៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៧៣] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស
ធម្មស្ស . . . អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស និស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ទ្វេ វាវ វិត្តាវេតព្វា ។

[២៧៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
រស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្តបនិស្ស-
យោ ។ បកត្តបនិស្សយោ សវិតក្កសវិចារំ សទ្ធិំ ឧប-
និស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថ-
កម្មំ កកោតិ សវិតក្កសវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិ-
បស្សនំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ ។ បេ ។ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
មាទំ ជប្បតិ ទិដ្ឋិ កល្យាណតិ សវិតក្កសវិចារំ សីលំ . . .
សុតំ ចាតំ បញ្ញំ វាតំ ទោសំ មោហំ មាទំ ទិដ្ឋិ . . .
បត្តនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
ឧចោសថកម្មំ កកោតិ សវិតក្កសវិចារំ ឈានំ ឧប្បា-
ទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ . . . សមាបត្តិ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[២៧៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្កិ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្កិ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈក្កិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកប
ដោយវិចារៈ . . . នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ ។ វារៈ ២ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

[២៧៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល
ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ៉ាំងឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមគ្គ ។ បេ ។
ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ (បុគ្គល)
អាស្រ័យសីល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ . . .
សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វាតៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ
. . . សេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម
ញ៉ាំងឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង
ញ៉ាំងវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមគ្គ . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ . . .

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញារាពោ

ចាលាំ ហានតិ សង្ឃំ ភិទ្ធពតិ សវិតក្កសវិចារា សទ្ធា
 . . . សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា រាកោ ទោសោ
 មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ . . . បត្តនា សវិតក្កសវិចារាយ
 សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ
 រាកស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយា
 បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៥] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វបនិ-
 ស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ សវិតក្កសវិចារំ សទ្ធា
 ឧបនិស្សាយ អវិតក្កវិចារមត្តំ ណានំ ឧប្បាទេតិ
 មត្តំ . . . សមាបត្តិ . . . សវិតក្កសវិចារំ សីលំ ។
 សង្ឃត្តំ ។ បត្តនំ ឧបនិស្សាយ អវិតក្កវិចារមត្តំ
 ណានំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ . . . សមាបត្តិ . . . សវិ-
 តក្កសវិចារា សទ្ធា . . . បត្តនា អវិតក្កវិចារមត្តាយ
 សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ
 វិតក្កស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ញាវារៈ

សម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វាគៈ ទោសៈ មោហៈ
មានៈ ទិដ្ឋិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វាគៈ ទោសៈ
មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ហើយញ្ចាំងឈាន ដែល
មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ្ចាំងមគ្គ . . . ញ្ចាំង
សមាបត្តិ . . . សីល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ (បុគ្គល) អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយញ្ចាំងឈាន
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ្ចាំងមគ្គ . . .
ញ្ចាំងសមាបត្តិ . . . សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិតក្កៈផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៧៦] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 និស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បកតូបនិស្សយោ
 សវិតក្កសវិចារំ សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ អវិតក្កអវិចារំ
 ណាណំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ . . . អភិញ្ញំ . . . សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ សវិតក្កសវិចារំ សីលំ . . . បត្តនំ ឧបនិ-
 ស្សាយ អវិតក្កអវិចារំ ណាណំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ . . .
 អភិញ្ញំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ សវិតក្កសវិចារា
 សទ្ធា ។ សទ្ធិត្ថំ ។ បត្តនា អវិតក្កអវិចារាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច
 កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៧] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្ស-
 យោ ។ បកតូបនិស្សយោ សវិតក្កសវិចារា សទ្ធា . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្ខិកប្បដ្ឋាន

[២៧៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូប-
 និស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ហើយញ្ចាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ឲ្យ
 កើតឡើង ញ្ចាំងមគ្គ . . . ញ្ចាំងអភិញ្ញា . . . ញ្ចាំងសមាបត្តិ ឲ្យ
 កើតឡើង សីល ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . .
 អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយញ្ចាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ្ចាំងមគ្គ . . . ញ្ចាំងអភិញ្ញា . . . ញ្ចាំងសមាបត្តិ
 ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិចារៈ កាយិក-
 សុខ និងកាយិកទុក្ខផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន
 ដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ
 គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ . . .

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

បត្តនា អវិតក្កវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៨] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
សវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។ បកត្ថូប-
និស្សយោ សវិតក្កសវិចារោ សទ្ធា . . . បត្តនា
សវិតក្កសវិចារាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ វិតក្កស្ស ច
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
រម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្ស-
យោ ។ បកត្ថូបនិស្សយោ អវិតក្កវិចារមត្តំ សទ្ធិ
ឧបនិស្សាយ អវិតក្កវិចារមត្តំ ណានំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ
. . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អវិតក្កវិចារមត្តំ សីលំ
. . . សុតំ ចាតំ បញ្ញំ . . . វិតក្កំ ឧបនិស្សាយ
អវិតក្កវិចារមត្តំ ណានំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ . . .
សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អវិតក្កវិចារមត្តា សទ្ធា . . .

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អា-
រម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូប-
និស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . .
សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នាផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។
បកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ហើយញ្ចាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ឲ្យកើតឡើង ញ្ចាំងមគ្គ . . . ញ្ចាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង អាស្រ័យ
សីល ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សុតៈ ចាតៈ
បញ្ញា . . . អាស្រ័យវិតក្កៈ ហើយញ្ចាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ្ចាំងមគ្គ . . . ញ្ចាំងសមាបត្តិ
ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា . . . វិតក្កោ ច អវិតក្ក-
វិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស
បញ្ញាយ វិតក្កស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អារម្មណ្យបនិស្សយោ អនន្តរ្យបនិស្សយោ បកត្យប-
និស្សយោ ។ បកត្យបនិស្សយោ អវិតក្កវិចារមត្តំ
សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
ឧចោសថកម្មំ កកោតិ សវិតក្កសវិចារំ ឈានំ
ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ . . . មត្តំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បា-
ទេតិ មាណំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ អវិតក្កវិចារមត្តំ
សីលំ . . . សុតំ ចាកំ បញ្ញា . . . វិតក្កំ ឧបនិ-
ស្សាយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោសថ-
កម្មំ កកោតិ សវិតក្កសវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ
វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ
ឧប្បាទេតិ ចាលាំ ហានតិ សង្ឃំ ភិទ្ធពតិ អវិតក្ក-
វិចារមត្តា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា . . .
វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា . . . វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា
ផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថុប-
និស្ស័យ ។ បកត្ថុបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោ-
សថកម្ម ញ៉ាំងឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យ
កើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា . . . ញ៉ាំងមគ្គ . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ
ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ អាស្រ័យសីល ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា . . . អាស្រ័យ
វិតក្កៈ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ៉ាំងឈាន
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា
ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមគ្គ ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង
សម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
. . . សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា . . . វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនន្តបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថប-
 និស្សយោ អវិតក្កវិចារមត្តំ សទ្ធ�ំ ឧបនិស្សាយ អវិ-
 តក្កអវិចារំ ណាជំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ . . . អភិញ្ញំ . . .
 សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អវិតក្កវិចារមត្តំ សីលំ . . .
 សុតំ ចាកំ បញ្ញំ . . . វិតក្កំ ឧបនិស្សាយ អវិ-
 តក្កអវិចារំ ណាជំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ . . . អភិញ្ញំ
 . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អវិតក្កវិចារមត្តា សទ្ធា
 . . . សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា . . . វិតក្កោ ច
 អវិតក្កអវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស
 ចាកស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៨២] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តបនិស្សយោ បក-
 ត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា . . .

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៨១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ
 (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ញ៉ាំង
 ឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមគ្គ . . .
 ញ៉ាំងអភិញ្ញា . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង (អាស្រ័យ)សីល
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា . . .
 អាស្រ័យវិតក្កៈ ហើយញ៉ាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ
 ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមគ្គ . . . ញ៉ាំងអភិញ្ញា . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ
 ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ
 សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា . . . វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញាផង វិចារៈ
 កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ
 និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៣] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្ក-
សវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ
អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្ត-
បនិស្សយោ អវិតក្កវិចារមត្តា សទ្ធា . . . សីលំ
សុតំ ចាកោ បញ្ញា . . . វិតក្កោ ច សវិតក្ក-
សវិចារាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ វិតក្កស្ស ច
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៤] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌ-
បនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។
បកត្តបនិស្សយោ អវិតក្កអវិចារំ សទ្ធា ឧបនិស្សាយ
អវិតក្កអវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ . . . អភិញ្ញ
... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អវិតក្កអវិចារំ សីលំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ និង សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា . . . វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នាផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន ដល់អារម្មណ្តូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន មានវិចារៈ ហើយញ្ចាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ឲ្យ កើតឡើង ញ្ចាំងមគ្គ . . . ញ្ចាំងអភិញ្ញា . . . ញ្ចាំងសមាបត្តិ ឲ្យ កើតឡើង អាស្រ័យសីល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

សុតំ ចាតំ បញ្ញំ វិចារំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ
 ទុក្ខំ ឧតំ ភោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 អវិតក្កត្តិអវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ . . .
 អភិញ្ញំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អវិតក្កត្តិអវិចារា
 សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា វិចារោ
 កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុ ភោជនំ . . .
 សេនាសនំ អវិតក្កត្តិអវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
 សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស កាយិកស្ស
 សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២៨៥] អវិតក្កត្តិអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កត្តិសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្ស-
 យោ ។ បកតូបនិស្សយោ អវិតក្កត្តិអវិចារំ សទ្ធិ
 ឧបនិស្សាយ នានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧចោ-
 សថកម្មំ ករោតិ សវិតក្កត្តិសវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ
 វិបស្សនំ . . . មក្កំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 មាណំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ អវិតក្កត្តិអវិចារំ សីលំ ...

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា វិចារៈ កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ កោជន
 . . . អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយញ្ចាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ្ចាំងមគ្គ . . . ញ្ចាំងអភិញ្ញា . . . ញ្ចាំង
 សមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .
 សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា វិចារៈ កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ
 កោជន . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា វិចារៈ កាយិកសុខ
 កាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។
 បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ្ចាំងឈាន
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ្ចាំងវិបស្សនា
 . . . ញ្ចាំងមគ្គ . . . ញ្ចាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ
 ប្រកាន់ទិដ្ឋិ (អាស្រ័យ) សីល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សុតំ ចាតំ បញ្ញំ វិចារំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ
 ទុក្ខំ ឧត្តំ កោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧទោសថកម្មំ
 ករោតិ សរិតក្កសវិចារំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 . . . មត្តំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ចាលំ ហនតិ
 សង្ឃំ ភិទ្ធពតិ អរិតក្កអវិចារា សទ្ធា ។ សង្ឃត្តំ ។

សេនាសនំ សរិតក្កសវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
 ។ បេ ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៦] អរិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អរិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វប-
 និស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ អរិតក្កអវិចារំ សទ្ធា
 ឧបនិស្សាយ អរិតក្កវិចារមត្តំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ
 វិបស្សនំ . . . មត្តំ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 អរិតក្កអវិចារំ សីលំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 អរិតក្កវិចារមត្តំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ . . . មត្តំ
 ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អរិតក្កអវិចារា សទ្ធា ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា វិចារៈ កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ
 ភោជន . . . អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល
 ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ៉ាំងឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា . . . ញ៉ាំងមគ្គ . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ
 ឲ្យកើតឡើង សម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងសីល ។ លេ ។
 សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ្តាបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។
 បកត្តបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ ហើយញ៉ាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ឲ្យ
 កើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា . . . ញ៉ាំងមគ្គ . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យ
 កើតឡើង (អាស្រ័យ)សីល ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .
 អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយញ៉ាំងឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា . . . ញ៉ាំងមគ្គ . . . ញ៉ាំង
 សមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . .

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

សេនាសនំ អវិតក្កវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វិតក្កស្ស ច ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៧] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត្រ-
បនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្ស-
យោ អវិតក្កអវិចារា សទ្ធា . . . សេនាសនំ
អវិតក្កវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស
ចាកស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៨៨] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត្រ-
បនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
អវិតក្កអវិចារា សទ្ធា . . . សេនាសនំ សវិតក្ក-
សវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស បត្តនាយ វិតក្កស្ស ច
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ញាវារៈ

សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញាផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[២៨៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ
បញ្ញាផង វិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម-
ណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូប-
និស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . សេនាសនៈ
ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ នៃសីល
និងសេចក្តីប្រាថ្នាផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៨៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត្រ-
 បនិស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។ បកត្ថូបនិស្ស-
 យោ អវិតក្កវិចារមត្តា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ
 ចាកោ បញ្ញា . . . វិចារោ ច សវិតក្កស-
 វិចារាយ សទ្ធាយ . . . បញ្ញាយ ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២៩០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត្រូប-
 និស្សយោ បកត្ថូបនិស្សយោ ។ បកត្ថូបនិស្សយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ
 បញ្ញា . . . វិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វិតក្កស្ស ច
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ត-
 បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ
 គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ
 ចាតៈ បញ្ញា . . . វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . នៃបញ្ញា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា
 . . . វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាផង វិតក្កៈផង ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២៩១] អរិតក្កវិចារមត្តោ ច អរិតក្កអរិចារោ
 ច ធម្មា អរិតក្កអរិចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្ត្រូបនិស្សយោ បកតូប-
 និស្សយោ ។ បកតូបនិស្សយោ អរិតក្កវិចារមត្តា
 សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា . . . វិចារោ
 ច អរិតក្កអរិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស
 ចាកស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច កាយិកស្ស
 សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៩២] អរិតក្កវិចារមត្តោ ច អរិតក្កអរិចារោ
 ច ធម្មា អរិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អរិតក្កអរិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្ត្រូប-
 និស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បកតូបនិស្សយោ
 អរិតក្កវិចារមត្តា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ
 បញ្ញា . . . វិចារោ ច អរិតក្កវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វិចារស្ស ច
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៩១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា . . . វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញាផង វិចារៈ កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា . . . វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញាផង វិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៩៣] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ហាប-
 និស្សយោ អនន្តបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។
 បកត្ថបនិស្សយោ អវិតក្កវិចារមត្តា សទ្ធា . . .
 សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា . . . វិចារោ ច សវិ-
 តក្កសវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស
 បញ្ញាយ រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មាណស្ស
 ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ វិតក្កស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៩៤] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ហាបនិស្សយោ អនន្ត-
 បនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្ស-
 យោ សវិតក្កសវិចារា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ
 ចាកោ បញ្ញា រាគោ ទោសោ មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ
 បត្តនា . . . វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស ។ បេ ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[២៩៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា . . . វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា វាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិសេចក្តីប្រាថ្នាផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា វាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិសេចក្តីប្រាថ្នា . . . វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ និងសីល ។ លេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២៩៥] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត-
 រូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។ បកតូបនិស្សយោ
 សវិតក្កសវិចារោ សទ្ធា . . . សីលំ ។ មេ ។ បត្ត-
 ណា . . . វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារមត្តាយ សទ្ធាយ
 សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វិតក្កស្ស ច
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៦] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូបនិស្សយោ ។
 បកតូបនិស្សយោ សវិតក្កសវិចារោ សទ្ធា . . .
 សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា ។ មេ ។ បត្តណា . . .
 វិតក្កោ ច អវិតក្កអវិចារាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
 សុតស្ស ចាកស្ស បញ្ញាយ វិតក្កស្ស ច កាយិ-
 កស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៩៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម- ណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូប- និស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . សីលៈ ។ លេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា . . . វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា ផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិន មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូប- និស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា ។ លេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា . . . វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញាផង វិតក្កៈ កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៩៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 និស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 សវិតក្កសវិចារោ សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ
 បញ្ញា ។ បេ ។ បត្តនា . . . វិតក្កោ ច អវិតក្ក-
 វិចារមត្តាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស ចាកស្ស
 បញ្ញាយ វិចារស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៨] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ សវិតក្កសវិចារោ សទ្ធា
 . . . សីលំ សុតំ ចាកោ បញ្ញា រាគោ ទោសោ
 មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ បត្តនា . . . វិតក្កោ ច សវិ-
 តក្កសវិចារោយ សទ្ធាយ ។ បេ ។ បត្តនាយ វិតក្កស្ស
 ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[២៩៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា ។ លេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា . . . វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ និងសីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញាផង វិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ សទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ . . . សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា ភគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា . . . វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ។ លេ ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នាផង វិតក្កៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[២៩៩] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេ-
 ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ទិព្វេន ចក្កុ-
 នា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតណាតុយា សទ្ធិ-
 សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋញ្ចាយ-
 តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វត្ថុបុរេជាតំ ចក្កាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយា-
 យតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អវិតក្កអវិចារាទំ
 ខន្ធានំ វិចារស្ស ច បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០០] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្កុ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។
 ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ អារត្ត រាតោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ សវិ-
 តក្កសវិចារាទំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៩៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ ។ អារម្មណបុរេជាតិ គឺ (បុគ្គល)
 ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ក ព្រមទាំង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយ-
 តនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ-
 វិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាតិ គឺ ចក្ខាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
 វិចារៈផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ។

[៣០០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ ។ អារម្មណបុរេជាតិ គឺ
 (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់នូវចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ។ បេ ។
 (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវដោដ្ឋព្វៈទាំងឡាយ . . . នូវវត្ថុ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធ
 នូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស ក៏កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេ-
 ជាតិ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣០១] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
ណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្កំ
អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សាទេតិ
អភិនទ្ធតិ តំ អារព្ព វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ។ សង្ខតំ ។
វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សា-
ទេតិ អភិនទ្ធតិ តំ អារព្ព វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ ។
វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស
ច បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០២] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ អវិតក្កវិចារ-
មត្តានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣០១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត គឺ
 (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយ
 ត្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ ប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ ប្រារព្ធ នូវវត្ថុ
 នោះ ទើបកើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់វត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣០៣] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស បុរេជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។
 អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព សវិតក្ក-
 សវិចារា ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ សោតំ . . .
 យានំ ដ្យំ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្នេ រសេ ដោជ្ជព្វ
 . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
 អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព សវិតក្កសវិចារា
 ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។ វត្ថុបុរេជាតំ
 វត្ថុ សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច បុរេ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆា-
 ជាតា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣០៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ ។ អារម្មណ៍បុរេជាតិ គឺ (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ រីករាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធ នូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវសោតៈ . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួក ផោដ្ឋព្វ . . . នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រេកអរ រីករាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធ នូវសោតៈ (ជាដើម) នោះ ទើបកើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាតិ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ។

[៣០៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាតិ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣០៥] អរិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អរិតក្កអរិចា-
រស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា
អរិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា ច វិតក្កោ ច បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២០៦] អរិតក្កអរិចារោ ធម្មោ អរិតក្កអរិចា-
រស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជា-
តា អរិតក្កអរិចារោ ខន្ធា ច វិចារោ ច បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៧] អរិតក្កវិចារមត្តោ ច អរិតក្កអរិចារោ
ច ធម្មា អរិតក្កអរិចារស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អរិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា
ច វិចារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៨] សរិតក្កសរិចារោ ច អរិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា អរិតក្កអរិចារស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា សរិតក្កសរិចារោ ខន្ធា
ច វិតក្កោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣០៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ បាន ដល់ បច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ បាន ដល់បច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជាត- ប្បច្ច័យ ។

[៣០៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣០៩] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ
 សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ធានំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនុលោមំ កោត្រភុស្ស អនុលោមំ វោទានស្ស
 កោត្រភុ សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស វោទានំ
 សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣១០] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស
 វិតក្កស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ឈានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ កោត្រភុ
 អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វោទានំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣០៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអា-
 សេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជា
 បច្ច័យ) នៃគោត្រកូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រកូ
 (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វោទានៈ
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្ប-
 ច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ បរិកម្ម
 នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឈាន
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គោត្រកូ
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវ-
 នប្បច្ច័យ វោទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៣១១] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទុតិ-
 យស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ ទុតិយេ ឈានេ វិចារស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ តតិយស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មំ តតិយស្ស ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស អាគាសានញ្ចាយ-
 តនស្ស បរិកម្មំ អាគាសានញ្ចាយតនស្ស វិញ្ញា-
 ណញ្ចាយតនស្ស បរិកម្មំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស
 អាកិញ្ចញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ អាកិញ្ចញ្ញាយតនស្ស
 នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតនស្ស ទិព្វស្ស ចក្កស្ស បរិកម្មំ ទិព្វស្ស
 ចក្កស្ស ទិព្វាយ សោតណតុយា បរិកម្មំ ទិព្វាយ
 សោតណតុយា ឥទ្ធិវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស បរិកម្មំ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។
 យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ អនាគតំសញ្ញា-
 ណស្ស បរិកម្មំ ។ បេ ។ កោត្រភុ អវិតក្កអវិចារស្ស
 មត្តស្ស វិចារស្ស ច រោទានំ អវិតក្កអវិចារស្ស
 មត្តស្ស វិចារស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣១១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ
 បរិកម្ម នៃទុតិយជ្ឈាន ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្នុងទុតិយជ្ឈាន ដោយ
 អាសេវនប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃតតិយជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃតតិយជ្ឈាន
 បរិកម្ម នៃចតុត្ថជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃចតុត្ថជ្ឈាន បរិកម្ម នៃអាកាសា-
 នញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអាកាសានញ្ញាយតនៈ បរិកម្ម នៃវិញ្ញាណ-
 ញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ បរិកម្ម នៃអាកិញ្ញញ្ញា-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ បរិកម្ម នៃនេវេសញ្ញានាសញ្ញា-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ បរិកម្ម នៃទិព្វចក្ក
 (ជាបច្ច័យ) នៃទិព្វចក្ក បរិកម្ម នៃទិព្វសោតជាតុ (ជាបច្ច័យ) នៃទិព្វ-
 សោតជាតុ នៃឥទ្ធិវិជញ្ញាណ ។ បេ ។ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ ។ បេ ។
 បរិកម្ម នៃបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ (ជាបច្ច័យ) នៃបុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ញាណ ។ បេ ។ នៃយថាកម្មុបគញ្ញាណ ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃ
 អនាគតំសញ្ញាណ ។ បេ ។ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣១២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ណានស្ស បរិកម្មំ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ណានស្ស
 វិចារស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ កោត្រភុ
 អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស ច វោទានំ
 អវិតក្កវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស ច អាសេវ-
 នប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អាសេ-
 វនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិតក្កសវិ-
 ចារា ខន្ទា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ សវិតក្កសវិចារានំ
 ខន្ទានំ វិតក្កស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុលោមំ កោត្រភុស្ស វិតក្កស្ស ច អនុលោមំ
 វោទានស្ស វិតក្កស្ស ច កោត្រភុ សវិតក្កសវិចារស្ស
 មត្តស្ស វិតក្កស្ស ច វោទានំ សវិតក្កសវិចារស្ស
 មត្តស្ស វិតក្កស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣១២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ បរិកម្ម នៃ
 ឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃឈាន ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមទេវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ
 គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 វិចារៈផង វោទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកប
 ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ)
 នៃគោត្រកូផង វិតក្កៈផង អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈផង វិតក្កៈ
 ផង គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈផង វិតក្កៈផង វោទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣១៤] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិ-
 មោ បុរិមោ វិតក្កោ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស វិតក្កស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិតក្ក-
 វិចារមត្តា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អវិតក្កវិចា-
 មត្តាណំ ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១៥] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមោ បុរិមោ វិតក្កោ បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ សវិតក្ក-
 សវិចារាណំ ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១៦] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 អវិចារស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា បច្ឆិមស្ស
 បច្ឆិមស្ស វិចារស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣១៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ
 គឺ វិតក្កៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវ-
 នប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹម
 តែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ
 គឺ វិតក្កៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែល
 ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវិចារៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣១៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អាសេវ-
 នប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិតក្កវិចារមត្តា
 ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អវិតក្កវិចារមត្តាណំ ខន្ធាណំ
 វិចារស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ វិតក្កោ
 មច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ សវិតក្កសវិចារាណំ ខន្ធាណំ
 វិតក្កស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១៩] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ
 បុរិមោ វិចារោ បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស វិចារស្ស អា-
 សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អវិតក្ក-
 អវិចារា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អវិតក្កអវិចារាណំ
 ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣១៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំង- ឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ វិតក្កៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប ដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយ អាសេវនប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣២០] អរិតក្កិអរិចារោ ធម្មោ អរិតក្កិវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិ-
មោ បុរិមោ វិចារោ បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អរិតក្កិវិ-
ចារមត្តាណំ ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២១] អរិតក្កិអរិចារោ ធម្មោ អរិតក្កិវិចារ-
មត្តស្ស ច អរិតក្កិអរិចារស្ស ច ធម្មស្ស អាសេវនប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ វិចារោ បច្ឆិមាណំ
បច្ឆិមាណំ អរិតក្កិវិចារមត្តាណំ ខន្ធាណំ វិចារស្ស ច
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២២] អរិតក្កិវិចារមត្តោ ច អរិតក្កិអរិចារោ
ច ធម្មោ អរិតក្កិវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ អរិតក្កិវិចារមត្តា
ខន្ធា ច វិចារោ ច បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អរិតក្កិវិចារ-
មត្តាណំ ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៣] អរិតក្កិវិចារមត្តោ ច អរិតក្កិ-
អរិចារោ ច ធម្មោ អរិតក្កិអរិចារស្ស ធម្មស្ស
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមោ បុរិមោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៣២០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣២១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣២២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយ អាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣២៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ

វិតក្កត្តិកេ បញ្ហាវារោ

អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិចារោ ច បច្ឆិមស្ស
បច្ឆិមស្ស វិចារស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៤] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស
ច ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិចារោ ច បច្ឆិមាណំ
បច្ឆិមាណំ អវិតក្កវិចារមត្តាណំ ខន្ធាណំ វិចារស្ស ច
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៥] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អាសេវន-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិតក្កសវិចារា
ខន្ធ ច វិតក្កោ ច បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ សវិតក្ក-
សវិចារាណំ ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុលោមញ្ច វិតក្កោ ច កោត្រភុស្ស អនុលោមញ្ច
វិតក្កោ ច វោទានស្ស កោត្រភុ ច វិតក្កោ ច
សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស វោទានញ្ច វិតក្កោ ច
សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃវិចារៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣២៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអាសេវ-
នប្បច្ច័យ ។

[៣២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកូ
អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រកូក្តី វិតក្កៈក្តី
(ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ វោទានៈ
ក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣២៦] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារ-
មត្តោ ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សវិតក្ក-
សវិចារា ខន្ធ ច វិតក្កោ ច បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស
វិតក្កស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ឈានស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច អវិ-
តក្កវិចារមត្តស្ស ឈានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កោត្រភុ ច វិតក្កោ ច អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស មត្តស្ស វេទានញ្ច វិតក្កោ ច អវិតក្កវិ-
ចារមត្តស្ស មត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
ធម្មា អវិតក្កវិចារស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទុតិយស្ស ឈានស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច
ទុតិយេ ឈានេ វិចារស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃឈាន ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃឈាន ដែល មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គោត្រក្ខក្តី វិតក្កៈ ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ វោទានៈ ក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ បរិកម្ម នៃទុតិយ- ជ្ឈានក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ក្នុងទុតិយជ្ឈាន ដោយអាសេវ- នប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈក្តី វិតក្កៈក្តី ...

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

ទិព្វស្ស ចក្កស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច . . . អនា-
 គតំសញ្ញាណស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច អនាគ-
 តំសញ្ញាណស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ កោត្រភុ
 ច វិតក្កោ ច អវិតក្កុអវិចារស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស
 ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ វោទានញ្ច វិតក្កោ
 ច អវិតក្កុអវិចារស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស ច អាសេវ-
 នប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៨] សវិតក្កុសវិចារោ ច អវិតក្កុវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កុវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កុអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កុវិចារ-
 មត្តស្ស ឈានស្ស បរិកម្មញ្ច វិតក្កោ ច អវិតក្កុ-
 វិចារមត្តស្ស ឈានស្ស វិចារស្ស ច កោត្រភុ ច
 វិតក្កោ ច អវិតក្កុវិចារមត្តស្ស មត្តស្ស វិចារស្ស
 ច វោទានញ្ច វិតក្កោ ច អវិតក្កុវិចារមត្តស្ស
 មត្តស្ស វិចារស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

បរិកម្ម នៃទិព្វចក្ខុក្តី វិតក្កៈក្តី . . . បរិកម្ម នៃអនាគតំសញ្ញាណក្តី
វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គោត្រ-
ភូក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
វិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ វោទានៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ បរិកម្ម នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
ត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃឈាន ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង គោត្រភូក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង វោទានៈក្តី វិតក្កៈ
ក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣២៩] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 សវិតក្កសវិចារា ខន្ធ ច វិតក្កោ ច បច្ចិមាធំ
 បច្ចិមាធំ សវិតក្កសវិចារាធំ ខន្ធចំ វិតក្កស្ស ច
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមញ្ច វិតក្កោ
 ច កោត្រភុស្ស វិតក្កស្ស ច អនុលោមញ្ច វិតក្កោ
 ច វោទានស្ស វិតក្កស្ស ច កោត្រភុ ច វិតក្កោ
 ច សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស វិតក្កស្ស ច
 វោទានញ្ច វិតក្កោ ច សវិតក្កសវិចារស្ស មត្តស្ស
 វិតក្កស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣០] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា សវិតក្កស-
 វិចារស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
 នាណខណិកា ។ សហជាតា សវិតក្កសវិចារា
 ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធចំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ចេតនា
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធចំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្ខិកប្បដ្ឋាន

[៣២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំង- ឡាយ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈ ផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃ គោត្រកូផង វិតក្កៈផង អនុលោមក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ ផង វិតក្កៈផង គោត្រកូក្តី វិតក្កៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង វោទានៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជា បច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈ ផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

នាណាខណិកា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា វិចារកានំ
សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣១] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតា នាណាខណិកា ។ សហជាតា សវិតក្កសវិ-
ចារា ចេតនា វិតក្កស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ចេតនា វិតក្កស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណាខណិកា សវិ-
តក្កសវិចារា ចេតនា វិចារកស្ស វិតក្កស្ស កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតា នាណាខណិកា ។ សហជាតា សវិតក្កសវិ-
ចារា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា
ចេតនា កដត្តារូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយ កម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានា- ខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដែលជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នាណខណិកា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា វិចារកានំ
អវិតក្កអវិចារានំ ខន្ទានំ កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណខណិកា ។ សហ-
ជាតា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ចេតនា
សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ កដត្តា ច រូចានំ កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណខណិកា សវិតក្កសវិ-
ចារា ចេតនា វិចារកានំ សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ទានំ
កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ពួក កដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហ- ជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកក- ដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ពួកកដត្តា- រូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៣៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណិកា ។
 សហជាតា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា វិតក្កស្ស ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ចេតនា វិតក្កស្ស
 ច កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ធានាខណិកា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា វិចាកស្ស
 វិតក្កស្ស ច កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៣៥] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណិកា ។ សហ-
 ជាតា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៣៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈផង ពួកចិត្តសមុជ្ជានរូប
 ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដែលជាវិបាកផង ពួក
 កដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
 នានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង វិតក្កៈផង ដោយកម្មប្ប-
 ច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នាណខណិកា សវិតក្កសវិចារា ចេតនា វិចារកានំ
សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ទានំ វិតក្កស្ស ច កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៦] សវិតក្កសវិចារា ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចា-
រស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតា នាណខណិកា ។ សហជាតា សវិតក្កសវិ-
ចារា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ វិតក្កស្ស ច
ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិកូលោ សវិតក្កសវិចារា ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ទានំ វិតក្កស្ស ច កដត្តា ច រូចានំ កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណខណិកា សវិតក្កសវិ-
ចារា ចេតនា វិចារកានំ សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ទានំ
វិតក្កស្ស ច កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង
វិតក្កៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។
សហជាត គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធផង វិតក្កៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធផង វិតក្កៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ពួកកដត្តារូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៣៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
 ធានាខណិកា ។ សហជាតា អវិតក្កវិចារមត្តា
 ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ ធានាខណិកា
 អវិតក្កវិចារមត្តា ចេតនា វិចារកានំ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា អវិតក្កវិចារ-
 មត្តា ចេតនា វិចារស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានាណព្វ រូចានំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តា ចេតនា វិចារកស្ស វិចារស្ស ច កដត្តា ច
 រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធានាខណិកា
 អវិតក្កវិចារមត្តា ចេតនា វិចារកស្ស វិចារស្ស ច
 កសត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៣៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា
 ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៣៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិន
 មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃវិបាកផង វិចារៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកផង វិចារៈផង ពួក
 កដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៣៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណិកា ។
 សហជាតា អវិតក្កវិចារមត្តា ចេតនា សម្បយុត្ត-
 កានំ ខន្ទានំ វិចារស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ វិចារស្ស
 ច កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ធានាខណិកា អវិតក្កវិចារមត្តា ចេតនា វិចាកានំ
 អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ទានំ វិចារស្ស ច កដត្តា ច
 រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤០] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា អវិតក្កអវិចារោ
 ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច
 រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 អវិតក្កអវិចារោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ
 កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៣៣៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
 នានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង វិចារៈផង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង វិចារៈផង ពួក
 កដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានា-
 ខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈ
 ផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៤០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជា
 បច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ
 ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
 យុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 ផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

នាណខណិកា អវិតក្កអវិចារា ចេតនា វិចារកានំ
អវិតក្កអវិចារានំ ខន្ទានំ កដត្តា ច រូចានំ កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤១] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
សវិចារស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចារកោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណាន្តំ
ខន្ទានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណាន្តំ ខន្ទានំ
វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា
សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា វិតក្កស្ស វិចារកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សវិតក្កសវិចារ-
មូលកា សត្តបិ បញ្ញា បរិបុណ្ណា ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ពួកកងត្តារូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៤១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយវិបា-
កប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៤២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
បញ្ហា ៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាមូល
(ចប់) បរិបូណ៌ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៤៣] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ
 វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិ-
 សន្និក្ខុលោ វិចាកោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ
 ខន្ធា . . . ។ អវិតក្កវិចារមត្តមូលកា បញ្ច បញ្ញា
 កាតញ្ច ។ វិចាកន្តិ និយាមេតញ្ច ។

[៣៤៤] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ
 អវិតក្កអវិចារោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធា ។ បេ ។ វិចាកោ វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្និក្ខុលោ
 ខន្ធា វត្ថុស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ
 វត្ថុស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៤៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ
 វិបាកក្ខន្ធទ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . វិបាកក្ខន្ធទ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ បញ្ចា ៥ ដែលមានធម៌
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាមូល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីកំណត់ថា ជាវិបាក ។

[៣៤៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាក-
 ក្ខន្ធទ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ។ បេ ។ វិចារៈ
 ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ហាវារោ

[៣៤៥] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ
 វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ទានំ វិចារកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកោ វិចារោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តានំ ខន្ទានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៦] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស វិចារកប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តានំ
 ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណព្វ រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកោ វិចារោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តានំ ខន្ទានំ កដត្តា ច រូចានំ វិចារកប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣៤៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស វិចា-
 កប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ឯកោ ខន្ទោ ច វិចារោ ច តិណ្ណានំ ខន្ទានំ
 វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា . . .
 បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៤៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹម តែវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំង- ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៤៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុ- ដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៤៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុង ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដានំ

[៣៤៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ វិចាកា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ទា ច
 វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ទា
 ច វិចារោ ច កដត្តារូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៤៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ទា ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ វិចាកោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ ឯកោ ខន្ទា ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ
 កដត្តា ច រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៤៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត- សមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៤៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ វិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ វិបាកប្បច្ច័យ វិបាកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

វិចិត្តកិច្ចេ បញ្ញាវារោ

[៣៥០] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារ-
 មត្តោ ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស វិចា-
 កប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ សវិតក្កសវិចារោ
 ឯកោ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
 វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ ... ។

[៣៥១] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចាកោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា ច វិតក្កោ
 ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៥២] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ សវិ-
 តក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៣៥០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធន្ត ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៥១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធទាំងឡាយ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត- សមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៥២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធន្ត ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៥៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៣៥៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារា អាហារា វិតក្កស្ស អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សវិតក្ក-
 សវិចារមូលកា ឥមិទា ការណោន សត្ត បញ្ញា
 វិភជិតញា ។

[៣៥៥] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៣៥៦] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 អវិចារស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តា អាហារា វិចារស្ស ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានញា រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៥៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៥៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

បញ្ហា ៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាមូលបណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

[៣៥៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៥៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៥៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តា អា-
 ហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៥៨] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្ក-
 អវិចារា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ កតទ្បីកាវោ អាហារោ ឥមស្ស
 កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥៩] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៥៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ ដែល
មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
វិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៥៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួក
អាហារ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក៏ពន្យឺង្ការាហារ
ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៥៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៦០] សវិតក្កសវិចារា ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារា ឥន្ទ្រិយា វិតក្កស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ សវិតក្ក-
 សវិចារមូលកា សត្ត បញ្ញា ឥមិណា ការណេន
 វិភជិតញ ។

[៣៦១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តា ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៣៦២] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តា ឥន្ទ្រិយា វិចារស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ រូចានំ
 ឥន្ទ្រិយាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៦០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។
 បញ្ហា ៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាមូល
 បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

[៣៦១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធន្ត ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៦២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកឥន្ទ្រិយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ
 ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៦៣] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស
 ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តា
 ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានាណព្វា រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៦៤] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារា
 ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណព្វា
 រូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយិន្ទ្រិយំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបដីវិតិទ្ធរិយំ
 កដត្តារូចានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៥] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារានិ ណានដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 . . . ។ សវិតក្កសវិចារមូលកា សត្ត បញ្ញា ឥមិណ
 ការណេន វិភទិតព្វា ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៣៦៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ គឺ ពួកតន្ត្រីយ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង វិចារៈ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ ... ។

[៣៦៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ គឺ ពួកតន្ត្រីយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប- យុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ចក្កន្ត្រីយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កាយិន្ត្រីយ ជា បច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ រូបដិវិតិន្ត្រីយ ជា បច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ។

[៣៦៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ ឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប ដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ បញ្ញា ៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាមូល បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៦៦] អរិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អរិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិ-
 តក្កវិចារមត្តានិ ណានដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។
 អរិតក្កវិចារមត្តមូលកា បញ្ច បញ្ញា ឥមិទា ការ-
 ណោន វិភទិតញ្ច ។

[៣៦៧] អរិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អរិតក្ក-
 អវិចារស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អរិតក្កអវិចារានិ ណានដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ណានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ណានប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារោ កដត្តា-
 រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ វត្ថុស្ស
 ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៨] អរិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អរិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារោ អរិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ ណានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារោ អរិតក្កវិចារមត្តានំ
 ខន្ធានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៣៦៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គ
 ឈានទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
 បញ្ហា ៥ ដែលមានធម៌មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាមូល បណ្ឌិត
 គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

[៣៦៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គ
 ឈានទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឈានប្បច្ច័យ វិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ វិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៦៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
 ដោយឈានប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៦៩] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស ណានប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ
កដត្តា ច រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តានិ ណានដ្ឋានិ វិចារោ ច
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៧១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស ណានប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តានិ ណានដ្ឋានិ វិចារោ
ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៦៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានរូបផង ដោយឈានប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៧០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
 កក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៧១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
 មានវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៧២] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តានិ
 ឈានដ្ឋានិ វិចារោ ច សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តានិ ឈានដ្ឋានិ
 វិចារោ ច សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច
 រូចានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៣] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារានំ ឈានដ្ឋានិ វិតក្កោ ច
 សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៧៤] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារានិ ឈានដ្ឋានិ វិតក្កោ ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៣៧២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៧៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

[៣៧៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៧៥] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច
 ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារានិ
 ឈានដ្ឋានិ វិតក្កោ ច សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៧៦] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារានិ មក្កដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។
 សវិតក្កសវិចារមូលកា សត្ត បញ្ញា ឥមិនា
 ការណេន វិភជិតញ្ច ។

[៣៧៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មា អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តានិ មក្កដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។
 អវិតក្កវិចារមត្តមូលកា បញ្ច បញ្ញា ឥមិនា
 ការណេន វិភជិតញ្ច ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៧៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

[៣៧៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយមគ្គ- ប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ... ។ បញ្ហា ៧ ដែលមានធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប ដោយវិចារៈ ជាមូល បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

[៣៧៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។ បញ្ហា ៥ ដែលមានធម៌មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាមូល បណ្ឌិត គប្បីចែក ដោយហេតុនេះចុះ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៧៨] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្សុ ធម្មស្សុ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចា-
 រានិ មក្កដ្ឋានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានញ្ច រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ ... ។

[៣៧៩] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្សុ ធម្មស្សុ មក្កប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារានិ មក្កដ្ឋានិ វិតក្កោ ច
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៨០] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្សុ ធម្មស្សុ មក្កប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារានិ មក្កដ្ឋានិ វិតក្កោ ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៧៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គ
ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ... ។

[៣៧៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៨០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៨១] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចា-
 រានិ មក្កដ្ឋានិ វិតក្កោ ច សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៨២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិ-
 តក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សម្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៨៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សវិតក្កសវិចារោ ខន្ធា វិតក្កស្ស សម្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៨១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អង្គមគ្គទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៨២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជា បច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៨៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសម្បយុត្ត- ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៨៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស សម្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ
 ខន្ទោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ទានំ វិតក្កស្ស ច សម្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ វិតក្កស្ស ច
 បដិសន្ធិក្ខណោ .. ។

[៣៨៥] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ទានំ
 សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៨៦] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិតក្កោ សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ទានំ សម្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៨៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
 មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
 វិតក្កៈផង ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ផង
 វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៨៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ... ។

[៣៨៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 គឺ វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កតិកេ បញ្ចាវារោ

[៣៨៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
រស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិ-
តក្កវិចារមត្តា ខន្ធា វិចារស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[២៨៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
រមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សម្ប-
យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ
ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច សម្បយុត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច
បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៨៩] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស
ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្កអវិចារោ
ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ... បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៩០] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ អវិ-
តក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៨៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៨៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង ដោយ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ផង វិចារៈផង ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៨៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៩០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៣៩១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស សម្មយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច វិចារោ ច
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធា ច វិចារោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៩២] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស សម្មយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធោ
 ច វិតក្កោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ សម្មយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វិតក្កោ ច . . . .
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៣៩៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មា អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា សវិតក្កសវិ-
 ចារា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា
 កដត្តារូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆា-
 ជាតា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៣៩១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៩២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៣៩៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុនដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៩៤] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អវិតក្កវិចារមត្តា
 ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តា ខន្ធា ច វិតក្កោ ច កដត្តារូចានំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អវិតក្កវិចារមត្តា
 ខន្ធា ច វិតក្កោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៥] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អវិតក្កអវិចារោ
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កអវិចារោ
 ខន្ធា កដត្តារូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារោ កដត្តារូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៩៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
 វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ខន្ធោ វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធានំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ វត្ថុស្ស វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចារស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្កាយតនំ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយ-
 តនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ អវិតក្កអវិចារាណំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អវិតក្កអវិចារា
 ខន្ធា វិចារា ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៦] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ
 សវិតក្កសវិចារាណំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារាណំ ខន្ធានំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខុយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត
 គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៣៩៧] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ
 អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ សវិតក្កសវិ-
 ចារានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៨] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហ-
 ជាតំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ
 វិចារស្ស ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេ-
 ជាតំ វត្ថុ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៩] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៣៩៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង បុរេជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំង- ឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៩៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារាណំ
ខន្ធាណំ វិតក្កស្ស ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បុរេជាតំ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារាណំ ខន្ធាណំ វិតក្កស្ស
ច វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អវិ-
តក្កវិចារមត្តា ខន្ធា ច វិចារោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានាណំ
រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា ច វិចារោ ច កដត្តារូចានំ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អវិតក្ក-
វិចារមត្តា ខន្ធា ច វិចារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០១] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤០០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិន
មានវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត ។
សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចា-
ជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈ
ក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤០១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញារាពោ

សហជាតា សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច វិតក្កោ ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច វិតក្កោ
 ច កដត្តារូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា សវិតក្កសវិចារា ខន្ទា ច វិតក្កោ ច
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤០២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្កស-
 វិចារោ ឯកោ ខន្ទា តិណ្ណានំ ខន្ទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ... បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៤០៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
 សវិចារា ខន្ទា វិតក្កស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី
 វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៤០២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្តិ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ . . . ។

[៤០៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃវិតក្កៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤០៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ចាជាតំ ។ សហជាតា សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្និក្ខុលោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទា កដត្តារូចានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា សវិតក្កសវិ-
 ចារោ ខន្ទា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សវិតក្កសវិចារមូលកេ អវិ-
 សេសា បញ្ញា សហជាតប្បច្ចយសទិសា ។

[៤០៥] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារ-
 មត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ទា តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ទ្វិន្នំ ខន្ទានំ បដិ-
 សន្និក្ខុលោ ... ។

[៤០៦] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិតក្កោ សវិ-
 តក្កសវិចារានំ ខន្ទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្និក្ខុលោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤០៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តស-
 មុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកប
 ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បញ្ញា ដ៏សេស (ក្នុងធម៌) ដែលប្រកបដោយ
 វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈជាមូល ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

[៤០៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ
 ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ... ។

[៤០៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 គឺ វិតក្កៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
 ដោយវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៤០៧] អវិតក្កវិចារមត្តា ធម្មោ អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ចាជាតំ ។ សហជាតា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធ ច
 វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធ ច
 វិតក្កោ ច កដត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ចាជាតា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធ ច វិតក្កោ ច
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ អវិតក្កវិចារមត្តមូលកា បញ្ច បញ្ញា អវ-
 សេសា សហជាតប្បច្ចយសទិសា ។

[៤០៨] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ
 បច្ចាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ អវិតក្ក-
 អវិចារោ ឯកោ ខន្ធ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 នញ្ច រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ ...

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២០៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាត និងបច្ចាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋា-
 នរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ
 វិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
 មុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បញ្ហា ៥ ដ៏សេស ដែលមានធម៌មិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាមូល ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

[២០៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហ-
 ជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ...

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

វិចារោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កអវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ
 តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ កដត្តា ច រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ខន្ទា វត្ថុស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វត្ថុ ខន្ទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារោ វត្ថុស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចារស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ មហាក្ខតានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូចានំ កដត្តារូចានំ ឧចានារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុស-
 មុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ
 មហាក្ខតានំ មហាក្ខតា កដត្តារូចានំ ឧចានារូចានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ទិព្វេន ចក្កុនា
 រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុ-
 ណាតិ រូចាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កា-
 យតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អវិតក្កអវិចារានំ
 ខន្ទានំ វិចារស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ១
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកកដត្តា-
 រូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ជា
 បច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃ
 មហាក្ខត ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាក្ខតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
 ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហា-
 ក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ (ជាបច្ច័យ) នៃមហាក្ខត ៣ មហាក្ខត
 ទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្តិ-
 ប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮ
 សំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
 ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ចក្ខុ-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយវិញ្ញាណ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

បច្ឆាជាតា អវិតក្កអវិចារា ខន្ទា ច វិចារោ ច បុរេ-
 ជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 កតទ្ធិកាវោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ រូបដីវិតិទ្ធិយំ កដត្តារូចានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០៩] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ សវិ-
 តក្កសវិចារានំ ខន្ទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បុរេជាតំ ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
 អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ អារព្ព រាគោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ រូបេ . . . សទ្ទេ កន្ទេ រសេ
 ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ . . . ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុ សវិតក្ក-
 សវិចារានំ ខន្ទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី
វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។
កតឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ រូប-
ដីវិតិទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៤០៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ក៏ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធចក្ខុនោះ
ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង នូវពួករូប . . . ពួកសំឡេង
ពួកក្លិន ពួករស ពួកដោដ្ឋព្វៈ . . . ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជា
ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន . . . ទោមនស្ស កើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤១០] អវិតក្កវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បុរេជាតំ ។ សហជាតោ វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តានំ
ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ អវិតក្កវិចារមត្តានំ
ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បុរេជាតំ ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
អស្សាទេតិ អភិណន្ធិតិ តំ អារព្ព វិតក្កោ ឧប្បជ្ជតិ
សោតំ . . . យានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្នេ តន្នេ
រសេ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
វិបស្សតិ អស្សាទេតិ អភិណន្ធិតិ តំ អារព្ព វិតក្កោ
ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស
ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤១០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ ប្រារព្ធ
ចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង នូវសោត . . . ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួក
រូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . ឃើញច្បាស់
នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ក៏ត្រេកអរ រីករាយ វិតក្កៈ
ប្រារព្ធវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ហាវារោ

[៤០១] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ច អវិតក្កវិចារមស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហ-
 ជាតោ វិចារោ អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាណានញ្ច រូចានំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារោ អវិតក្កវិ-
 ចារមត្តានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ អវិតក្កវិចារមត្តានំ
 ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ
 អវិតក្កវិចារមត្តានំ ខន្ធានំ វិចារស្ស ច អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៤០២] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារានំ ខន្ធានំ
 វិតក្កស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ
 ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សា-
 ទេតិ អភិណន្ធពតិ តំ អារព្ព សវិតក្កសវិចារា ខន្ធា ច
 វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ សោតំ ... យានំ ជិវ្ហំ កាយំ ...

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៤១១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង វិចារៈ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង វិចារៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៤១២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ក៏ត្រេកអរ រីករាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង នូវសោត ... ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ...

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ អស្សា-
ទេតិ អភិទន្ធតិ តំ អារព្ព សវិតក្កសវិចារា ខន្ធ
ច វិតក្កោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ វត្ថុ សវិតក្កសវិចារា
ខន្ធនំ វិតក្កស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០៣] សវិតក្កសវិចារា ច អវិតក្កអវិចារា
ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ សវិ-
តក្កសវិចារា ឯកោ ខន្ធ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្តំ
ខន្ធនំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ ច វត្ថុ ច
ទ្វិន្តំ ខន្ធនំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
សវិតក្កសវិចារា ឯកោ ខន្ធ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្តំ
ខន្ធនំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ ច
វត្ថុ ច ទ្វិន្តំ ខន្ធនំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០៤] សវិតក្កសវិចារា ច អវិតក្កអវិចារា
ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ សវិ-
តក្កសវិចារា ខន្ធ ច វត្ថុ ច វិតក្កស្ស អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិតក្កសវិចារា
ខន្ធ ច វត្ថុ ច វិតក្កស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ក៏ត្រេកអរ រីក-
រាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី
ប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង វិតក្កៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៤១៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេ-
ជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ
ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជា
បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៤១៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
បុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជា
បច្ច័យ នៃវិតក្កៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៤១៥] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។
 សហជាតា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ ច មហាក្ខតា ច
 ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្និក្ខុលោ សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ ច មហាក្ខតា ច
 កដត្តារូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
 សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ ច កតន្នីកាវោ អាហារោ
 ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធោ ច រូប-
 ដីវិតិទ្ធរិយញ្ច កដត្តារូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤១៦] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-
 ជាតំ ។ សហជាតោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ
 ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច ទ្វិន្នំ
 ខន្ធានំ វិតក្កស្ស ច អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្និក្ខុលោ ... ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៤១៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-សមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តា-រូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី កពឡិវ្ព័រ-រាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្តី រូបដីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៤១៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ វិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង វិតក្កៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង វិតក្កៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ...។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤១៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ វិតក្កោ
 ច វត្ថុ ច សវិតក្កសវិចារាណំ ខន្ធាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កោ ច វត្ថុ ច សវិ-
 តក្កសវិចារាណំ ខន្ធាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤១៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធា ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វិចារោ
 ច ទ្ធិន្នំ ។ បេ ។ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធា
 ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ
 ខន្ធា ច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធាណំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វិចារោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ធាណំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤១៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វិតក្កៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៤១៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។ បេ ។ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២

វិតក្កត្តិកេ បញ្ចាវារោ

បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធោ ច
វត្ថុ ច តិណ្ណាន្នំ ខន្ធានំ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្ធិន្នំ
ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។
សហជាតា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា ច វិចារោ ច
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សហជាតា អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សហជាតោ វិតក្កោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតា
អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា ច វត្ថុ ច វិចារស្ស អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តា
ខន្ធា ច វិចារោ ច កដត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អវិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធា
ច មហាក្ខតា ច កដត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិតក្កោ ច មហាក្ខតា ច

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃ
ខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៤១៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ វិតក្កៈក្តី មហា-
កូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វិតក្កៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

កងត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អរិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធច វត្ថុ ច វិចារស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អរិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធច វិចារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អរិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធច វិតក្កោ ច កតទ្ធិកាហោ អាហារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អរិតក្កវិចារមត្តា ខន្ធច វិតក្កោ ច រូបដីវិតិទ្ធិយញ្ច កងត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤២០] អរិតក្កវិចារមត្តោ ច អរិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា អរិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អរិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អរិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធច វិចារោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធច ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធច វិចារោ ច . . . អរិតក្កវិចារមត្តោ ឯកោ ខន្ធច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធច វិចារស្ស ច អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធច វត្ថុ ច . . . បដិសន្ធិក្ខណោ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 វិចារៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី កពទ្ធិផ្កា-
 រាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី
 វិតក្កៈក្តី រូបដីវិតិទ្ធិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[២២០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិចារៈក្តី
 ... ខន្ធ ១ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ៣ ផង វិចារៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វត្តក្តី ...
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៤២១] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ ខន្ធា ច វិតក្កោ
 ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ... បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៤២២] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា សវិ-
 តក្កសវិចារា ខន្ធា ច វិតក្កោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ សវិ-
 តក្កសវិចារា ខន្ធា ច វិតក្កោ ច កដត្តារូចានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សវិតក្កស-
 វិចារា ខន្ធា ច វិតក្កោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២២១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្តី វិតក្កៈក្តី... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២២២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងបច្ចា- ជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកប ដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិ- ប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិ- ប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤២៣] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កអវិចា-
 រស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សវិតក្ក-
 សវិចារោ ឯកោ ខន្ទោ ច វិតក្កោ ច តិណ្ណន្នំ
 ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណាណព្វ រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ទា ច វិតក្កោ ច ទ្ធិន្នំ ខន្ទានំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៤២៤] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-
 ជាតំ ។ សហជាតោ សវិតក្កសវិចារោ ឯកោ
 ខន្ទោ ច វិតក្កោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៤២៥] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ ច
 អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ
 តន្ត្រិយំ ។ សហជាតោ សវិតក្កសវិចារោ ខន្ទោ ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៤២៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្កិ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្កិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ វិចារៈក្កិ វិតក្កៈក្កិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្កិ វិតក្កៈក្កិ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៤២៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្កិ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្កិ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្កិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្កិ វិតក្កៈក្កិ វត្ថុក្កិ ជា បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៤២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្កិ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្កិ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្កិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអត្ថិ- ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងតន្ត្រិយ ។ សហ- ជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្កិ

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

វិតក្កោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។
 បច្ឆាជាតា សវិតក្កសវិចារា ខន្ធ ច វិតក្កោ ច
 កតន្នីកាវោ អាហារោ ច បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សវិ-
 តក្កសវិចារា ខន្ធ ច វិតក្កោ ច រូបដីវិតិទ្ធិយញ្ច
 កដត្តារូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤២៦] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិតតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

នត្ថិប្បច្ចយញ្ច វិតតប្បច្ចយញ្ច អនន្តរសទិសំ ។
 អវិតតំ អត្ថិសទិសំ ។

[៤២៧] ហេតុយា ឯកាទស អារម្មណោ
 ឯកវីស អធិបតិយា តេវីស អនន្តរេ បញ្ចវីស
 សមនន្តរេ បញ្ចវីស សហជាតេ តីស អញ្ញមញ្ញោ
 អដ្ឋវីស និស្សយេ តីស ឧបនិស្សយេ បញ្ចវីស
 បុរេជាតេ បញ្ច បច្ឆាជាតេ បញ្ច អាសេវនេ

វិតក្កុត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

វិតក្កុត្តិ មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កុត្តិ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិចារៈក្តី កតឡើងរាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិ- ប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិតក្កុត្តិ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី វិតក្កុត្តិ រូបដីវិតិទ្រ្ទិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តា- រូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៤២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កុត្តិ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កុត្តិប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ អត្តិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិតតប្បច្ច័យ ។

នត្តិប្បច្ច័យក្តី វិតតប្បច្ច័យក្តី ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។

អវិតតប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងអត្តិប្បច្ច័យដែរ ។

[៤២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៨ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ឯកវីស កម្មេ ឯកានស វិចារកេ ឯកវីស
 អាហារេ ឯកានស ឥន្ទ្រិយេ ឯកានស ឈានេ
 ឯកវីស មក្កេ សោឡស សម្បយុត្តេ ឯកានស
 វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា តីស នត្តិយា បញ្ចវីស វិតតេ
 បញ្ចវីស អវិតតេ តីស ។ យដនា កុសលត្តិ-
 កសទិសាយេវ ។ បញ្ញាវារកណានំ ឯវំ អសម្មោ-
 ហន្តេន កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ ។

[៤២៨] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

មានវារៈ ២១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ២១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១
 ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុង
 សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុង
 វិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ។ ការ-ត
 ប្រហែលគ្នា នឹងកុសលត្តិកៈដែរ ។ ការរាប់បញ្ជាក់វារៈ បណ្ឌិត កាល
 មិនកាន់ច្រឡំ គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៤២៩] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣០] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៤៣១] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
ចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣២] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៤២៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្ម-
ណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៣០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៣១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៣២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៣៣] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៣៤] សវិតក្កសវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៥] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៦] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្ក-
 សវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៣៤] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន
វិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៣៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៣៦] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៣៧] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កអវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៣៨] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៣៩] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ អវិតក្កវិចារ-
 មត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ធម្មោ សវិតក្កសវិចា-
 រស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៣៧] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៣៨] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន
មានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៣៩] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមាន
វិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៤០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែល
មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៤១] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កអវិចារស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤២] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤៣] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្កវិចា-
 រមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៤៤] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ អវិតក្ក-
 វិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៤៤១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៤៤២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៤៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៤៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៤៥] អវិតក្កអវិចារោ ធម្មោ សវិតក្កសវិ-
 ចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៤៦] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស . . . សហជាតំ
 បុរេជាតំ ។

[៤៤៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស . . . សហ-
 ជាតំ បុរេជាតំ ។

[៤៤៨] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស . . . សហជាតំ
 បច្ចាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២២៥] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិន មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២២៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ... បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២២៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ... បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២២៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ . . . បានដល់សហជាត បច្ច័យជាត អាហារ និងតន្ត្រីយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៤៩] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
 ច ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៤៥០] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៥១] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៤៩] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែ វិចារៈផង ... បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[៤៥០] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា- តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៥១] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមាន ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា- តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

វិតក្កតិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៥២] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ ច
 ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥៣] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិ-
 ចារោ ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្ក-
 អវិចារស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៥៤] អវិតក្កវិចារមត្តោ ច អវិតក្កអវិចារោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៥២] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 អាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[២៥៣] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌
 ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន
 វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៥៤] ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង
 ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៥៥] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥៦] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៥៧] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៥៨] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
 ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៥៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤៥៦] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប- និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤៥៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហ- ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ បច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៥៨] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលប្រកប ដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៥៩] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា អវិតក្កវិចារមត្តស្ស ច អវិតក្កអវិចារស្ស ច
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦០] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស ច អវិតក្កវិចារមត្តស្ស
ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦១] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា សវិតក្កសវិចារស្ស
ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៤៦២] សវិតក្កសវិចារោ ច អវិតក្កវិចារមត្តោ
ច អវិតក្កអវិចារោ ច ធម្មា អវិតក្កអវិចារស្ស ធម្មស្ស
... សហជាតំ បុរេជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

បច្ចនីយមាតិកា ។

វិតក្កត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៥៧] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមាន វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៦០] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈផង ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប- និស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៦១] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ... បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[២៦២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈក្តី ធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមាន វិចារៈក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ... បានដល់សហជាត បុរេជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

ចប់ បច្ចនីយមាតិកា ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[២៦៣] នហេតុយា បញ្ចត្តិស នអារម្មណោ
 បញ្ចត្តិស នអធិបតិយា បញ្ចត្តិស នអនន្តរេ បញ្ច-
 ត្តិស នសមនន្តរេ បញ្ចត្តិស នសហជាតេ ឯក្ក-
 នត្តិស នអញ្ញមញ្ញោ ឯក្កនត្តិស ននិស្សយេ ឯក្ក-
 នត្តិស នឧបនិស្សយេ ចតុត្តិស នបុរេជាតេ បញ្ច-
 ត្តិស នបច្ឆាជាតេ នអាសេវនេ នកម្មេ នវិចារកេ
 នអាហារេ នសង្ខិយេ នណានេ នមក្កេ បញ្ចត្តិស
 នសម្បយុត្តេ ឯក្កនត្តិស នវិប្បយុត្តេ សត្តវិស
 នោអត្តិយា សត្តវិស នោនត្តិយា បញ្ចត្តិស នោវិគតេ
 បញ្ចត្តិស នោអវិគតេ សត្តវិស ។ បច្ចនីយំ កណោ-
 ន្តេន ឥមាណិ បទាណិ អនុមជ្ឈន្តេន កណោតព្វាណិ ។

បច្ចនីយំ ។

[២៦៤] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណោ ឯកានស . . .
 នអធិបតិយា ឯកានស នអនន្តរេ នសមនន្តរេ ឯ-
 កានស នអញ្ញមញ្ញោ តីណិ នឧបនិស្សយេ ឯកានស

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៩ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៩ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិបាកប្បច្ច័យ នអាហារប្បច្ច័យ នត្រ័យប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ និងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៧ ក្នុងនោអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៧ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៧ ។ បណ្ឌិត កាលរាប់ នូវបច្ចនីយៈ គប្បីអនុម័ត នូវបទទាំងឡាយនេះ ហើយរាប់ចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[២៦៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១

វិតក្កត្តិកេ បញ្ញាវារោ

នបុរេជាតេ នបច្ឆាជាតេ នអាសេវនេ នកម្មេ នវិ-
 ចាកេ នអាហារេ នឥន្ទ្រិយេ នឈានេ នមក្កេ
 សព្វេ ឯកានិស ។ នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្ប-
 យុត្តេ សត្តំ នោនត្តិយា ឯកានិស នោវិកតេ
 ឯកានិស ។ អនុលោមប្បច្ចនីយកណាណា ឥមិណ
 ការណេន កណោតញ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ ។

[៤៦៥] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកវីស
 . . . អធិបតិយា តេវីស អនន្តរេ បញ្ចវីស សមនន្តរេ
 បញ្ចវីស សហជាតេ តីស អញ្ញមញ្ញេ អដ្ឋវីស
 និស្សយេ តីស ឧបនិស្សយេ បញ្ចវីស បុរេជាតេ
 បញ្ច បច្ឆាជាតេ បញ្ច អាសេវនេ ឯកវីស កម្មេ
 ឯកានិស វិចាកេ ឯកវីស អាហារេ ឯកានិស
 ឥន្ទ្រិយេ ឯកានិស ឈានេ ឯកវីស មក្កេ
 សោឡស សម្បយុត្តេ ឯកានិស វិប្បយុត្តេ នវ

វិតក្កតិកៈ បញ្ហាវារៈ

ក្នុងនបុរេជាតិប្បច្ច័យ ក្នុងនបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ក្នុង
 នកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បច្ច័យ
 ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ទាំងអស់ ។
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ។
 ការរាប់ នូវអនុលោមប្បច្ចនីយៈ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដោយហេតុនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

[២៦៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ២៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៨ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ២១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អត្តិយា	តីស	នត្តិយា	បញ្ចវីស	វិកតេ	បញ្ចវីស
អវិកតេ	តីស	។	បច្ចនីយានុលោមំ	ឥមិទា	ការណេន
វិកតិតព្វំ	។				

បច្ចនីយានុលោមំ ។

វិតក្កត្តិកំ ឆដ្ឋមំ និដ្ឋិតំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុង
វិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ។
បណ្ឌិត គប្បីចែកបច្ចនីយានុលោម ដោយហេតុនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ វិគតត្តិកៈ ទី ៦

បីតិក្កិកំ

បដិច្ចវារោ

[៤៦៦] បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បីតិសហកតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ តយោ ខន្ធោ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ បដិ-
 សន្និក្ខុណោ បីតិសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ បីតិសហកតំ
 ធម្មំ បដិច្ច សុខសហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា បីតិសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច សុខសហ-
 កតា តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ
 បដិសន្និក្ខុណោ បីតិសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច សុខ-
 សហកតា តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។
 បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ ច សុខ-
 សហកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បីតិ-
 សហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហកតា ច សុខ-
 សហកតា ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ បដិសន្និក្ខុណោ បីតិសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 បីតិសហកតា ច សុខសហកតា ច តយោ ខន្ធោ
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។

បីតិក្កិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤៦៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ
អាស្រ័យ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិ
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលច្រឡំដោយបីតិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយ
បីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៦៧] សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហ-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សុខសហគតំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្កុលោ សុខសហគតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ
 ខន្ធោ ។ សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា សុខសហគតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហកតោ តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្កុលោ សុខសហគតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហកតោ តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ សុខសហគតំ ធម្មំ
 បដិច្ច បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សុខសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច ទ្វេ ខន្ធោ
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ បដិសន្ធិក្កុលោ
 សុខសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហកតោ ច
 សុខសហកតោ ច ទ្វេ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ឯកោ ខន្ធោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៦៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣
ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យ ខន្ធ ១
ដែលច្រឡំដោយសុខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ លេ ។ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២
ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលច្រឡំដោយសុខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

បីតិគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[៤៦៨] ឧបេក្ខាសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខា-
សហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧបេក្ខា-
សហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៤៦៩] បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច បីតិសហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច បីតិសហកតោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច
ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ បីតិសហកតញ្ច សុខ-
សហកតញ្ច ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហកតោ
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។
បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សុខ-
សហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បីតិសហ-
កតញ្ច សុខសហកតញ្ច ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច សុខស-
ហកតោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា បដិ-
សន្ធិក្ខណោ បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច សុខសហកតោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច
ឯកោ ខន្ធា ។ បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច

បីតិក្កិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២៦៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២
អាស្រ័យ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៦៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ
៣ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
ដែលច្រឡំដោយសុខផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
បីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយ
បីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ២
ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
ដែលច្រឡំដោយសុខផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី
អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បីតិសហកតញ្ច សុខ-
 សហកតញ្ច ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហកតា ច
 សុខសហកតា ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ
 ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ បីតិសហកតញ្ច សុខសហ-
 កតញ្ច ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហកតា ច សុខសហ-
 កតា ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ។

ហេតុប្បច្ចយំ ។

[៤៧០] បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្ខណោ នត្តិ ។ អនន្តរ្យប្បច្ចយា សម-
 នន្តរ្យប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរេជា-
 តប្បច្ចយា ។ បុរេជាតេ បដិសន្ធិក្ខណោ នត្តិ ។
 អាសេវនប្បច្ចយា អាសេវនេ វិចាកំ នត្តិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី
ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែល
ច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយ
បីតិក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
ច្រឡំដោយសុខផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

ចប់ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
បីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ និងអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ (ធម៌
ដែលច្រឡំដោយបីតិ) មិនមាន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ (ធម៌ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង) ព្រោះ
អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និងបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ (ធម៌
ដែលច្រឡំដោយបីតិ) មិនមានក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ជាបុរេជាតប្បច្ច័យ ។
វិបាកប្បច្ច័យ មិនមានក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ ។

បីតិគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ។ មេ ។
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មក្កប្បច្ចយា សម្ប-
យុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្ប-
ច្ចយា វិកតប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា ។

មាតិកា ។

[៤៧១] ហេតុយា ទស អាម្មណោ ទស អធិប-
តិយា ទស អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជាតេ អញ្ញមញ្ញ
និស្សយេ ឧបនិស្សយេ បុរេជាតេ បច្ឆាជាតេ អាសេ-
រេន កម្មេ វិចារកេ អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មក្កេ
សម្បយុត្តេ វិប្បយុត្តេ អត្ថិយា នត្ថិយា វិកតេ អវិកតេ
សព្វត្ថ ទស ។ វរំ អនុលោមកណាណា កណោតព្វា ។

អនុលោមំ ។

[៤៧២] បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហ-
កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ
បីតិសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច
សុខសហកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អ-
ហេតុកំ បីតិសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច សុខ-
សហកតា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

បីតិគ្គិកៈ បដិច្ចវារៈ

ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ
នត្តិប្បច្ច័យ វិគតប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ ។

ចប់ មាតិកា ។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ គឺ
អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
អាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ នត្តិប្បច្ច័យ វិគតប្បច្ច័យ និងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១០ ។ ការរាប់ នូវអនុលោម បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២៧២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។
ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បីតិសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ ច សុខ-
 សហកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា
 អហោតុកំ បីតិសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិ-
 សហកតា ច សុខសហកតា ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[៤៧៣] សុខសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហ-
 កតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកំ
 សុខសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ។ សុខសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច
 បីតិសហកតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា
 អហោតុកំ សុខសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិស-
 ហកតា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។
 សុខសហកតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហកតោ ច សុខ-
 សហកតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អ-
 ហោតុកំ សុខសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិស-
 ហកតា ច សុខសហកតា ច ទ្វេ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
 បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យធម៌
ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣
ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជា
អហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២៧៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រ-
ឡំដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ
២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយសុខក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំដោយ
សុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ខន្ធ ១
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

បីតិគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[៤៧៤] ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេក្ខា-
 សហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុកំ ឧបេក្ខាសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ អហេតុកប្បដិ-
 សន្និក្ខុណោ ឧបេក្ខាសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ វិចិត្តិក្ខាសហ-
 គតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធោ បដិច្ច វិចិត្តិក្ខាសហគ-
 តោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។

[៤៧៥] បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ច-
 យា អហេតុកំ បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហគតោ តយោ ខន្ធោ ទ្វេ
 ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ។ បីតិសហគតញ្ច សុខស-
 ហគតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច សុខសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ បីតិសហគតញ្ច សុខស-
 ហគតញ្ច ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច សុខសហគតោ ទ្វេ ខន្ធោ
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ។ បីតិសហគតញ្ច
 សុខសហគតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហគតោ ច
 សុខសហគតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា

បីតិក្កិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២៧២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ក្នុងខណៈ
 នៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ មោហៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

[២៧៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យខន្ធ ១
 ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយ
 សុខផង ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី
 ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អហោតុកំ បីតិសហាភតញ្ច សុខសហាភតញ្ច ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច បីតិសហាភតា ច សុខសហាភតា ច ទ្វេ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ឯកោ ខន្ធា ។

[៤៧៦] បីតិសហាភតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហា-
ភតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។ នអធិបតិ
បដិសន្ធិក្ខណោ បរិបុណ្ណំ ។ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូ-
មេតិ និយាមេតព្វំ បដិសន្ធិក្ខណោតិ ច ។ . . .
នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា ។ បីតិសហ-
ភតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហាភតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នកម្មប្បច្ចយា បីតិសហាភតេ ខន្ធា បដិច្ច បីតិ-
សហាភតា ចេតនា ។ បីតិសហាភតំ ធម្មំ បដិច្ច
សុខសហាភតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា បីតិ-
សហាភតេ ខន្ធា បដិច្ច សុខសហាភតា ចេតនា ។
ឥមិណ ការណេន ទស បញ្ញា វិត្តាបេតញ្ច ។
បីតិសហាភតំ ធម្មំ បដិច្ច បីតិសហាភតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា ។ បេ ។ បរិបុណ្ណំ ។
បដិសន្ធិ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គឺ ខន្ធ ២ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាអហេតុកៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៤៧៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ នអធិបតិ បរិបូណ៌ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ថា (នអធិបតិ) មានក្នុងអរូប និងក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ព្រោះនបុរេជាតិប្បច្ច័យ ។ . . . ព្រោះនបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ និងនអាសេវនប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ។ បញ្ហា ១០ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដោយហេតុនេះចុះ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។ លេ ។ បរិបូណ៌ ។ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។

បីតិគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[៤៧៧] សុខសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច សុខសហ-
 កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា សុខសហ-
 គតំ កាយវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ។

[៤៧៨] ឧបេក្ខាសហគតំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបេ-
 ក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា
 ចក្កវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ឯកោ ខន្ធោ ។ នមក្កប្បច្ចយា
 នហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។ មោហោ នត្ថិ ។ នវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ អរូបបញ្ចមេវ ។

[៤៧៩] នហេតុយា ទស នអធិបតិយា ទស
 នបុរេជាតេ នបច្ឆាជាតេ នអាសេវនេ នកម្មេ ន-
 វិចាកេ ទស នឈានេ ទ្វេ នមក្កេ ទស នវិប្បយុត្តេ
 ទស ។ បច្ចដីយំ បរិបុណ្ណំ កាតព្វំ ។

បច្ចដីយំ ។

បីតិគ្គិកៈ បដិច្ចវារៈ

[២៧៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ អាស្រ័យធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយសុខ ច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ខន្ធ ១
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២៧៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
២ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណ ខន្ធ ១ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ។ នមគ្គប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងនហេតុប្បច្ច័យដែរ ។ មោហៈ
មិនមានទេ ។ អរូបបញ្ញា បរិបូណ៌ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១០ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ ក្នុងនអា-
សេវនប្បច្ច័យ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។ បច្ចុនីយៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ
ឲ្យគ្រប់គ្រាន់ផងចុះ ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៨០] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា ទស . . . .
 នបុរេជាតេ ទស នបច្ឆាជាតេ នអាសេវនេ នកម្ម
 នវិទាកេ នវិប្បយុត្តេ ទស ។ អនុលោមប្បច្ចនីយំ
 វិត្តារេន កណោតព្វំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ ។

[៤៨១] នហេតុប្បច្ចយា អាម្មណោ ទស . . . .
 អនន្តរេ ទស សមនន្តរេ ទស សហជាតេ អញ្ញមញ្ញ
 និស្សយេ ឧបនិស្សយេ បុរេជាតេ អាសេវនេ កម្ម
 វិទាកេ អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ សព្វេ ទស ។
 មត្តេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទស វិប្បយុត្តេ អត្តិយា
 នត្តិយា វិតតេ អវិតតេ សព្វេ ទស ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវាពោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
... ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ក្នុង
នអាសេវនប្បច្ច័យ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ដោយ
ពិស្តារចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

[២៨១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
... ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ អាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ
អាហារប្បច្ច័យ តន្រ្តិយប្បច្ច័យ និងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ទាំង-
អស់ ។ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១០ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ នត្តិប្បច្ច័យ វិគតប្បច្ច័យ
និងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ទាំងអស់ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

សហជាតវារោមិ បច្ចយវារោមិ និស្សយវារោមិ
សំសង្កវារោមិ សម្មយុត្តវារោមិ បដិច្ចវារសទិសា ។

បញ្ញាវារោ

[៤៨២] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហកតា ហេតុ
សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ បីតិសហកតា ហេតុ សម្មយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៨៣] បីតិសហកតោ ធម្មោ សុខសហក-
តស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហ-
កតា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ សុខសហកតានំ ខន្ធានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

[៤៨៤] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បីតិសហកតា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ បីតិ-
សហកតានព្វ សុខសហកតានព្វ ខន្ធានំ ហេតុ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

បីតិក្កិកៈ បញ្ញាវារៈ

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បញ្ញាវារៈ

[៤៨២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយ
បីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ហេតុទាំង-
ឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៨៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុទាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយសុខ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៤៨៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ហេតុទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយហេ-
តុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៨៥] សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស . . . បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស . . .
 បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស . . .
 សុខមូលេ តីណិ ។

[៤៨៦] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបេក្ខាសហគតោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

[៤៨៧] បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
 ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស . . . សុខសហគតស្ស
 ធម្មស្ស . . . បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស
 ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហ-
 គតោ ច សុខសហគតោ ច ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
 បីតិសហគតានញ្ច សុខសហគតានញ្ច ខន្ធានំ ហេ-
 តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ . . . ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . ធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង . . . (ក្នុងធម៌)
ដែលមានសុខជាមូល មានវារៈ ព ។

[២៨៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុទាំងឡាយ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[២៨៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . ធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុទាំង-
ឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខ
ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

បីតិវគ្គកេ បញ្ហាវារោ

[៤៨៨] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហកតេន
 ចិត្តេន ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថ-
 កម្មំ កត្វា តំ បីតិសហកតេន ចិត្តេន បច្ចវេក្ខតិ
 បីតិសហកតា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា ផលា
 វុដ្ឋហិត្វា តំ បីតិសហកតេន ចិត្តេន បច្ចវេក្ខតិ អរិ-
 យា បីតិសហកតេន ចិត្តេន បីតិសហកតេ បហីនេ
 កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ហិតេ កិលេសេ បច្ច-
 វេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជានន្តិ បីតិ-
 សហកតេ ខន្ធធ្វេ បីតិសហកតេន ចិត្តេន អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទន្ធន្តិ
 តំ អារព្ពំ បីតិសហកតោ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ បីតិសហកតេ ខន្ធធ្វេ អារព្ពំ បីតិសហកតា
 ខន្ធធ្វេ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

[២៨៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមា-
 ទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ហើយ
 ពិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ចេញអំពី
 ឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិ ចេញអំពីមគ្គ ចេញអំពីផល ហើយ
 ពិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ព្រះអរិយៈ
 ទាំងឡាយ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដែល
 លោកលះបង់ហើយ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពិចារណា នូវពួក
 កិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំ
 ហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ
 ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៨៩] បីតិសហកតោ ធម្មោ សុខសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហកតេន
 ចិត្តេន ធានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថ-
 កម្មំ កត្វា តំ សុខសហកតេន ចិត្តេន បច្ចវេក្ខតិ
 បីតិសហកតា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា
 ផលា វុដ្ឋហិត្វា តំ សុខសហកតេន ចិត្តេន បច្ច-
 វេក្ខតិ អរិយា សុខសហកតេន ចិត្តេន បីតិស-
 ហកតេ បហីនេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ហិតេ
 កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ
 ជានន្តិ បីតិសហកតេ ខន្ធោ សុខសហកតេន
 ចិត្តេន អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 អស្សាទេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារព្ព សុខសហកតោ
 រាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បីតិសហកតេ ខន្ធោ
 អារព្ព សុខសហកតា ខន្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៤៩០] បីតិសហកតោ ធម្មោ ឧបេក្កាស-
 ហកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[២៨៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទាន
 សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ហើយពិចារណា
 នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ចេញអំពីឈាន
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ ចេញអំពីមគ្គ ចេញអំពីផល ហើយពិចារណា
 នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ
 ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដែលលះបង់ហើយ
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែល
 សង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលសន្សំមកហើយ ក្នុងកាល
 មុន ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ថាមិនឡើង
 ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយត្រេកអរ
 រីករាយ រាគៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ ទើបកើត
 ឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយសុខ ប្រារព្ធ
 នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ។

[២៨៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ

បីតិគ្គិកេ បញ្ចវារោ

បីតិសហគតេន ចិត្តេន ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិ-
 យិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ ឧបេក្ខាសហគតេន
 ចិត្តេន បច្ចុវេក្ខតិ បីតិសហគតា លាណា វុដ្ឋហិត្វា
 មក្កា វុដ្ឋហិត្វា ផលា វុដ្ឋហិត្វា តំ ឧបេក្ខាសហគតេន
 ចិត្តេន បច្ចុវេក្ខតិ អរិយា ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន
 បីតិសហគតេ បហីនេ កិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ហិតេ
 កិលេសេ បច្ចុវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេ-
 សេ ជាទន្តិ បីតិសហគតេ ខន្ធធ្វា ឧបេក្ខាសហគតេន
 ចិត្តេន អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
 ទេន្តិ អភិន្នន្តិ តំ អារព្ពំ ឧបេក្ខាសហគតោ រាគោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិត្វា ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន បីតិសហគតចិត្ត-
 សមដ្ឋិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ បីតិសហគតា ខន្ធធ្វា ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាស្ស យ-
 ថាកម្មបកញ្ញាណាស្ស អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អារដ្ឋ-
 នាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បីតិសហគតេ
 ខន្ធធ្វា អារព្ពំ ឧបេក្ខាសហគតា ខន្ធធ្វា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

(បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ចេញអំពីឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិ ចេញ
 អំពីមគ្គ ចេញអំពីផល ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណា នូវពួក
 កិលេស ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដែលលោកលះបង់ហើយ ដោយចិត្ត
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយពិចារណា នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់
 សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន
 ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ថាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយ
 ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ
 ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង វិចិកិច្ចា ក៏កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ ក៏កើត
 ឡើង (ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ) ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រារព្ធ
 នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៩០] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បីតិសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទត្វា សីលំ
 . . . ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បីតិសហកតេន ច
 សុខសហកតេន ច ចិត្តេន បច្ចវេក្ខតិ បីតិសហកតា
 ណាណា វុដ្ឋហិត្វា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា ផលា វុដ្ឋហិត្វា
 តំ បីតិសហកតេន ច សុខសហកតេន ច ចិត្តេន
 បច្ចវេក្ខតិ អរិយា បីតិសហកតេន ច សុខសហ-
 កតេន ច ចិត្តេន បីតិសហកតំ បហីនំ កិលេសំ
 បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ហិតំ កិលេសំ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុ-
 ទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាទន្តិ បីតិសហកតេ ខន្ទេ
 បីតិសហកតេន ច សុខសហកតេន ច ចិត្តេន
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ
 អភិទន្ធន្តិ តំ អាវព្ព បីតិសហកតោ ច សុខសហ-
 កតោ ច វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ បីតិសហ-
 កតេ ខន្ទេ អាវព្ព បីតិសហកតា ច សុខសហកតា
 ច ខន្ទា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៩១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ នូវសីល . . . ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ចេញអំពីឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិ ចេញអំពីមគ្គ ចេញអំពីផល ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណា នូវកិលេស ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដែលលោកលះបង់ហើយ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ពិចារណា នូវកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី ប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៧២] សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សុខសហ-
 គតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស . . . ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស . . . បីតិសហគតស្ស ច
 សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សុខសហគតេ ខន្ធ អារព្ព បីតិសហគតា
 ច សុខសហគតា ច ខន្ធ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៤៧៣] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ទានំ ទត្វា សីលំ សមា-
 ទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ ឧបេក្ខាសហ-
 គតេន ចិត្តេន បច្ចវេក្ខតិ ឧបេក្ខាសហគតា លាមា
 . . . មក្កា . . . ផលា វុដ្ឋហិត្វា តំ ឧបេក្ខាសហគតេន
 ចិត្តេន បច្ចវេក្ខតិ អរិយា ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន
 ឧបេក្ខាសហគតំ បហីនំ កិលេសំ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិតំ
 កិលេសំ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ
 ជានន្តិ ឧបេក្ខាសហគតេ ខន្ធ ឧបេក្ខាសហគតេន
 ចិត្តេន អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ

បីតិគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៧២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . ធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំង
 ឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី ប្រារព្ធ នូវខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយសុខ ទើបកើតឡើង ។

[២៧៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន
 សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ចេញអំពីឈាន ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . អំពីមគ្គ . . .
 ចេញអំពីផល ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណា នូវកិលេស
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដែលលោកលះបង់ហើយ ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពិចារណា នូវកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិន
 ហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន
 ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អស្សាទេន្តិ អភិទន្ធគិ តំ អារព្ព ឧបេក្ខាសហកតោ
 រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ
 ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាលោន ឧបេក្ខាស-
 ហកតចិត្តសមដ្ឋិស្ស ចិត្តំ ជាតតិ អាកាសានញ្ញាយ-
 តនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាកិញ្ញញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយ-
 តនស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហ-
 កតា ខន្ធ ឥទ្ធិវិញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបកញ្ញាណ-
 ស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្មណាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហកតេ ខន្ធ អារព្ព
 ឧបេក្ខាសហកតា ខន្ធ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៤៩៤] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ បីតិសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស . . . សុខសហកតស្ស ធម្មស្ស . . .
 បីតិសហកតស្ស ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេក្ខាសហកតេន
 ចិត្តេន ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថ-
 កម្មំ កត្វា តំ បីតិសហកតេន ច សុខសហកតេន ច

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រារព្ធ នូវខន្ធ-
 នោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង វិចិត្រិច្ឆា ក៏កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ ក៏
 កើតឡើង ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ
 ឧបេក្ខា ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិធាញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ
 និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ទើបកើតឡើង ។

[៤៩៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ . . . នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោស-
 ថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយពិចារណា នូវកុសល
 នោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ចិត្តេន បច្ចុវេក្ខតិ ឧបេក្ខាសហកតា ឈាណ វុដ្ឋ-
 ហិត្វា មក្កា វុដ្ឋហិត្វា ផលា វុដ្ឋហិត្វា តំ បីតិ-
 សហកតេន ច សុខសហកតេន ច ចិត្តេន បច្ចុ-
 វេក្ខតិ អរិយា បីតិសហកតេន ច សុខសហកតេន
 ច ចិត្តេន ឧបេក្ខាសហកតំ បហ្មំនំ កិលេសំ បច្ចុ-
 វេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិតំ កិលេសំ បច្ចុវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុ-
 ទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជានន្តិ ឧបេក្ខាសហកតេ
 ខន្ធេ បីតិសហកតេន ច សុខសហកតេន ច ចិត្តេន
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ
 អភិណន្ធន្តិ តំ អារព្ព បីតិសហកតោ ច សុខសហ-
 កតោ ច វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខា-
 សហកតេ ខន្ធេ អារព្ព បីតិសហកតា ច សុខ-
 សហកតា ច ខន្ធោ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៤៩៥] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ
 ច ធម្មា បីតិសហកតស្ស ធម្មស្ស . . . សុខ-
 សហកតស្ស ធម្មស្ស . . . ឧបេក្ខាសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បីតិសហ-
 កតេន ច សុខសហកតេន ច ចិត្តេន ទានំ
 ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា

បីតិក្កិកៈ បញ្ហាវារៈ

ចេញអំពីឈាន ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ចេញអំពីមគ្គ ចេញអំពីផល
 ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ដែលច្រឡំដោយសុខផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណា នូវកិលេស
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដែលលោកលះបង់ហើយ ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ពិចារណា នូវកិលេស
 ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុង
 កាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ដែលច្រឡំដោយសុខផង ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិក្កិ ដែលច្រឡំដោយសុខក្កិ ប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ ទើប
 កើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ
 ដែលច្រឡំដោយសុខក្កិ ប្រារព្ធ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយ
 ឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ។

[៤៩៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខក្កិ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . ធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោ-
 សថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បីតិសហកតេ ច សុខសហកតេ ច ខន្ធ ឧបេក្ខាស-
 ហកតេន ចិត្តេន អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិ-
 បស្សតិ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ តំ អារព្ព ឧបេក្ខាស-
 ហកតោ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ . . . វិចិត្តិច្ឆា . . . ឧទ្ធច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោន បីតិសហកតសុខស-
 ហកតចិត្តសមដ្ឋិស្ស ចិត្តំ ជាណតិ បីតិសហកតា ច
 សុខសហកតា ច ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេ-
 និវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា កម្មបកញ្ញាណស្ស
 អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បីតិសហកតេ ច សុខសហកតេ
 ច ខន្ធ អារព្ព ឧបេក្ខាសហកតា ខន្ធ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៤៩៦] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច

ធម្មា បីតិសហកតស្ស ច សុខសហកតស្ស ច
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំ
ដោយសុខផង ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដោយចិត្ត
ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលច្រឡំ
ដោយឧបេក្ខា ប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ . . . វិចិ-
កិច្ចា . . . ឧទ្ធច្ចៈ ក៏កើតឡើង ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គល អ្នកប្រកប
ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ និងច្រឡំដោយសុខ ដោយចេតោបរិ-
យញ្ញាណ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយ
សុខផង ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិ-
វាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រារព្ធ នូវ
ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង
ទើបកើតឡើង ។

[២៩៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយសុខផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៤៩៧] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ បីតិសហក-
 តេន ចិត្តេន ធានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧចោ-
 សថកម្មំ កត្វា បីតិសហកតេន ចិត្តេន តំ ករុំ
 កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បីតិសហកតា ឈានា វុដ្ឋហិត្វា
 មក្កា វុដ្ឋហិត្វា ផលា វុដ្ឋហិត្វា បីតិសហកតេន
 ចិត្តេន តំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បីតិសហកតេ ខន្ទេ
 បីតិសហកតេន ចិត្តេន ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិ-
 នន្ទតិ តំ ករុំ កត្វា បីតិសហកតោ វាកោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ បីតិសហកតា-
 ធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤៩៨] បីតិសហកតោ ធម្មោ សុខសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ បីតិសហកតេន
 ។ បេ ។ សហជាតាធិបតិ បីតិសហកតាធិបតិ សម្ប-
 យុត្តកានំ សុខសហកតានំ ខន្ទានំ អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

[២៩៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យទាន សមាទាន
 សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ហើយធ្វើ
 នូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ហើយ
 ពិចារណា ចេញអំពីឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិ ចេញអំពីមគ្គ ចេញ
 អំពីផល ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ហើយពិចារណា ធ្វើនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 ឲ្យជាទីគោរព ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 រាគៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង
 ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៩៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (ដោយចិត្ត) ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ។ បេ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៤៩៩] បីតិសហកតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហក-
 តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណាធិបតិ បីតិសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទត្វា
 ឧបេក្ខាសហកតេន ចិត្តេន ។ សង្ខតំ ។

[៥០០] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អា-
 រម្មណាធិបតិ បីតិសហកតេន ។ បេ ។ សហជាតា-
 ធិបតិ បីតិសហកតាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ បីតិស-
 ហកតានញ្ច សុខហកតានញ្ច ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៥០១] សុខសហកតោ ធម្មោ សុខសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ សុខសហកតេន
 ។ បេ ។ សង្ខតំ ។ សហជាតាធិបតិ សុខសហកតា-
 ធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៤៩៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ
(បុគ្គល) ឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយចិត្ត ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥០០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
(ដោយចិត្ត) ដែលច្រឡំដោយបីតិ ។ បេ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិ-
បតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (ដោយចិត្ត) ដែលច្រឡំដោយ
សុខ ។ បេ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ-
ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥០២] សុខសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។ សហជាតាធិបតិ
 សុខសហកតាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ បីតិសហកតានំ
 ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៣] សុខសហកតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។

[៥០៤] សុខសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។
 សហជាតាធិបតិ សុខសហកតាធិបតិ សម្បយុត្ត-
 កានំ បីតិសហកតានព្វ សុខសហកតានព្វ ខន្ធានំ
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៥] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។ សហ-
 ជាតាធិបតិ ឧបេក្ខាសហកតាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៥០២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ-
ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥០៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខ
ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិ-
បតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ សហជាតាធិបតិ
គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥០៦] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ បីតិសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។ ឧបេក្ខាសហកតោ
 ធម្មោ សុខសហកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។

[៥០៧] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ បីតិសហ-
 កតស្ស ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។

[៥០៨] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មោ បីតិសហកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ បេ ។
 សហជាតាធិបតិ បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ
 ច អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ បីតិសហកតានំ ខន្ធានំ
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៩] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មោ សុខសហកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ សង្ខតំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥០៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥០៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥០៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ បេ ។ ឯសហជាតា-
ធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ ។

[៥០៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

បីតិវគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

សហជាតាធិបតិ បីតិសហកតា ច សុខសហកតា
ច អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ សុខសហកតានំ ខន្ធានំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១០] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ
ច ធម្មា ឧបេក្ខាសហកតស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ។ សន្និវត្តំ ។

[៥១១] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
ធម្មា បីតិសហកតស្ស ច សុខសហកតស្ស ច
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិ-
បតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ។ បេ ។
សហជាតាធិបតិ បីតិសហកតា ច សុខសហកតា ច
អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ បីតិសហកតានព្វា សុខ-
សហកតានព្វា ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥១២] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរវប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំ
ដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយសុខ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥១០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។

[៥១១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជា-
តាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ។ បេ ។ សហជាតាធិបតិ គឺ អធិ-
បតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំ
ដោយសុខផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥១២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បីតិសហកតា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ បីតិសហ-
 កតាណំ ខន្ធាណំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បីតិ-
 សហកតំ អនុលោមំ កោត្រិភុស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ ឥមិណា ការណោន សព្វេសំ បទានំ
 បច្ចយោតិ ឌីបេតព្វំ ។ អនុលោមំ វោទានស្ស
 កោត្រិភុ មក្កស្ស វោទានំ មក្កស្ស មក្កោ ផលស្ស
 ផលំ ផលស្ស អនុលោមំ បីតិសហកតាយ ផល-
 សមាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១៣] បីតិសហកតោ ធម្មោ សុខសហក-
 តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា បីតិសហកតា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ
 សុខសហកតាណំ ខន្ធាណំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 បីតិសហកតំ អនុលោមំ សុខសហកតស្ស កោត្រិ-
 ភុស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហកតំ អនុ-
 លោមំ សុខសហកតស្ស វោទានស្ស ។ សង្ខតំ ។
 បីតិសហកតំ អនុលោមំ សុខសហកតាយ ផល-
 សមាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត គប្បី
 សម្តែងថា ជាបច្ច័យ នៃបទទាំងអស់ ដោយហេតុនេះចុះ ។ អនុលោម
 (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃមគ្គ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ផល (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ ។

[៥១៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្តរវប្បច្ច័យ
 អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិ (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្តរ-
 វប្បច្ច័យ ។

បីតិសហកតោ បញ្ញាវារោ

[៥០៤] បីតិសហកតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហក-
 តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហ-
 កតំ ចុតិចិត្តំ ឧបេក្ខាសហកតស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហកតំ កវដ្តំ អា-
 វដ្ឋនាយ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហកតា
 វិចាកមនោវិញ្ញាណាធាតុ កិរិយាមនោវិញ្ញាណាធាតុ-
 យា អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហកតំ កវដ្តំ
 ឧបេក្ខាសហកតស្ស កវដ្តស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ បីតិសហកតំ កុសលាកុសលំ ឧបេក្ខា-
 សហកតស្ស វុដ្ឋានស្ស កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស ផលំ វុដ្ឋា-
 នស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៥] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា បីតិសហកតា ខន្ធា បច្ឆិ-
 មាធំ បច្ឆិមាធំ បីតិសហកតានព្វា សុខសហកតា-
 នព្វា ខន្ធាធំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហកតំ
 អនុលោមំ បីតិសហកតស្ស ច សុខសហកតស្ស
 ច កោត្រិកុស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥១៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយ
 អនន្តរហ្មច្ច័យ កវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃអារជ្ជនៈ
 ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ កវដ្តៈ
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃកវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ កុសលនិងអកុសល ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា កិរិយា (ជាបច្ច័យ)
 នៃវុដ្ឋានៈ ផល (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៥១៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ
 ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
 ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយ
 អនន្តរហ្មច្ច័យ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ
 ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

សង្ខតំ ។ បីតិសហកតំ អនុលោមំ បីតិសហកតាយ
ច សុខសហកតាយ ច ផលសមាបត្តិយា អនន្ត-
រវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៦] សុខសហកតោ ធម្មោ សុខសហក-
តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
បុរិមា សុខសហកតា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ
សុខសហកតាណំ ខន្ធាណំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
សុខសហកតំ អនុលោមំ សុខសហកតស្ស កោត្រិ-
ភិស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។
សុខសហកតំ អនុលោមំ សុខសហកតាយ ផលស-
មាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៧] សុខសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
សុខសហកតា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ បីតិសហ-
កតាណំ ខន្ធាណំ ។ សង្ខតំ ។ សុខសហកតំ អនុ-
លោមំ បីតិសហកតាយ ផលសមាបត្តិយា អនន្ត-
រវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃ ផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយ អនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៥១៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល ច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែល ច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយ សុខ ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្ត- រហ្មច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអនន្ត- រហ្មច្ច័យ ។

[៥១៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែល ច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំ ដោយបីតិ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥០៨] សុខសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហ-
 គតំ ចុតិចិត្តំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតំ កវដ្តំ អារដ្ឋ-
 នាយ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតំ
 កាយវិញ្ញាណំ វិចាកមនោធាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សុខសហគតា វិចាកមនោវិញ្ញាណាធាតុ កិ-
 រិយាមនោវិញ្ញាណាធាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សុខសហគតំ កវដ្តំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស កវដ្តស្ស
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សុខសហគតំ កុសលា-
 កុសលំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស វុដ្ឋានស្ស កិរិយំ
 វុដ្ឋានស្ស ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៩] សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគ-
 តស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សុខសហគតា ខន្ធា
 បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ បីតិសហគតានញ្ច សុខសហគ-
 តានញ្ច ខន្ធាធំ ។ សង្ខត្តំ ។ សុខសហគតំ អនុ-
 លោមំ បីតិសហគតាយ ច សុខសហគតាយ ច
 ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥១៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ
 សុខ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្ត-
 រហ្មច្ច័យ កវឌ្ឍៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃអាវជ្ជនៈ ដោយ
 អនន្តរហ្មច្ច័យ កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកមនោធាតុ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃកិរិយាមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយ
 អនន្តរហ្មច្ច័យ កវឌ្ឍៈ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃកវឌ្ឍៈ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ កុសលនិងអកុសល ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 កិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយ
 អនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៥១៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ
 គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ
 ទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ។
 សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃ
 ផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយ
 អនន្តរហ្មច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥២០] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 អារដ្ឋេនា បញ្ចន្តំ វិញ្ញាណានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរិមា បុរិមា ឧបេក្ខាសហគតា ខន្ធា បច្ឆិមានំ
 បច្ឆិមានំ ឧបេក្ខាសហគតានំ ខន្ធានំ ។ សង្ខតំ ។
 ឧបេក្ខាសហគតំ អនុលោមំ ឧបេក្ខាសហគតាយ
 ផលសមាបត្តិយា និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនំ ឧបេក្ខាសហគតាយ ផលសមា-
 បត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២១] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ បីតិសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ឧបេ-
 ក្ខាសហគតំ ចុតិចិត្តំ បីតិសហគតស្ស ឧបបត្តិ-
 ចិត្តស្ស អារដ្ឋេនា បីតិសហគតានំ ខន្ធានំ វិចាក-
 មនោធាតុ បីតិសហគតាយ វិចាកមនោវិញ្ញាណា-
 ធាតុយា ឧបេក្ខាសហគតំ កវដ្ឋំ បីតិសហគតស្ស
 កវដ្ឋស្ស ឧបេក្ខាសហគតំ កុសលាកុសលំ បីតិ-
 សហគតស្ស វុដ្ឋានស្ស កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស ផលំ វុដ្ឋា-
 នស្ស និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥២០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃបញ្ញាវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែល ច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំ ដោយឧបេក្ខា ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយ ឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា នេវ សញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញ អំពីនិរោធិ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៥២១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ ឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ អាវជ្ជនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយបីតិ វិបាកមនោធាតុ (ជាបច្ច័យ) នៃវិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដែលច្រឡំដោយបីតិ កវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃកវដ្តៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ កុសលនិងអកុសល ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ កិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ផល (ជាបច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោធិ

បីតិវគ្គកេ បញ្ហាវារោ

បីតិសហគតាយ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥២២] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ សុខស-
ហគតស្ស ធម្មស្ស . . . បីតិសហគតស្ស ច សុខ-
សហគតស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។
តានិយេវ ច កមណិនិ និយាមេតញ្ចានិ ។

[៥២៣] បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស . . . សុខសហគ-
តស្ស ធម្មស្ស . . . ឧបេក្ខាសហគតស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហគតញ្ច សុខស-
ហគតញ្ច ចុតិចិត្តំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស ឧបបត្តិ-
ចិត្តស្ស បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច កវដ្តិ
អារដ្ឋេនាយ បីតិសហគតា ច សុខសហគតា ច
វិចាកមនោវិញ្ញាណាធាតុ កិរិយាមនោវិញ្ញាណាធាតុ-
យា បីតិសហគតញ្ច សុខសហគតញ្ច កវដ្តិ ឧ-
បេក្ខាសហគតស្ស កវដ្តស្ស បីតិសហគតញ្ច សុខ-
សហគតញ្ច កុសលាកុសលំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស
វុដ្ឋានស្ស កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្ត-
រវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិក្កិកៈ បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយអនន្ត-
រហូច្ច័យ ។

[៥២២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
បីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ។
ឯដំណើរទាំងនោះ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ចុះ ។

[៥២៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្កិ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
ដោយអនន្តរហូច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ច្រឡំដោយ
សុខក្កិ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ភវង្គៈ
ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ច្រឡំដោយសុខក្កិ (ជាបច្ច័យ) នៃអារជ្ជនៈ
វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ច្រឡំដោយសុខក្កិ
(ជាបច្ច័យ) នៃកិរិយាមនោវិញ្ញាណធាតុ ភវង្គៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ
ក្កិ ច្រឡំដោយសុខក្កិ (ជាបច្ច័យ) នៃភវង្គៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
កុសលនិងអកុសល ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កិ ច្រឡំដោយសុខក្កិ (ជា
បច្ច័យ) នៃវុដ្ឋានៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា កិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃ
វុដ្ឋានៈ ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរហូច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥២៤] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មា បីតិសហកតស្ស ច សុខសហកតស្ស ច
 ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 បីតិសហកតា ច សុខសហកតា ច ខន្ធា បច្ចិមា
 បច្ចិមា បីតិសហកតានព្វា សុខសហកតានព្វា
 ខន្ធា ។ សង្ខតំ ។ បីតិសហកតព្វា សុខសហ-
 កតព្វា អនុលោមំ បីតិសហកតាយ ច សុខស-
 ហកតាយ ច ផលសមាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥២៥] បីតិសហកតោ ធម្មា បីតិសហក-
 តស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អនន្តរវ្យច្ចយសទិសំ ។

[៥២៦] បីតិសហកតោ ធម្មា បីតិសហក-
 តស្ស ធម្មស្ស សហជាតវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បីតិ-
 សហកតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធា ។ សហ-
 ជាតវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធា
 សហជាតវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ បដិច្ចសទិសំ ។
 សហជាតេ ទស បញ្ញា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥២៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ក្កី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិក្កី ច្រឡំដោយសុខក្កី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ
 ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ។ សេច-
 ក្កីបំប្រួញ ។ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កី ច្រឡំដោយសុខក្កី
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខ
 ផង ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៥២៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយសមនន្តរហ្មច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្ត-
 រហ្មច្ច័យដែរ ។

[៥២៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈ
 ដែរ ។ បញ្ហា ១០ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ ។

បីតិសហកតោ បញ្ញាវារោ

[៥២៧] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។ ទស បញ្ញា កាតព្វា ។

[៥២៨] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ហា-
បនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្វបនិស្សយោ ។
បកត្វបនិស្សយោ បីតិសហកតំ សន្ធិំ ឧបនិស្សាយ
បីតិសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិ-
យតិ ឧទោសថកម្មំ ករោតិ បីតិសហកតំ ណានំ
ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ . . . មក្កំ . . . សមាបត្តិំ ឧប្បា-
ទេតិ មាណំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិំ កណ្ណាតិ បីតិសហកតំ
សីលំ . . . សុតំ . . . ចាកំ . . . បញ្ញំ ឧបនិ-
ស្សាយ បីតិសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ សីលំ
សមាទិយតិ មាណំ ជប្បេតិ ទិដ្ឋិំ កណ្ណាតិ បីតិ-
សហកតំ រាគំ . . . មោហំ មាណំ ទិដ្ឋិំ . . . បត្តនំ
ឧបនិស្សាយ បីតិសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ
សីលំ សមាទិយតិ ឧទោសថកម្មំ ករោតិ បីតិ-
សហកតំ ណានំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥២៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ។ បញ្ញា ១០ យ៉ាង បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។

[៥២៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌូបនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ
(បុគ្គល) អាស្រ័យសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ហើយឲ្យទាន សមា-
ទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ៉ាំងឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិ ឲ្យ
កើតឡើង ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ ញ៉ាំងវិបស្សនា . . .
ញ៉ាំងមគ្គ . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ
ប្រកាន់ទិដ្ឋិ (អាស្រ័យ)សីល ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . សុតៈ . . .
ចាតៈ . . . អាស្រ័យបញ្ញា ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល
ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ
(អាស្រ័យ)រាគៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . .មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ
. . . អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល
ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ៉ាំងឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិ ឲ្យកើតឡើង
ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បីតិសហកតេន ចិត្តេន អទិន្នំ អាទិយតិ មុសា
 ភណាតិ បិសុណំ ភណាតិ សម្មំ បលបតិ សន្ធិ ធិន្ទតិ
 ជិល្លោបំ ហារតិ ឯកាការិកំ ករោតិ បរិបន្តេ តិដ្ឋតិ
 បរទារំ កច្ចតិ កាមយាតំ ករោតិ និកមយាតំ ក-
 រោតិ បីតិសហកតា សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាកោ
 បញ្ញា រាកោ មោហោ មាណោ ទិដ្ឋិ . . . បត្តនា
 បីតិសហកតាយ សទ្ធាយ សីលស្ស សុតស្ស
 ចាកស្ស បញ្ញាយ រាកស្ស មោហស្ស មាណស្ស
 ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៩] បីតិសហកតោ ធម្មោ សុខសហក-

តស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកតូប-
 និស្សយោ ។ បកតូបនិស្សយោ បីតិសហកតំ
 សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ សុខសហកតេន ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ ។ បេ ។ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ មាណំ ជប្បេតិ
 ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ បីតិសហកតំ សីលំ . . . សុតំ ចាកំ
 បញ្ញា រាកំ មោហំ មាណំ ទិដ្ឋិ . . . បត្តនំ ឧប-
 និស្សាយ សុខសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យញុះញង់
 និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ កាត់ទី-ត លបចក់យកទ្រព្យគេ ឬន់យក
 ផ្ទះមួយ ឈរចាំស្តាត់កណ្តាលផ្លូវ គប់រកប្រពន្ធបុគ្គលដទៃ សម្លាប់អ្នក
 ស្រុក សម្លាប់អ្នកនិគម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ សទ្ធា
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . សីល សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា រាគៈ
 មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ នៃសីល សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា រាគៈ មោហៈ
 មានៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥២៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល)
 អាស្រ័យសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ។ បេ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ
 ប្រកាន់ទិដ្ឋិ (អាស្រ័យ) សីល ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . សុតៈ
 ចាគៈ បញ្ញា រាគៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ . . . អាស្រ័យសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ ។ បេ ។

បីតិវគ្គកេ បញ្ញាវារោ

សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ សុខសហគតេន ចិត្តេន អទិដ្ឋំ
 អាទិយតិ . . . និកមយាតំ ករោតិ បីតិសហគតា
 សទ្ធា . . . បត្តនា សុខសហគតាយ សទ្ធាយ
 បត្តនាយ សុខសហគតស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣០] បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តប-
 និស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ បីតិសហគតំ សទ្ធិ
 ឧបនិស្សាយ ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ . . . អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ បីតិសហគតំ សីលំ . . . បត្តនំ
 ឧបនិស្សាយ ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ . . . និកមយាតំ ករោតិ បីតិសហគតា សទ្ធា
 . . . បត្តនា ឧបេក្ខាសហគតាយ សទ្ធាយ បត្ត-
 នាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចិត្ត
ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំ
ដោយសុខ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា និងកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍-
បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ
គឺ បុគ្គល អាស្រ័យសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ហើយឲ្យទាន ដោយ
ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . ញ៉ាំងអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំង
សមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ (អាស្រ័យ) សីល ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ . . . អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត
ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រ-
ឡំដោយបីតិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំ
ដោយឧបេក្ខា និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៥៣១] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហក-
 តស្ស ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត-
 រូបនិស្សយោ បកកតូបនិស្សយោ ។ បកកតូបនិស្ស-
 យោ បីតិសហកតំ សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ បីតិស-
 ហកតេន ច សុខសហកតេន ច ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ បីតិសហកតំ សុខស-
 ហកតំ សីលំ . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ បីតិស-
 ហកតេន ច សុខសហកតេន ច ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ . . . និកមយាតំ ករោតិ បីតិសហកតា
 សទ្ធា . . . បត្តនា បីតិសហកតាយ ច សុខ-
 សហកតាយ ច សទ្ធាយ បត្តនាយ ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣២] សុខសហកតោ ធម្មោ សុខសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកកតូ-
 បនិស្សយោ ។ បកកតូបនិស្សយោ សុខសហកតំ
 សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ សុខសហកតេន ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ សុខសហកតំ សីលំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៣១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូប-
 និស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
 ច្រឡំដោយសុខផង . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិ ច្រឡំដោយសុខ . . . អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង . . .
 សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជា
 បច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង នៃ
 សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គលអា-
 ស្រ័យនូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយសុខ . . .

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

បត្តនំ . . . សុខសហគតំ កាយវិញ្ញាណំ ឧប-
 និស្សាយ សុខសហគតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ
 . . . និកមយាតំ ករោតិ សុខសហគតា សទ្ធា
 . . . បត្តនា . . . សុខសហគតំ កាយវិញ្ញាណំ
 សុខសហគតាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ សុខសហ-
 គតស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៣៣] សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហ-
 គតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត្រូបនិស្សយោ បកត្តុប-
 និស្សយោ ។ បកត្តុបនិស្សយោ សុខសហគតំ សទ្ធិ
 ឧបនិស្សាយ បីតិសហគតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ
 . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ សុខសហគតំ សីលំ . . . បត្តនំ
 . . . សុខសហគតំ កាយវិញ្ញាណំ ឧបនិស្សាយ
 បីតិសហគតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . . និកមយាតំ
 ករោតិ សុខសហគតា សទ្ធា . . . បត្តនា . . . សុខ-
 សហគតំ កាយវិញ្ញាណំ បីតិសហគតាយ សទ្ធាយ
 បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

នូវសេចក្តីប្រាថ្នា . . . អាស្រ័យនូវកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយ
សុខ ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . សម្លាប់
អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា . . .
កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំ
ដោយសុខ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា នៃកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តូបនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត
ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយ
សុខ . . . នូវសេចក្តីប្រាថ្នា . . . អាស្រ័យនូវកាយវិញ្ញាណ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . .
សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា
. . . កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៥៣៤] សុខសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តប-
 និស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ សុខសហគតំ សន្នំ
 ឧបនិស្សាយ ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ . . . អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ
 សុខសហគតំ សីលំ . . . បត្តនំ . . . សុខសហគតំ
 កាយវិញ្ញាណំ ឧបនិស្សាយ ឧបេក្ខាសហគតេន
 ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . . និកមយាតំ ករោតិ សុខ-
 សហគតា សន្ធា . . . បត្តនា . . . សុខសហគតំ
 កាយវិញ្ញាណំ ឧបេក្ខាសហគតាយ សន្ធាយ បត្ត-
 នាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៥] សុខសហគតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្ស-
 យោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ សុខ-
 សហគតំ សន្នំ ឧបនិស្សាយ បីតិសហកតេន ច
 សុខសហកតេន ច ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . . ទិដ្ឋិ
 កណ្ណាតិ សុខសហគតំ សីលំ . . . បត្តនំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៥៣៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌប-
 និស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ
 គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យទាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . ញ៉ាំងអភិញ្ញា ឲ្យកើត
 ឡើង . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយសុខ . . .
 នូវសេចក្តីប្រាថ្នា . . . អាស្រ័យនូវកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយ
 សុខ ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . សម្លាប់
 អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា . . .
 កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូប-
 និស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត
 ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ
 នូវសីល ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . នូវសេចក្តីប្រាថ្នា . . .

បីតិគ្គិកេ បញ្ចវារោ

សុខសហគតំ កាយវិញ្ញាណំ ឧបនិស្សាយ បីតិ-
 សហគតេន ច សុខសហគតេន ច ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ . . . និកមយាតំ ករោតិ ។ បេ ។ សុខសហ-
 គតា សទ្ធា . . . បត្តនា . . . សុខសហគតំ កាយ-
 វិញ្ញាណំ បីតិសហគតាយ ច សុខសហគតាយ ច
 សទ្ធាយ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៦] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តូបនិ-
 ស្សយោ ។ បកត្តូបនិស្សយោ ឧបេក្ខាសហគតំ
 សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ . . . អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ
 ឧបេក្ខាសហគតំ សីលំ . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ
 ឧបេក្ខាសហគតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . . និ-
 កមយាតំ ករោតិ ឧបេក្ខាសហគតា សទ្ធា . . .
 បត្តនា ឧបេក្ខាសហគតាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

អាស្រ័យនូវកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ហើយឲ្យទាន ដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង . . . សម្លាប់
 អ្នកនិគម ។ លេ ។ សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . សេចក្តី
 ប្រាថ្នា . . . កាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ
 នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង នៃសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍-
 បនិស្ស័យ អនន្តបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ
 គឺ បុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយឲ្យទាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . ញ៉ាំងអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង
 . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . អាស្រ័យ
 នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា
 . . . សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . សេចក្តី
 ប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា នៃសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៣៧] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ បីតិសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្តប-
 និស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ ឧបេក្ខាសហកតំ
 សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ បីតិសហកតេន ចិត្តេន ទានំ
 ទេតិ . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ ឧបេក្ខាសហកតំ សីលំ
 . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ បីតិសហកតេន ចិត្តេន
 ទានំ ទេតិ . . . និកមយាតំ ករោតិ ឧបេក្ខា-
 សហកតា សទ្ធា . . . បត្តនា បីតិសហកតាយ
 សទ្ធាយ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៣៨] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ សុខសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្តប-
 និស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ ឧបេក្ខាសហកតំ
 សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ សុខសហកតេន ចិត្តេន
 ទានំ ទេតិ . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ ឧបេក្ខា-
 សហកតំ សីលំ . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ
 សុខសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៣៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តាប-
 និស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ
 គឺ បុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយឲ្យទាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . អាស្រ័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន
 ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែល
 ច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តា-
 បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ
 គឺ បុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយឲ្យ
 ទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ
 នូវសីល ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . អាស្រ័យ នូវសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ . . .

បីតិគ្គិកេ បញ្ចវារោ

និកមយាតំ កកោតិ ឧបេក្ខាសហកតា សទ្ធា . . .
បត្តនា សុខសហកតាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ សុខ-
សហកតស្ស កាយវិញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

[៥៣៩] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ បីតិសហ-
កតស្ស ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ
អនន្តរូបនិស្សយោ បកកតូបនិស្សយោ ។ បកកតូប-
និស្សយោ ឧបេក្ខាសហកតំ សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ
បីតិសហកតេន ច សុខសហកតេន ច ចិត្តេន
ទានំ ទេតិ . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ ឧបេក្ខាសហកតំ
សីលំ . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ បីតិសហកតេន ច
សុខសហកតេន ច ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . .
និកមយាតំ កកោតិ ឧបេក្ខាសហកតា សទ្ធា
. . . បត្តនា បីតិសហកតាយ ច សុខសហកតាយ
ច សទ្ធាយ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . សេចក្តីប្រាថ្នា
ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយសុខ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា នៃកាយ-
វិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តូប-
និស្ស័យ ។ បកត្តូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
ច្រឡំដោយសុខផង . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា . . . អាស្រ័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ដោយ
ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង . . . សម្លាប់
អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជា
បច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង នៃ
សេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៤០] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មា បីតិសហកតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អាម្ពល្លាបនិស្សយោ អនន្ត្របនិ-
 ស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ
 បីតិសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . . ទិដ្ឋិ
 កណ្ណាតិ បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច សីលំ
 . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ បីតិសហកតេន ចិត្តេន
 ទានំ ទេតិ . . . និកមយាតំ ករោតិ បីតិសហកតា
 ច សុខសហកតា ច សទ្ធា . . . បត្តនា បីតិសហ-
 កតាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៤១] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មា សុខសហកតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អាម្ពល្លាបនិស្សយោ អនន្ត្រប-
 និស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ
 បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច សទ្ធិំ ឧប-
 និស្សាយ សុខសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៤០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ្តាបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។
 បកត្តបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិ
 ផង ច្រឡំដោយសុខផង ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិ . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំ
 ដោយសុខផង . . . អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជា
 បច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន
 ដល់អារម្មណ្តាបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តនិស្ស័យ ។ បកត្តប-
 និស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំ
 ដោយសុខផង ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយសុខ . . .

បីតិសហកតោ បញ្ញាវារោ

ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច សីលំ
 . . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ សុខសហកតេន ចិត្តេន
 ទានំ ទេតិ . . . . និកមយាតំ កកោតិ បីតិសហកតា
 ច សុខសហកតា ច សទ្ធា . . . . បត្តនា សុខសហ-
 កតាយ សទ្ធាយ បត្តនាយ សុខសហកតស្ស កា-
 យវិញ្ញាណស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤២] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មា ឧបេក្ខាសហកតស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្ស-
 យោ បកតូបនិស្សយោ ។ បកតូបនិស្សយោ បីតិ-
 សហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ
 ឧបេក្ខាសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . . . អភិញ្ញំ
 ឧប្បាទេតិ . . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ បីតិសហកតញ្ច
 សុខសហកតញ្ច សីលំ . . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ
 ឧបេក្ខាសហកតេន ចិត្តេន ទានំ ទេតិ . . . . និកម-
 យាតំ កកោតិ បីតិសហកតា ច សុខសហក-
 តា ច សទ្ធា . . . . បត្តនា ឧបេក្ខាសហកតាយ
 សទ្ធាយ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង . . .
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ
 សុខ . . . សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំ
 ដោយសុខក្តី . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា នៃកាយវិញ្ញាណ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ
 ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។
 បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំ
 ដោយឧបេក្ខា . . . ញ៉ាំងអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង . . . ប្រកាន់
 ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង . . .
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំដោយ
 ឧបេក្ខា . . . សម្លាប់អ្នកនិគម សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំ
 ដោយសុខក្តី . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា ដែលច្រឡំ
 ដោយឧបេក្ខា នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៤៣] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ
 ច ធម្មា បីតិសហកតស្ស ច សុខសហកតស្ស
 ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត្រូបនិស្សយោ បកកតូបនិស្ស-
 យោ ។ បកកតូបនិស្សយោ បីតិសហកតញ្ច សុខ-
 សហកតញ្ច សន្នំ ឧបនិស្សាយ បីតិសហកតេន
 ច សុខសហកតេន ច ចិត្តេន ទានំ ទេតិ សីលំ
 សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ កកោតិ បីតិសហកតញ្ច
 សុខសហកតញ្ច ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ . . .
 មក្កំ . . . សមាបត្តិ . . . មាណំ . . . ទិដ្ឋិ កណ្ណាតិ
 បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច សីលំ . . . សុតំ
 ចាកំ បញ្ញំ រាគំ មោហំ ទិដ្ឋិ . . . បត្តនំ
 ឧបនិស្សាយ បីតិសហកតេន ច សុខសហកតេន
 ច ចិត្តេន ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧបោសថកម្មំ កកោតិ បីតិសហកតញ្ច សុខស-
 ហកតញ្ច ឈានំ . . . វិបស្សនំ . . . មក្កំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៤៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្កី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្កី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយសុខផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ដែលច្រឡំដោយសុខផង
ហើយឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ញ៉ាំងឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
ច្រឡំដោយសុខផង ឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនា . . . ញ៉ាំងមគ្គ . . .
ញ៉ាំងសមាបត្តិ . . . ញ៉ាំងមាន: . . . ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង . . . នូវសុត: ចាត: បញ្ញា
រាត: មោហ: មាន: ទិដ្ឋិ . . . អាស្រ័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយ
ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ដោយចិត្ត ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ញ៉ាំងឈាន ដែលច្រឡំដោយបីតិ
ផង ច្រឡំដោយសុខផង . . . ញ៉ាំងវិបស្សនា . . . ញ៉ាំងមគ្គ . . .

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ បីតិសហកតេន ច សុខសហ-
 កតេន ច ចិត្តេន អទិន្នំ អាទិយតិ មុសា ភណាតិ
 បិសុណំ ភណាតិ សម្មំ បលបតិ សន្និ ធិន្នតិ ជិល្លោបំ
 ហារតិ ឯកាការិកំ ករោតិ បរិបន្តេ តិដ្ឋតិ បរោរំ
 កច្ចតិ តាមយាតំ ករោតិ និកមយាតំ ករោតិ បីតិ-
 សហកតា ច សុខសហកតា ច សន្នា . . . បត្តនា
 បីតិសហកតាយ ច សុខសហកតាយ ច សន្នាយ
 បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៤] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 បីតិសហកតា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ បីតិសហ-
 កតាណំ ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិ-
 សហកតំ អនុលោមំ បីតិសហកតស្ស កោត្រភុស្ស
 អនុលោមំ វោទានស្ស កោត្រភុ មក្កស្ស វោទានំ
 មក្កស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ និយាយ
 ពាក្យកុហក និយាយពាក្យញុះញង់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ កាត់
 នូវទី-ត លបឆក់ទ្រព្យគេ ប្លន់យកទ្រព្យក្នុងផ្ទះមួយ ឈរស្តាត់កណ្តាល
 ផ្លូវ គប់រកនូវប្រពន្ធអ្នកដទៃ សម្លាប់អ្នកស្រុក សម្លាប់អ្នកនិគម ដោយ
 ចិត្ត ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង សទ្ធា ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃ
 សទ្ធា ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង នៃសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥២២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ បានដល់ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិ (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកូ ដែលច្រឡំដោយបីតិ អនុលោម (ជា
 បច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រកូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យ
 នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៤៥] បីតិសហកតោ ធម្មោ សុខសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 បីតិសហកតា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ សុខសហ-
 កតាណំ ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិ-
 សហកតំ អនុលោមំ សុខសហកតស្ស កោត្រិកុស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហកតំ អនុលោមំ
 សុខសហកតស្ស វោទានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បីតិសហកតំ កោត្រិកុ សុខសហកតស្ស
 មក្កស្ស បីតិសហកតំ វោទានំ សុខសហកតស្ស
 មក្កស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៦] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា បីតិសហកតា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ
 បច្ឆិមាណំ បីតិសហកតានព្វា សុខសហកតានព្វា
 ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។
 បីតិសហកតំ វោទានំ បីតិសហកតស្ស ច សុខសហ-
 កតស្ស ច មក្កស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

[៥៤៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។
 ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែល
 ច្រឡំដោយសុខ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយ
 បីតិ ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអាសេវ-
 នប្បច្ច័យ អនុលោម ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃវោទានៈ
 ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គោត្រកូ ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលច្រឡំដោយសុខ វោទានៈ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយ
 អាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៥៤៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអាសេវន-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយ
 សុខផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ វោទានៈ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំ
 ដោយសុខផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥៤៧] សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស . . . បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស . . .
 បីតិសហគតស្ស ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស
 អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ បីតិនយំ
 បស្សិត្វា កាតព្វំ ។

[៥៤៨] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហគតស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា ឧបេក្ខាសហគតា ខន្ធា បច្ឆិមាណំ
 បច្ឆិមាណំ ឧបេក្ខាសហគតាណំ ខន្ធាណំ ឧបេក្ខាសហ-
 គតំ វោណាណំ ឧបេក្ខាសហគតស្ស មក្កស្ស អា-
 សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៤៩] បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច
 ធម្មោ បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស . . . សុខសហគ-
 តស្ស ធម្មស្ស . . . បីតិសហគតស្ស ច សុខសហ-
 គតស្ស ច ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុ-
 រិមា បុរិមា បីតិសហគតា ច សុខសហគតា ច ខន្ធា

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥៤៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ . . . នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយអាសេវ-
នប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បណ្ឌិត គប្បីឃើញ នូវបីតិន័យ
ហើយគប្បីធ្វើចុះ ។

[៥៤៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។
ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។
ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា វោទានៈ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៥៤៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ
សុខក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . . នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ
ផង នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ បីតិសហកតានញ្ច សុខសហ-
 កតានញ្ច ខន្ធាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 សង្ខតំ ។ បីតិសហកតញ្ច សុខសហកតញ្ច វោ-
 ណាណំ បីតិសហកតស្ស ច សុខសហកតស្ស ច
 មក្កស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥០] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជា-
 នាខណិកា ។ សហជាតា បីតិសហកតា ចេតនា
 សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ បីតិសហកតា ចេតនា សម្បយុត្ត-
 កាណំ ខន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ជាតា-
 ខណិកា បីតិសហកតា ចេតនា វិចារកាណំ បីតិ-
 សហកតាណំ ខន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥១] បីតិសហកតោ ធម្មោ សុខសហកតស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ជាតា-
 ខណិកា ។ សហជាតា បីតិសហកតា ចេតនា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
ច្រឡំដោយសុខផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
វោទានៈ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ច្រឡំដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ
ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៥៥០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។
សហជាត គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្ប-
យុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯ
នានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
ទាំងឡាយ ជាវិបាក ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៥១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
នានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

សម្បយុត្តកានំ សុខសហគតានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ បីតិសហគតា
 ចេតនា សម្បយុត្តកានំ សុខសហគតានំ ខន្ធានំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឆានាខណិកា បីតិស-
 ហគតា ចេតនា វិចាកានំ សុខសហគតានំ ខន្ធានំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥២] បីតិសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឆានាខ-
 ណិកា បីតិសហគតា ចេតនា វិចាកានំ ឧបេក្ខា-
 សហគតានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៥៣] បីតិសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស
 ច សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហគតា ឆានាខណិកា ។ សហគ-
 តា បីតិសហគតា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ បីតិស-
 ហគតានព្វ សុខសហគតានព្វ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ . . . ។ ឆានា-
 ខណិកា បីតិសហគតា ចេតនា វិចាកានំ បីតិ-
 សហគតានព្វ សុខសហគតានព្វ ខន្ធានំ កម្ម-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានា-
ខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
ជាវិបាក ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៥២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាខណិកៈ គឺ
ចេតនា ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ជាវិបាក
ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៥៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា
ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ . . . ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយ
បីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ជាវិបាក ដែលច្រឡំដោយបីតិផង
ច្រឡំដោយសុខផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៥៤] សុខសហគតោ ធម្មោ សុខសហគតស្ស
ធម្មស្ស . . . ។ ចត្តារិយិ កណាណនិ បស្សិត្វា
កាតញ្ច ។

[៥៥៥] ឧបេក្ខាសហគតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
សហគតស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតា ធានាខណិកា ។ . . . បីតិសហគ-
តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធា-
នាខណិកា . . . សុខសហគតស្ស ធម្មស្ស កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធានាខណិកា ឧបេក្ខាសហ-
គតា ចេតនា . . . ។ . . . បីតិសហគតស្ស ច
សុខសហគតស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ធានាខណិកា ឧបេក្ខាសហគតា ចេតនា
. . . ។ បីតិសហគតោ ច សុខសហគតោ ច ធម្មា
បីតិសហគតស្ស ធម្មស្ស . . . ចត្តារិ កាតញ្ចនិ ។
បីតិសហគតំ អនុមជ្ឈន្តេន វិកជិតព្វំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៥២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ . . . ។ បណ្ឌិត គប្បីឃើញ នូវការរាប់ ៤ យ៉ាង
ហើយធ្វើចុះ ។

[៥៥៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានា-
ខណិកៈ ។ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយសុខ ដោយកម្មប្បច្ច័យ នានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលច្រឡំ
ដោយឧបេក្ខា . . . ។ . . . ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ
ផង ច្រឡំដោយសុខផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ នានាខណិកៈ គឺ ចេតនា
ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា . . . ។ ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី
ច្រឡំដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ . . .
វារៈទាំង ៤ នេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត
នូវធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ គប្បីចែកផងចុះ ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥៥៦] បីតិសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស
 ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បីតិសហគតោ
 វិចាកោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ វិចាក-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ បដិ-
 សន្និក្ខុណោ បីតិសហគតោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធានំ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ។ បេ ។ យថា
 បដិច្ចវារេ ហេតុប្បច្ចយេ ឯវំ វិត្តារេតព្វា ទស
 បញ្ញា ។

[៥៥៧] បីតិសហគតោ ធម្មោ បីតិសហគតស្ស
 ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ មក្កប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ ទស បញ្ញា វិត្តារេតព្វា ។ នត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិកតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នត្ថិបិ វិកតម្បិ អនន្តរសទិសំ ។ អវិកតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥៥៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ជាវិបាក ដែលច្រឡំ
 ដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបីតិ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ
 ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ។ លេ ។
 បញ្ញា ១០ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចជាក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ច-
 វារៈដែរ ។

[៥៥៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បញ្ញា ១០
 បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយវិគតប្បច្ច័យ ។ នត្ថិប្បច្ច័យក្តី វិគតប្បច្ច័យក្តី ប្រហែលគ្នានឹង
 អនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៥៥៨] ហេតុយា ទស អារម្មណោ សោឡស
 អធិបតិយា សោឡស អនន្តវេ សោឡស សមនន្ត-
 វេ សោឡស សហជាតេ ទស អញ្ញមញ្ញោ ទស
 និស្សយេ ទស ឧបនិស្សយេ សោឡស អាសេវនេ
 ទស កម្មេ សោឡស វិចារកេ ទស អាហារេ
 តទ្ធិយេ ឈានេ មក្កេ សម្បយុត្តេ អត្ថិយា ទស
 នត្ថិយា សោឡស វិកតេ សោឡស អវិកតេ
 ទស ។ កុសលត្ថិកំ អនុលោមំ អនុមជ្ឈន្តេន
 កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ ។

[៥៥៩] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហក-
 តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦០] បីតិសហកតោ ធម្មោ សុខសហកតស្ស
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងសហជាត-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអា-
 សេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុង
 ឈានប្បច្ច័យ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត
 នូវកុសលត្តិកៈ ជាអនុលោម គប្បីរាប់ចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៥៥៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំ
 ដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥៦១] បីតិសហកតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហ-
កតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦២] បីតិសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៣] សុខសហកតោ ធម្មោ សុខសហ-
កតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៤] សុខសហកតោ ធម្មោ បីតិសហ-
កតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៥] សុខសហកតោ ធម្មោ ឧបេក្ខាសហ-
កតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥៦១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[៥៦២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ ។

[៥៦៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៥] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៦៦] សុខសហកតោ ធម្មោ បីតិសហកតស្ស
 ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៧] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ ឧបេក្ខា-
 សហកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៦៨] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ បីតិសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៦៩] ឧបេក្ខាសហកតោ ធម្មោ សុខសហ-
 កតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៦៦] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអារម្មណ
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៧] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ ។

[៥៦៨] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៦៩] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥៧០] ឧបេក្កាសហកតោ ធម្មា បីតិសហ-
 កតស្ស ច សុខសហកតស្ស ច ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧១] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មា បីតិសហកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧២] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មា សុខសហកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥៧៣] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មា ឧបេក្កាសហកតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥៧០] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខផង ដោយអា- រម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ កម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧១] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ សុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ដោយអារម្មណា- ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស- យប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧៣] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខ ក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៧៤] បីតិសហកតោ ច សុខសហកតោ ច
 ធម្មា បីតិសហកតស្ស ច សុខសហកតស្ស ច
 ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥៧៥] នហេតុយា សោឡុស នអារម្មណោ
 នអធិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នសហជាតេ
 នអញ្ញមញ្ញេ ននិស្សយេ នឧបនិស្សយេ នបុរេជាតេ
 នបច្ឆាជាតេ នអាសេវនេ នកម្មេ នវិចារកេ នអា-
 ហារេ នសង្ខិយេ នឈានេ នមត្តេ នសម្បយុត្តេ
 នវិប្បយុត្តេ នោអត្តិយា នោនត្តិយា នោវិតតេ នោ-
 អវិតតេ សព្វត្ថ សោឡុស ។ បច្ចនីយំ អនុមជ្ឈន្តេន
 កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៧៤] ធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិក្តី ធម៌ ដែលច្រឡំដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលច្រឡំដោយបីតិផង ធម៌ ដែលច្រឡំដោយ សុខផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៧៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងបច្ច័យទាំង អស់ មានវារៈ ១៦ គឺ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ នអធិបតិប្បច្ច័យ នអ- នន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នសហជាតប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ននិស្សយប្បច្ច័យ នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជា- តប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិបាកប្បច្ច័យ នអាហា- រប្បច្ច័យ នតន្ត្រិយប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ នសម្បយុត្ត- ប្បច្ច័យ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ នោអត្តិប្បច្ច័យ នោនត្តិប្បច្ច័យ នោវិតត- ប្បច្ច័យ និងនោអវិតតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត នូវបច្ច័យនីយៈ គប្បីរាប់ផងចុះ ។

ចប់ បច្ច័យនីយៈ ។

បីតិគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៥៧៦] ហេតុប្បច្ចយា នអាម្ពុលោ ទស . . .
 នអធិបតិយា ទស នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នឧប-
 និស្សយេ នបុរេជាតេ នបច្ឆាជាតេ នអាសេវនេ
 នកម្មេ នវិចារកេ នអាហារេ នឥន្ទ្រិយេ នឈានេ
 នមក្កេ នវិប្បយុត្តេ នោនតិយា នោវិតតេ សព្វត្ថ
 ទស ។ អនុលោមប្បច្ចនីយំ អនុមជ្ឈន្តេន កណោតព្វំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ ។

[៥៧៧] នហេតុប្បច្ចយា អាម្ពុលោ សោឡស
 . . . អធិបតិយា អនន្តរេ សមនន្តរេ សោឡស
 សហជាតេ ទស អញ្ញមញ្ញេ ទស និស្សយេ ទស
 ឧបនិស្សយេ សោឡស អាសេវនេ ទស កម្មេ
 សោឡស វិចារកេ ទស អាហារេ ទស ឥន្ទ្រិយេ
 ទស ឈានេ ទស មក្កេ ទស សម្បយុត្តេ ទស

បីតិគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៥៧៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ គឺ ក្នុង
 នអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នបុរេជា-
 តប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ នវិបា-
 កប្បច្ច័យ នអាហារប្បច្ច័យ នតន្រ្តិយប្បច្ច័យ នឈានប្បច្ច័យ នមគ្គ-
 ប្បច្ច័យ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ នោនត្តិប្បច្ច័យ និងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១០ ។ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត នូវអនុលោមប្បច្ចនីយៈ គប្បីរាប់ផងចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

[៥៧៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ អនន្តរប្បច្ច័យ និងសមនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១០ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១៦ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០
 ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០
 ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០

៣០០

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អត្តិយា	ទស	នត្តិយា	សោឡស	វិភតេ	សោឡស
អវិភតេ	ទស	។	បច្ចនីយានុលោមំ		អនុមជ្ជន្តេន
កលោតព្វំ	។				

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បីតិត្តិកំ សត្តមំ និដ្ឋិតំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងអត្ថិប្បថ្វយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនត្ថិប្បថ្វយ មានវារៈ ១៦ ក្នុង
វិគតប្បថ្វយ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអវិគតប្បថ្វយ មានវារៈ ១០ ។ បណ្ឌិត
កាលអនុម័ត នូវបច្ចនីយានុលោម គប្បីរាប់ផងចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បីតិក្កិកៈ ទី ៧

ទស្សនត្តិកំ

បដិច្ចវារោ

[៥៧៨] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
 នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ ទស្សនេន បហាតព្វំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វ
 ខន្ធធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ទស្សនេន បហាតព្វំ
 ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វោ ច នេវ ទស្សនេន
 ច ការាយ បហាតព្វោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

ទស្សនក្តីកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៥៧៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ^(១) អាស្រ័យធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា^(២) អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី
 ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាក្តី អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

---

១ បានដល់សោតាបត្តិមគ្គ ព្រោះឃើញនូវព្រះនិព្វានជាដំបូង ។ ២ គួរលះដោយ
 មគ្គទាំងឡាយនោះ ។ ។ អដ្ឋសាលិនី អភិធម្មដ្ឋកថាធម្មសង្គណី និក្ខេបកណ្ណ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៧៩] ការឆាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ការ-
 ឆាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ការឆាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ ការឆាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ការឆាយ បហាតព្វ
 ខន្ធធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ការឆាយ បហា-
 តព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ការឆាយ បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការឆាយ បហាតព្វោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា ការឆាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[៥៨០] នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហា-
 តព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នេវ
 ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៧៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវា អាស្រ័យធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយការវា ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។
 ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវា
 អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ
 ដោយការវា ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវាក្តី ធម៌ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវាក្តី អាស្រ័យធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
 ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការវា ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៥៨០] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
 លះ ដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយការវា ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២

ទស្សនគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា ច
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ
 ខន្ធធ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ
 មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

[៥៨០] ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្សនេន
 ន ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន
 ន ការាយ បហាតព្វេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វេ ខន្ធធ្វេ ច មហា-
 ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥៨២] ការាយ បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្សនេន
 ន ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន
 ន ការាយ បហាតព្វេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា ការាយ បហាតព្វេ ខន្ធធ្វេ ច មហាក្ខតេ
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ទស្សនត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី
អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ
វត្ថុ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ មហាកូត ២ អាស្រ័យ
មហាកូត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ
មហាកូតទាំងឡាយ ។

[៥៨១] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៥៨២] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
គួរលះ ដោយភាវនាផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៨៣] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា
ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[៥៨៤] ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ការ
យ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា
ការាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[៥៨៥] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ
ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា នេវ ទស្សនេន
ន ការាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ
នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធា វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៨៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៥៨៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា អាស្រ័យធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៥៨៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣
អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការវនា ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ។

ទស្សនគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[៥៨៦] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
 នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា
 តីណិ ។ ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ការាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា តីណិ ។
 នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 ាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្តំ បដិច្ច តយោ ខន្តា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្តេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្តា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា
 មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។
 ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
 បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា ទស្ស-
 នេន បហាតព្វេ ខន្តេ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ការាយ បហាតព្វញ្ច នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ទស្សនត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៥៨៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
 មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា អាស្រ័យធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ មហាកូត ២
 អាស្រ័យមហាកូត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យមហា-
 កូតទាំងឡាយ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង
 ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង មហាកូតទាំងឡាយ
 ផង ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិន
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អធិបតិប្បច្ចយា ការនាយ បហាតព្វេ ខន្ទេ ច
មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥៨៧] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរវ្យច្ចយា
សមនន្តរវ្យច្ចយា ។ អារម្មណាសទិសំ ។

[៥៨៨] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតវ្យច្ចយា
តីណិ ។ ការនាយ . . . តីណិ ។ នេវ ទស្សនេន ។
មេយ្យាលោ ។ ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច . . . ពាហិរំ
. . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
សត្តានំ ឯកំ មហាក្សតំ . . . ។ ទស្សនេន បហា-
តព្វេន នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វេន ធម្មំ
បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ សហជាតវ្យច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វេ
ខន្ទេ ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
គួរលះ ដោយការវិនាសផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៥៨៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ និង
សមនន្តរប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យដែរ ។

[៥៨៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
គួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ
មានវារៈ ៣ ។ ដោយការវិនាស . . . មានវារៈ ៣ ។ ដោយនេវ-
ទស្សនៈ ។ បេយ្យាលៈ ។ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ . . . ពាហិរ . . .
អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . មហាក្ខត ១ របស់ពួក
អសញ្ញាសត្វ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយការវិនាស អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាសផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

ទស្សនគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

ការឆាយ បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ
 បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន
 ការឆាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជា-
 តប្បច្ចយា ការឆាយ បហាតព្វេ ខន្ធេ ច មហាក្សតេ
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥៨៩] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
 នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 ឯកំ ។ ការឆាយ បហាតព្វំ . . . ឯកំ ។ នេវ
 ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ
 ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហា-
 តព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធេ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 ឆាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ខន្ធធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
 បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច តយោ មហាក្សតា
 ទ្វេ មហាក្សតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្សតា ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញ-
 សត្តានំ . . . ទ្វេ មហាក្សតេ បដិច្ច ទ្វេ មហាក្សតា ។

ទស្សនត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា
អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
សហជាតប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
គួរលះ ដោយការវនាផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៥៨៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
គួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ គឺ មាន
វារៈ ១ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា . . . មានវារៈ ១ ។ ធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា
ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២
អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ
វត្ថុ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ មហាកូត ២ អាស្រ័យមហា-
កូត ២ ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . .
របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . មហាកូត ២ អាស្រ័យមហាកូត ២ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៥៩០] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
 នេន បហាតញ្ចោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ និស្សយប្បច្ចយា ។
 ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។ ឧបនិស្សយប្បច្ចយា តីណិ ។
 បុរេជាតប្បច្ចយា តីណិ ។ បដិសន្ធិ នត្តិ ។
 អាសេវនប្បច្ចយា វិចាកប្បដិសន្ធិ នត្តិ ។ កម្ម-
 ប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ អជ្ឈត្តិកា ច អសញ្ញាសត្តានព្វា
 មហាក្ខតា ។

[៥៩១] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតញ្ចោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ វិចាកប្បច្ចយា វិចាកំ ឯកំ
 ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានព្វា រូបំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ ខន្ធលោ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា
 ឯកំ មហាក្ខតំ . . . មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កេដត្តារូបំ ឧទាទារូបំ ។

[៥៩២] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
 នេន បហាតញ្ចោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាហារប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៥៧០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ប្រហែល
 គ្នានឹងហេតុប្បច្ច័យដែរ ។ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។
 ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។
 ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ វិបាកប្បដិសន្ធិមិនមានទេ ។ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ
 គឺ អជ្ឈត្តិកក្តី មហាកូត របស់ពួកអសញ្ញាសត្វក្តី មានបរិបូណ៌ ។

[៥៧១] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាកូត ១ . . .
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៥៧២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ។

ទស្សនត្តិកេ បដិច្ចវារោ

បរិបុណ្ណំ អដ្ឋត្តិកា មហាក្ខតា ច អាហារស-
 មុដ្ឋានញ ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយសទិសំ ។
 ឈានប្បច្ចយា មត្តប្បច្ចយា ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។
 សម្បយុត្តប្បច្ចយា អារម្មណប្បច្ចយសទិសំ ។ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា កុសលត្តិកេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយសទិសំ ។
 អត្តិប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយសទិសំ ។ នត្តិប្បច្ចយា
 ។ បេ ។ វិតតប្បច្ចយា អវិតតប្បច្ចយា ។

[៥៩៣] ហេតុយា នវ អារម្មណេ តីណិ
 អធិបតិយា នវ អនន្តវេ តីណិ សមនន្តវេ តីណិ
 សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ នវ
 ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ
 តីណិ កម្មេ នវ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ នវ
 ឥន្ទ្រិយេ នវ ឈានេ នវ មត្តេ នវ សម្បយុត្តេ
 តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា នវ នត្តិយា តីណិ
 វិតតេ តីណិ អវិតតេ នវ ។ ឥមាទិ បទាទិ
 អនុមដ្ឋន្តេន អនុលោមំ កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ ។

ទស្សនត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

អដ្ឋត្តិកត្តិ មហាកូតត្តិ អាហារសមុដ្ឋានត្តិ ក៏មានបរិបូណ៌ ។ ឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងកម្មប្បច្ច័យដែរ ។ ឈានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ
ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បច្ច័យដែរ ។ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នា
នឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែរ ។ អត្តិប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ។ នត្តិប្បច្ច័យ ។ លេ ។ វិគតប្បច្ច័យ អវិគតប្បច្ច័យ ។

[៥៩៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បណ្ឌិត
កាលអនុម័ត នូវបទទាំងឡាយនេះ គប្បីរាប់នូវអនុលោមចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៥៩៤] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោ-
 តុប្បច្ចយា វិចិត្តិកិច្ចាសហាតតេ ខន្ធោ បដិច្ច វិចិ-
 កិច្ចាសហាតតោ មោហោ ។

[៤៩៥] ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច
 ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោ-
 តុប្បច្ចយា ឧទ្ធច្ចសហាតតេ ខន្ធោ បដិច្ច ឧទ្ធច្ច-
 សហាតតោ មោហោ ។

[៤៩៦] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោតុប្បច្ចយា អហោតុកំ នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញោ រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 អហោតុកំ បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 ាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ខន្ធោ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរំ ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៥៧៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
គួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិកិច្ចា ។

[៥៧៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា អាស្រ័យធម៌ ដែល
គួរលះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

[៤៧៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា អហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ
អាស្រ័យវត្ថុ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ ពាហិរ ...

ទស្សនគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

អាហារសមុជ្ជានំ . . . ឧត្តសមុជ្ជានំ . . . អសញ្ញា-
សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
មហាក្ខតេ បដិច្ច កេជត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

[៥៩៧] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ
ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នអារម្មណាប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វេ ខន្តេ
បដិច្ច ចិត្តសមុជ្ជានំ រូបំ ។

[៥៩៨] ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ
ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នអារម្មណាប្បច្ចយា ការនាយ បហាតព្វេ ខន្តេ បដិច្ច
ចិត្តសមុជ្ជានំ រូបំ ។

[៥៩៩] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ
ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា នេវ ទស្ស-
នេន ន ការនាយ បហាតព្វេ ខន្តេ បដិច្ច ចិត្ត-
សមុជ្ជានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន
ន ការនាយ បហាតព្វេ ខន្តេ បដិច្ច កេជត្តា-
រូបំ ខន្តេ បដិច្ច វត្ថុ . . . ឯកំ មហាក្ខតំ . . .

ទស្សនត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

អាហារសមុជ្ជាន . . . ឧត្តសមុជ្ជាន . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យ
មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ កងត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យ
មហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៥៧៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវេទនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនរណាម្នាក់ប្រើប្រាស់ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។

[៥៧៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវេទនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវេទនា ទើបកើតឡើង
ព្រោះនរណាម្នាក់ប្រើប្រាស់ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយការវេទនា ។

[៥៧៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការវេទនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនរណាម្នាក់ប្រើប្រាស់ គឺ ចិត្តសមុជ្ជា-
នរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
គួរលះ ដោយការវេទនា កងត្តារូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ... មហាក្ខត ១ ...

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។

[៦០០] ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្សនេន
ន ការនាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន
ន ការនាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្ម-
ណាប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច ខន្តេ ច មហា-
ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦០១] ការនាយ បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្សនេន
ន ការនាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន
ន ការនាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្ម-
ណាប្បច្ចយា ការនាយ បហាតព្វញ្ច ខន្តេ ច មហា-
ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦០២] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
នេន បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។
បរិបុណ្ណំ ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។ នអនន្តរប្បច្ចយា
នសមនន្តរប្បច្ចយា នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយា ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ពាហិរ . . . អាហារសមុជ្ជាន . . . ឧតុសមុជ្ជាន . . . មហា-
ក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[៦០០] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការវា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវាផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំង-
ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៦០១] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការវា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវាផង ធម៌ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវាផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុជ្ជានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយការវាផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៦០២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
គួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
(នអធិបតិប្បច្ច័យ) ដំបរិបូណ៌ ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បច្ច័យដែរ ។
ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និងនឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ... ។

ទស្សនក្តីកេ បដិច្ចវារោ

[៦០៣] . . . នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ ទស្សនេន
 បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 នាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ការនាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ។ បេ ។ អរូបេ ការនាយ បហា-
 តព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
 បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ
 ។ បេ ។ ការនាយ បហាតព្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
 បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 នាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជា-
 តប្បច្ចយា អរូបេ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
 បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 នាយ បហាតព្វេ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

ទស្សនត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៦០៣] . . . ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ក្នុងអរូបភព ។ ធម៌ ដែលមិន
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា អាស្រ័យធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការវនា ។ បេ ។ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយការវនា
 ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការវនា ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរ
 លះ ដោយការវនា ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
 លះ ដោយការវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការវនា ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កដត្តា ច រូបំ ខន្ធោ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ ។ បេ ។ ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧត្ថសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 . . . ។ ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្សនេន ន
 ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន
 ន ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ។ បេ ។ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វ ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ការាយ បហាតព្វញ្ច នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
 នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ការាយ បហាតព្វ
 ខន្ធោ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 [៦០៤] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
 នេន បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា
 នអាសេវនប្បច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា ទស្សនេន បហា-
 តព្វ ខន្ធោ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច ចេតនា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ខន្ធ ៣ ក្តី កងត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កងត្តារូបក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យ
 វត្ថុ មហាកូត ៣ អាស្រ័យមហាកូត ១ ។ បេ ។ ពាហិរ . . .
 អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាកូត ១ របស់
 ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវេទនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា
 ផង ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 គួរលះ ដោយទស្សនៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។ ធម៌ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា អាស្រ័យធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយការវេទនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវេទនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការវេទនាផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៦០២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ
 នអាសេវនប្បច្ច័យ និងនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។

ទស្សនក្តីរក បដិច្ចវារោ

[៦០៥] ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ការ-
 នាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា
 ការនាយ បហាតព្វេ ខន្ទេ បដិច្ច ការនាយ បហាតព្វា
 ចេតនា ។ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន
 ការនាយ បហាតព្វេ ខន្ទេ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន
 ការនាយ បហាតព្វា ចេតនា ពាហិរំ . . . អាហារ-
 សមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។

[៦០៦] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្ស-
 នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិទាកប្បច្ចយា ។
 នអធិបតិប្បច្ចយសទិសំ ។ មេ ។ បដិសន្ធិ នត្តិ ។

[៦០៧] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអាហារប្បច្ចយា
 ពាហិរំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។

ទស្សនត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៦០៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា អាស្រ័យធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា
 ដែលគួរលះ ដោយការវិនា អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការវិនា ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះដោយការ
 វិនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ពាហិរ
 . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . មហាកូត ១
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[៦០៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។
 ប្រហែលគ្នានឹងអធិបតិប្បច្ច័យដែរ ។ លេ ។ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។

[៦០៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការវិនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋាន . . . មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៦០៨] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វំ ធម្មំ ។ បេ ។ នន្ទ្រិយប្បច្ចយា ពាហិរំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
ក្ខតំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូប-
ដិវិត្តិយំ ។

[៦០៩] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វំ ធម្មំ ។ បេ ។ នណានប្បច្ចយា បញ្ជាវិញ្ញាណា-
សហគតំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ
. . . ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុស-
មុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ។

[៦១០] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វំ ធម្មំ ។ បេ ។ នមត្តប្បច្ចយា អហេតុកំ នេវ
ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ . . . អហេតុ-
កប្បដិសន្ធិក្ខណោ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ពាហិរំ
. . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ។

[៦១១] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ
ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នសម្បយុត្តប្បច្ចយា ។ នអារម្មណាសទិសំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦០៨] នូវធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ។ បេ ។ ព្រោះតន្ត្រីយប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរ . . . អាហារសមុជ្ជាន . . . ឧតុសមុជ្ជាន . . . មហាកូត ១ . . . រូបជីវិតិទ្ធិយ អាស្រ័យមហាកូតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។

[៦០៩] នូវធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ។ បេ ។ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ ខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ នូវខន្ធ ២ . . . ពាហិរ . . . អាហារសមុជ្ជាន . . . ឧតុសមុជ្ជាន . . . មហាកូត ១ របស់ ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។

[៦១០] នូវធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ។ បេ ។ ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ គឺ នូវអហេតុកក្ខន្ធ ដែល មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា . . . មហា- កូត ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ពាហិរ . . . អា- ហារសមុជ្ជាន . . . ឧតុសមុជ្ជាន . . . មហាកូត ១ របស់ ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។

[៦១១] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ ភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

ទស្សនគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[៦១២] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ ។ មេ ។
 នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូមេ ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ
 ខន្ធិ បដិច្ច ។ ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ ។ មេ ។
 នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូមេ ការនាយ បហាតព្វំ ឯកំ
 ខន្ធិ . . . ។ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ . . . នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូមេ នេវ ទស្សនេន
 ន ការនាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច ពាហិវំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ . . . ។

[៦១៣] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ . . . នោនត្តិប្បច្ចយា
 នោវិតតប្បច្ចយា ។ នអារម្មណសទិសំ^(១) ។

[៦១៤] នហោតុយា តីណិ នអារម្មណោ បញ្ច
 នអធិបតិយា នវ នអនន្តវេ បញ្ច នសមនន្តវេ
 បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច

---

១ ម. នារម្មណសទិសំ ។

ទស្សនត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៦១២] នូវធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។ បេ ។
 ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ គឺ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ក្នុងអរូបភព ។ នូវធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ។ បេ ។ ព្រោះ
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ គឺ នូវខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ក្នុងអរូប-
 ភព . . . ។ នូវធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវនា . . . ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ គឺ ពាហិរូប អាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ក្នុង
 អរូបភព . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . របស់ពួក
 អសញ្ញាសត្វ . . . ។

[៦១៣] (ធម៌) ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ . . . ព្រោះ
 នោនត្តិប្បដ្ឋិយ និងនោវិតតប្បដ្ឋិយ ។ ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណ៍-
 ប្បដ្ឋិយដែរ ។

[៦១៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអារម្ម-
 ណប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 នអនន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
 នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៥

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នបុរេជាតេ សត្តំ នបច្ឆាជាតេ នវំ នអាសេវនេ
 នវំ នកម្មេ តីណិំ នវិចារកេ នវំ នអាហារេ
 ឯកំ នសង្ខិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ
 ឯកំ នសម្មយុត្តេ បញ្ចំ នវិប្បយុត្តេ តីណិំ
 នោនត្តិយា បញ្ចំ នោវិគតេ បញ្ចំ ។ ញត្វា
 កលោតព្វំ ។

បច្ចនីយំ ។

[៦១៥] ហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណេ បញ្ចំ . . .
 នអធិបតិយា នវំ នអនន្តេ បញ្ចំ នសមនន្តេ
 បញ្ចំ នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ចំ នឧបនិស្សយេ បញ្ចំ
 នបុរេជាតេ សត្តំ នបច្ឆាជាតេ នវំ នអាសេវនេ នវំ
 នកម្មេ តីណិំ នវិចារកេ នវំ នសម្មយុត្តេ បញ្ចំ
 នវិប្បយុត្តេ តីណិំ នោនត្តិយា បញ្ចំ នោវិគតេ
 បញ្ចំ ។ ឯវំ អនុមជ្ឈន្តេន កលោតព្វំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
នោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បណ្ឌិត ដឹង (យ៉ាងនេះ) ហើយ
គប្បីរាប់ចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[៦១៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
. . . ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។
បណ្ឌិត កាលអនុម័ត យ៉ាងនេះហើយ គប្បីរាប់ចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

ទស្សនគ្គិកេ បដិច្ចវារោ

[៦១៦] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ . . . .
អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ
អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ
តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ
តីណិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ
តីណិ លានេ តីណិ មក្កេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ
តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា
តីណិ វិភតេ តីណិ អវិភតេ តីណិ ។ ឯវំ អនុ-
មជ្ជន្តេន កណោតព្វំ ។

បច្ចុនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវារោ និដ្ឋិតោ ។

ទស្សនត្តិកៈ បដិច្ចវារៈ

[៦១៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារ-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្ប-
 ច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត កាលអនុម័ត យ៉ាងនេះ
 គប្បីរាប់ចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

សហជាតិវារោ

[៦១៧] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ សហជាតោ
ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធិំ សហជាតា
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ សហជាតា ។ មេ ។
សហជាតិវារោ បដិច្ចវាសនិសោ ។

បច្ចយវារោ

[៦១៨] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
យា តីណិ ។ ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
ការាយ ... តីណិ ។

[៦១៩] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ
ធម្មំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នេវ ទស្សនេន
ន ការាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធិំ បច្ចយា
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ...

សហជាតវារៈ

[៦១៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កើតជាមួយនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
 ខន្ធ ៣ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ (ខន្ធ ២)
 កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។ លេ ។

សហជាតវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បច្ច័យវារៈ

[៦១៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
 មានវារៈ ៣ ។ (ធម៌ ដែលគួរលះ) ដោយការវនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយការវនា ... មានវារៈ ៣ ។

[៦១៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា នឹងខន្ធ ២ ...

ទស្សនក្តីកេ បច្ចយវារោ

បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា កដត្តា ច
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ខន្ធធ្វេ បច្ចយា
 វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វត្ថុំ បច្ចយា នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការាយ បហាតព្វា ខន្ធា ។ នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា ទស្ស-
 នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 វត្ថុំ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វា ខន្ធា ។ នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 វត្ថុំ បច្ចយា ការាយ បហាតព្វា ខន្ធា ។ នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ច នេវ ទស្សនេន ន
 ការាយ បហាតព្វោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
 តុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វា
 ខន្ធា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ទស្សនត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែក
 នឹងខន្ធ ២ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ មហាក្ខត ៣ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប
 ឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
 គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ
 គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
ការាយ បហាតព្វោ ច នេវ ទស្សនេន ន ការ-
នាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
វត្ថុំ បច្ចយា ការាយ បហាតព្វា ខន្ធា មហាក្វតេ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦២០] ទស្សនេន បហាតព្វព្វា នេវ ទស្សនេន
ន ការាយ បហាតព្វព្វា ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន
បហាតព្វោ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ទស្ស-
នេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធា វត្ថុព្វា បច្ចយា តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុព្វា បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។
ទស្សនេន បហាតព្វព្វា នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
បហាតព្វព្វា ធម្មំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន
ការាយ បហាតព្វោ ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វោ ខន្ធា ច មហាក្វតេ
ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ទស្សនេន បហា-
តព្វព្វា នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វព្វា
ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
នេន ន ការាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាសក្តី ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនាសក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ
គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ ។

[៦២០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង វត្ថុផង
ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរ
លះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
គួរលះ ដោយការវិនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ក្តី ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាផង ទើបកើតឡើង

ទស្សនគ្គិកេ បច្ចយវារោ

ហេតុប្បដ្ឋយា ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធព្វា
 វត្ថុញ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ ច វត្ថុញ
 បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ទស្សនេន បហាតព្វេ ខន្ធធ ច
 មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦២០] ការងាយ បហាតព្វញ នៅ ទស្សនេន
 ន ការងាយ បហាតព្វញ ធម្មំ បច្ចយា ការងាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ការ-
 ងាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុញ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ ច វត្ថុញ . . . ។ ការងាយ
 បហាតព្វញ នៅ ទស្សនេន ន ការងាយ បហា-
 តព្វញ ធម្មំ បច្ចយា នៅ ទស្សនេន ន ការងាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ការងាយ
 បហាតព្វេ ខន្ធធ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ការងាយ បហាតព្វញ នៅ
 ទស្សនេន ន ការងាយ បហាតព្វញ ធម្មំ បច្ចយា

ទស្សនត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ
ដោយទស្សនៈផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៦២១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង វត្ថុផង
នឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង . . . ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយ
ភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង មហាក្ខត
ទាំងឡាយផង ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាក្តី ធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ការៈនាយ បហាតព្វោ ច នេវ ទស្សនេន ន ការៈ
 នាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ច-
 យា ការៈនាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធព្វា វត្ថុព្វា
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ ច វត្ថុព្វា . . .
 ការៈនាយ បហាតព្វោ ខន្ធធ ច មហាក្វតេ ច
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦២២] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណា-
 ប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធធំ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ ។ . . ។

[៦២៣] ការៈនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ការៈនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណា-
 ប្បច្ចយា ការៈនាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធធំ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ។

[៦២៤] នេវ ទស្សនេន ន ការៈនាយ បហា-
 តព្វំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការៈនាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ
ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស វត្ថុផង
នឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំង
ឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៦២២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ
គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ នឹង
ខន្ធ ២ ... ។

[៦២៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ពីងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ គឺ
ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ។

[៦២៤] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវិនាស ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋាយ

ទស្សនគ្គិកេ បច្ចយវារោ

នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ . . . បដិសន្ធិក្ខណោ
 នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ ឯកំ
 ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ . . . វត្ថុ
 បច្ចយា ខន្ធោ ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ
 កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចយា
 នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ ខន្ធោ ។
 នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វំ
 ខន្ធោ ។ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ បច្ចយា ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ អារម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា ការនាយ
 បហាតព្វំ ខន្ធោ ។

[៦២៥] ទស្សនេន បហាតព្វំ នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្មណា-
 ប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធព្វំ វត្ថុព្វំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ ច វត្ថុព្វំ បច្ចយា ។

ទស្សនគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិន គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នឹងខន្ធ ២ . . . ខន្ធទាំងឡាយ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចក្កវិញ្ញាណ ពីង ផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ខន្ធ ទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ ការវនា ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពីង ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរ លះ ដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយ ការវនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៦២៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្ម- ណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយ ទស្សនៈផង វត្ថុផង (ខន្ធ ២) ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦២៦] ការាយ បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
 ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា ការាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធព្វ វត្ថុញ្ច
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធលោ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 ទ្វេ ខន្ធា ។

[៦២៧] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិ-
 បតិប្បច្ចយា ។ បរិបុណ្ណំ ។ បដិសន្ធិ នត្ថិ ។
 អនន្តរាប្បច្ចយា សមនន្តរាប្បច្ចយា អារម្មណាសទិសំ ។

[៣២៨] . . . សហជាតប្បច្ចយា ទស្សនេន
 បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធី . . . តីណិ ។ ការាយ
 បហាតព្វំ ធម្មំ . . . តីណិ ។ នេវ ទស្សនេន ន
 ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន
 ន ការាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជា-
 តប្បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វំ
 ឯកំ ខន្ធី បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធលោ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦២៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង វត្ថុផង
ខន្ធ ២ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[៦២៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។
បរិបូណ៌ ។ បដិសន្ធិ មិនមាន ។ អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ
ប្រហែលគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យដែរ ។

[៦២៨] . . . ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
គួរលះ ដោយទស្សនៈ . . . មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ
ដោយភាវនា . . . មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ខន្ធ ២ ពីង
ផ្អែកនឹងខន្ធ ២ វត្ថុ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

ទស្សនគ្គិកេ បច្ចយវារោ

ខន្ទេ បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ទា ឯកំ
 មហាក្ខតំ បច្ចយា តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
 បច្ចយា ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្ថ-
 សមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ . . . ចក្ខាយ-
 តនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា
 កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន
 ការនាយ បហាតញ្ចា ខន្ទា ។ នេវ ទស្សនេន ន
 ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហា-
 តញ្ចា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា ។
 អវសេសា ហេតុប្បច្ចយសទិសា ។

[៦២៩] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតញ្ចា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា
 បុរេជាតប្បច្ចយា បទិសន្ធិ នត្តិ ។ អាសេវនប្ប-
 ច្ចយា បទិសន្ធិ នត្តិ វិចាកញ្ចា ។ កម្មប្បច្ចយា
 វិចាកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា
 ណានប្បច្ចយា មក្កប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា វិក-
 តប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា ។

ទស្សនគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

ខន្ធទាំងឡាយ ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាកូត ៣ ពីងផ្អែកនឹងមហាកូត ១
 ពាហិរ ពីងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . .
 ឧតុសមុដ្ឋាន . . . មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ចិក្ខុ-
 វិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹងកាយា-
 យតនៈ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវនា ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ។ គឺ បច្ច័យទាំងឡាយ
 ដ៏សេស ប្រហែលគ្នានឹងហេតុប្បច្ច័យដែរ ។

[៦២៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និងបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ បដិសន្ធិ
 មិនមាន ។ ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ បដិសន្ធិ និងវិបាក មិនមាន ។
 ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈាន-
 ប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យ
 វិតតប្បច្ច័យ និងអវិតតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៣០] ហោតុយា សត្តវស អារម្មណោ សត្ត
អធិបតិយា សត្តវស អនន្តវេ សត្ត សមនន្តវេ
សត្ត សហជាតេ សត្តវស អញ្ញមញ្ញេ សត្ត
និស្សយេ សត្តវស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ
សត្ត អាសេវនេ សត្ត កម្មេ សត្តវស វិចាកេ
ឯកំ អាហារេ សត្តវស ឥន្ទ្រិយេ សត្តវស ណានេ
សត្តវស មក្កេ សត្តវស សម្បយុត្តេ សត្ត
វិប្បយុត្តេ សត្តវស អត្តិយា សត្តវស នត្តិយា
សត្ត វិតតេ សត្ត អវិតតេ សត្តវស ។ ឯវំ
កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ ។

[៦៣១] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចុយា
ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហោ-
តុប្បច្ចុយា វិចិកិច្ចាសហាតតេ ខន្ទេ បច្ចុយា វិចិ-
កិច្ចាសហាតតោ មោហោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៦៣០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខុ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិក្ខុ ។

ទស្សនគ្គិកេ បច្ចយវារោ

[៦៣២] ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា ឧទ្ធច្ចសហាតតេ ខន្ទេ បច្ចយា ឧទ្ធច្ច-
 សហាតតោ មោហោ ។

[៦៣៣] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
 តុកំ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ
 ឯកំ ខន្ធិ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធទេ . . . អហេតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ
 ខន្ធទេ បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ
 មហាក្ខតំ . . . ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ
 . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ . . .
 ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ
 បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចយា អហេ-
 តុកា នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ
 ខន្ធា ។ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ...

ទស្សនគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

[៦៣២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
គួរលះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែល
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

[៦៣៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា នឹងខន្ធ ២ . . . វត្ថុ ពីងផ្អែកនឹង
ខន្ធទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ ពីងផ្អែក
នឹងវត្ថុ មហាកូត ១ . . . ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុស-
មុដ្ឋាន . . . របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ចក្ខុវិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹង
ចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ អហេតុកក្ខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា
ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចិត្តិក្ខាសហគតោ
 មោហោ ។ នេវ ទស្សនេន ន ការណាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ បច្ចយា ការណាយ បហាតព្វោ ធម្មោ . . .
 នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ឧទ្ធច្ចសហគតោ
 មោហោ ។

[៦៣៤] ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការណាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ . . . នហេតុប្បច្ច-
 យា វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
 វិចិត្តិក្ខាសហគតោ មោហោ ។

[៦៣៥] ការណាយ បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការណាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បច្ចយា ការ-
 នាយ បហាតព្វោ ធម្មោ . . . នហេតុប្បច្ចយា
 ឧទ្ធច្ចសហគតោ ខន្ទេ ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា ឧទ្ធច្ច-
 សហគតោ មោហោ ។

[៦៣៦] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 នេវ ទស្សនេន ន ការណាយ បហាតព្វោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វ
 ខន្ទេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ពឹងផ្អែក
នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា . . . ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៦៣៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង . . . ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
គឺ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិកិត្តាផង វត្ថុផង ។

[៦៣៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង . . . ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈផង វត្ថុផង ។

[៦៣៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។

ទស្សនក្តីកេ បច្ចយវារោ

[៦៣៧] ការឆាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា ការឆាយ បហាតព្វ
ខន្ទេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦៣៨] នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហា-
តព្វំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ
បហាតព្វោ ធម្មោ . . . នអារម្មណាប្បច្ចយា នេវ
ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វោ ខន្ទេ បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ នេវ ទស្សនេន
ន ការឆាយ បហាតព្វោ ខន្ទេ បច្ចយា កដត្តារូបំ
ខន្ទេ បច្ចយា វត្ថុ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា ពាហិរំ
. . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . .
អសញ្ញាសត្តានំ ។ បេ ។

[៦៣៩] ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្ស-
នេន ន ការឆាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ . . . នអារម្មណាប្បច្ច-
យា ទស្សនេន បហាតព្វោ ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ ច
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ទស្សនត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

[៦៣៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើត ឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ។

[៦៣៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ លះ ដោយភាវនា . . . ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា កដត្តារូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ពាហិរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។

[៦៣៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង . . . ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត- សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៤០] ការឆាយ បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការឆាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នេវ
 ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មោ . . .
 នអារម្មណប្បច្ចយា ការឆាយ បហាតព្វញ្ច ខន្ទេ ច
 មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៦៤១] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិ-
 ប្បច្ចយា ។ សហជាតសទិសំ ។ នអនន្តរប្បច្ចយា
 នសមនន្តរប្បច្ចយា នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា នឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយា ។

[៦៤២] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជា-
 តប្បច្ចយា អរូបេ ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ទំ
 បច្ចយា ។ ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតព្វ
 ខន្ទេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៤០] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការវា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវាផង ធម៌ ដែល
មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវាផង . . .
ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយការវាផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។

[៦៤១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។ ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ នសម-
នន្តរប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦៤២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ
គឺ (ខន្ធ ៣) ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ក្នុង
អរូបភព ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការវា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។

ទស្សនក្តីកេ បច្ចយវារោ

[៦៤៣] ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា
 ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ . . . នបុរេជាតប្បច្ចយា
 អរូបេ ការនាយ បហាតព្វំ ឯកំ . . . ។ ការ-
 នាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន
 ន ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ . . . នបុរេជាតប្បច្ច-
 យា ការនាយ បហាតព្វេ ខន្ទេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វោ ធម្មោ . . . នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ
 នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ទំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ទា នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 នាយ បហាតព្វេ ខន្ទេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 បដិសន្ធិក្កុណោ ខន្ទេ បច្ចយា កេដត្តារូបំ ខន្ទេ
 បច្ចយា វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ទា ឯកំ មហា-
 ភូតំ . . . ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ . . . ។

ទស្សនគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

[៦៤៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយការវិនា . . . ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១
 ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ក្នុងអរូបភព . . . ។ ធម៌ ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយការវិនា . . . ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ។ ធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ពីងផ្អែក
 នឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា
 . . . ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ក្នុងអរូបភព
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ក្នុងត្រារូប ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ
 ពីងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាក្ខត ១ . . . ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន
 . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ទស្សនេន បហាតព្វញ្ច នេវ ទស្សនេន ន ការ្យាយ
 បហាតព្វញ្ច ធម្មំ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការ្យ-
 នាយ បហាតព្វេ ធម្មោ . . . នបុរេជាតប្បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វេ ខន្តេ ច មហាក្ខតេ ច បច្ច-
 យា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ការ្យាយ បហាតព្វញ្ច
 នេវ ទស្សនេន ន ការ្យាយ បហាតព្វញ្ច ធម្មំ
 បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការ្យាយ បហាតព្វេ
 ធម្មោ . . . នបុរេជាតប្បច្ចយា ការ្យាយ បហា-
 តព្វេ ខន្តេ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ ។ ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ ។ មេ ។
 នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា . . . ។

[៦៤៤] . . . នកម្មប្បច្ចយា ទស្សនេន
 បហាតព្វេ ខន្តេ បច្ចយា ទស្សនេន បហា-
 តព្វំ ចេតនា ។ ការ្យាយ បហាតព្វំ ធម្មំ
 . . . នកម្មប្បច្ចយា ការ្យាយ បហាតព្វេ ខន្តេ
 បច្ចយា ការ្យាយ បហាតព្វំ ចេតនា ។ នេវ
 ទស្សនេន ន ការ្យាយ បហាតព្វំ ធម្មំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ពឹង
 ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាផង . . . ព្រោះនបុរេជា-
 តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈផង មហាកូតទាំងឡាយផង ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 គួរលះ ដោយការវិនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយការវិនាផង . . . ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាផង
 មហាកូតទាំងឡាយផង ។ នឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ។ បេ ។ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ និងនអាសេវនប្បច្ច័យ . . . ។

[៦៤៤] . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែល
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ ។ នឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា . . .
 ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ពឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ។ នឹងធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា . . .

ទស្សនគ្គិកេ បច្ចយវារោ

នកម្មប្បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វេ ខន្តេ បច្ចយា នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
 បហាតព្វា ចេតនា ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ
 . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . ។ នេវ ទស្សនេន ន
 ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហា-
 តព្វា ធម្មោ . . . នកម្មប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វា ចេតនា ។ នេវ ទស្សនេន
 ន ការនាយ បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចយា ការនាយ
 បហាតព្វា ធម្មោ . . . នកម្មប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 ការនាយ បហាតព្វា ចេតនា ។

[៦៤៥] ទស្សនេន បហាតព្វព្វា នេវ ទស្សនេន
 ន ការនាយ បហាតព្វព្វា ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន
 បហាតព្វា ធម្មោ . . . នកម្មប្បច្ចយា ទស្សនេន
 បហាតព្វេ ខន្តេ ច វត្ថុព្វា បច្ចយា ទស្សនេន
 បហាតព្វា ចេតនា ។ ការនាយ បហាតព្វព្វា នេវ
 ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វព្វា ធម្មំ បច្ចយា
 ការនាយ បហាតព្វា ធម្មោ . . . នកម្មប្បច្ចយា
 ការនាយ បហាតព្វេ ខន្តេ ច វត្ថុព្វា បច្ចយា
 ការនាយ បហាតព្វា ចេតនា ។

ទស្សនគ្គិកៈ បច្ចយវារៈ

ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 គួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ពាហិរ . . .អាហារស-
 មុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយភាវនា . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា
 ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយ
 ភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៦៤៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពឹង
 ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ
 គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង វត្ថុផង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៤៦] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ បច្ចុយា ទស្ស-
 នេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចាកប្បច្ចុយា ។
 បរិបុណ្ណំ ។ បដិសន្ធិ នត្តិ ។ . . . នអាហារប្បច្ចុយា
 ពាហិរំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ . . . ។
 . . . នសន្ធិយប្បច្ចុយា ពាហិរំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ
 . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ
 បច្ចុយា រូបដីវិតិទ្ធិយំ ។ នណានប្បច្ចុយា បញ្ច-
 វិញ្ញាណំ . . . ពាហិរំ . . . ។ បេ ។ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ . . . ។ . . . នមត្តប្បច្ចុយា អហេតុកំ នេវ
 ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អហេតុកប្បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ
 . . . ។ . . . នសម្បយុត្តប្បច្ចុយា . . . នវិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចុយា អរូបេ ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា
 អរូបេ ការនាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា តយោ
 ខន្ធា ។ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វំ
 ធម្មំ បច្ចុយា នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៤៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ ។
 មានវារៈបរិបូណ៌ ។ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។ . . . ព្រោះនអាហារ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរ . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . របស់ពួកអ-
 សញ្ញាសត្វ . . . ។ . . . ព្រោះនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ ពាហិរ . . .
 អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . រូបដីវិតិទ្រិយ
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ . . . ព្រោះ
 នឈានប្បច្ច័យ គឺ បញ្ចវិញ្ញាណ . . . ពាហិរ . . . ។ បេ ។
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។ . . . ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា មហាកូត ១ ក្នុងខណៈនៃអហេតុ-
 កប្បដិសន្ធិ . . . របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។ . . . ព្រោះនសម្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ . . . ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹង
 ខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ក្នុងអរូបភព ។ ធម៌ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ។ បេ ។

ទស្សនគ្គិកេ បច្ចយវារោ

អរូបេ នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតតំ ឯកំ
 ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ . . . ។ នោនត្តិប្បច្ចយា នោវិតតប្បច្ចយា ។

[៦៤៧] នហេតុយា សត្ត នអារម្មណេ បញ្ច
 នអធិបតិយា សត្តវស នអនន្តវេ បញ្ច នសមនន្តវេ
 បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
 នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្តវស នអាសេ-
 វនេ សត្តវស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្តវស
 នអាហារេ ឯកំ នសច្ឆិយេ ឯកំ នណានេ ឯកំ
 នមត្តេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ នោនត្តិយា បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

បច្ចនីយំ ។

ទស្សនត្តិកៈ បច្ចយវារៈ

ខន្ធ ៣ ពីងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវនា ក្នុងអរូបភព នឹងខន្ធ ២ . . . ពាហិរ . . . អាហារ-
សមុដ្ឋាន . . . ឧតុសមុដ្ឋាន . . . របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។
ព្រោះនោនត្តិប្បច្ច័យ និងនោវិតតប្បច្ច័យ ។

[៦៤៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៧ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៤៨] ហោតុប្បច្ចយា នអាម្មណោ បញ្ច . . .
 នអធិបតិយា សត្តរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 បញ្ច នអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
 នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្តរស នអាសេ-
 វនេ សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្តរស
 នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
 បញ្ច នោវិតតេ បញ្ច ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ ។

[៦៤៩] នហោតុប្បច្ចយា អាម្មណោ សត្ត . . .
 អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជាតេ សត្ត
 អញ្ញមញ្ញោ សត្ត និស្សយេ សត្ត ឧបនិស្សយេ សត្ត

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៤៨] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងនិទានអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនិទានអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងនិទានសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិទានអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងនិទានឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិទានបុរេជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនិទានអាសេវនប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៧ ក្នុងនិទានកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានវិបាកប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងនិទានសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិទានវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនិទាននោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិទានវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

[៦៤៩] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនិទានហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងនិទានអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនិទានសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនិទាននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧

ទស្សនត្តិកេ សំសដ្ឋវារោ

បុរេជាតេ សត្ត អាសេវនេ សត្ត កម្មេ សត្ត
 វិចារកេ ឯកំ អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ សត្ត
 ណានេ សត្ត មក្កេ ឆ សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្ប-
 យុត្តេ សត្ត អត្តិយា សត្ត នត្តិយា សត្ត វិកតេ
 សត្ត អវិកតេ សត្ត ។ ឯវំ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ ។

និស្សយវារោ បច្ចយសទិសោ កាតព្វោ ។

សំសដ្ឋវារោ

[៦៥០] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ទស្សនេន បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ
 ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធេ សំសដ្ឋា ទ្វេ ខន្ធា ។

[៦៥១] ការាយ បហាតព្វំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
 ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ការាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ។

ទស្សនត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បច្ចយវារៈ ។

និស្សយវារៈ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឲ្យប្រហែលគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ ។

សំសដ្ឋវារៈ

[៦៥០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ខន្ធ ២ ច្រឡំ
នឹងខន្ធ ២ ។

[៥៦១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
(ខន្ធ ៣) ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៥២] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ . . . នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 នាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា
 ។ មេ ។ បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 នាយ បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ។

[៦៥៣] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា ។ សព្វានិ បទានិ វិត្តាវេតព្វានិ តីណិ
 តីណិ ។

[៦៥៤] ហេតុយា តីណិ អារម្មណោ តីណិ
 អធិបតិយា តីណិ អនន្តវេ តីណិ សមនន្តវេ តីណិ
 សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ
 តីណិ ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ វិចារកេ ឯកំ អាយាវេ តីណិ
 ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ មក្កេ តីណិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៥២] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ប្រឡំនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា . . . ខន្ធ ៣ ប្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ។ បេ ។ (ខន្ធ ៣) ប្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ។

[៦៥៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រឡំនឹងធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បទទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ។ ។

[៦៥៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

ទស្សនគ្គិកេ សំសដ្ឋវារោ

សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ
នត្តិយា តីណិ វិភតេ តីណិ អវិភតេ តីណិ ។

អនុលោមំ ។

[៦៥៥] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ច-
យា វិចិត្តិច្ឆាសហកតេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ វិចិត្តិច្ឆា-
សហកតោ មោហោ ។

[៦៥៦] ការឆាយ បហាតព្វំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
ការឆាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្ប-
ច្ចយា ឧទ្ធច្ចសហកតេ ខន្ធេ សំសដ្ឋោ ឧទ្ធច្ចស-
ហកតោ មោហោ ។

[៦៥៧] នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហា-
តព្វំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នេវ ទស្សនេន ន
ការឆាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
តុប្បច្ចយា អហេតុកំ នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ
បហាតព្វំ ឯកំ ខន្ធន្ធេ សំសដ្ឋោ តយោ ខន្ធន្ធោ អហេ-
តុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

ទស្សនត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
វិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៦៥៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
មោហៈ ដែលប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំនឹងខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយវិចិកិត្តា ។

[៦៥៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ច្រឡំនឹងធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
មោហៈ ដែលប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡំនឹងខន្ធទាំងឡាយ
ដែលប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

[៦៥៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវនា ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣
ច្រឡំនឹងអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវនា ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៥៨] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិប-
 តិប្បច្ចយា នបុរេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា
 នអាសេវនប្បច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា នវិចារកប្បច្ច-
 យា ។ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ ។ បេ ។
 នណានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណំ ។ . . . នមក្កប្ប-
 ច្ចយា អហេតុកំ ។ . . . នេវ ទស្សនេន ន
 ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ។ បេ ។ នវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា តីណិ ។

[៦៥៩] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា តីណិ
 នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ
 តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នណានេ
 ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

បច្ចនីយំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៦៥៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រឡំដោយ
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ
 នបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ នកម្មប្បច្ច័យ
 និងនវិបាកប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
 លះ ដោយភាវនា ។ បេ ។ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ បញ្ចវិញ្ញាណ ។
 . . . ព្រោះនមគ្គប្បច្ច័យ គឺ អហេតុកក្ខន្ធិ ។ (ធម៌) ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ។ បេ ។ ព្រោះនវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ៣ ។

[៦៥៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

ទស្សនគ្គិកេ សំសដ្ឋវារោ

[៦៦០] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ
 . . . នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ ន-
 អាសេវនេ តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ
 នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ ។

[៦៦១] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ តីណិ . . .
 អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ តីណិ
 អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ តីណិ ឧបនិស្សយេ
 តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ
 តីណិ វិចារកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ
 លានេ តីណិ មត្តេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
 យុត្តេ តីណិ អត្តិយា តីណិ នត្តិយា តីណិ វិគតេ
 តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

សំសដ្ឋវារោ និដ្ឋិតោ ។

ទស្សនត្តិកៈ សំសដ្ឋវារៈ

[៦៦០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
. . . ក្នុងនបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ចាជាតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

[៦៦១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
. . . ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងស្រ្តីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្តិ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ សំសដ្ឋវារៈ ។

សម្បយុត្តវារោ

[៦៦២] ទស្សនេន បហាតព្វំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយោ ។ សម្បយុត្តវារោ សំសង្ខារសទិសោ ។

បញ្ញាវារោ

[៦៦៣] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ទស្សនេន បហាតព្វោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៦៤] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតព្វោ
 ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៦៦៥] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ការ-
 នាយ បហាតព្វស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតព្វោ ហេតុ សម្បយុត្ត-
 កានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានព្វោ រូចានំ ។

សម្បយុត្តិវារៈ

[៦៦២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រកបដោយធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ ។
សម្បយុត្តិវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងសំសង្ខារៈដែរ ។

បញ្ញាវារៈ

[៦៦៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ពួក
ហេតុ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិ-
កក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦៦៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ ។

[៦៦៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនាផង ដោយហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ ពួកហេតុ
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធផង
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៦៦៦] ការៈនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការៈ
នាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុ-
យោ ការៈនាយ បហាតព្វា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៦៦៧] ការៈនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
ទស្សនេន ន ការៈនាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . .
ការៈនាយ បហាតព្វា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៦៦៨] ការៈនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការៈ
នាយ បហាតព្វស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ការៈ
នាយ បហាតព្វស្ស ច ធម្មស្ស . . . ការៈនាយ
បហាតព្វា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៦៦៩] នេវ ទស្សនេន ន ការៈនាយ បហា-
តព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការៈនាយ បហា-
តព្វស្ស ធម្មស្ស . . . នេវ ទស្សនេន ន ការៈ
នាយ បហាតព្វា ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៦៦៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ
ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា . . .
គឺ ពួកហេតុ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវិនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនាផង . . . គឺ ពួកហេតុ ដែលគួរលះ ដោយ
ការវិនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន
គួរលះ ដោយការវិនា . . . គឺ ពួកហេតុ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តិកក្ខន្ធផង

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
បហាតញ្ច ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា
ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៧០] ទស្សនេន បហាតញ្ច ធម្មោ
ទស្សនេន បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតព្វំ រាតំ អស្សាទេតិ
អភិទន្ធិតិ តំ អារត្ត ទស្សនេន បហាតញ្ច រាតោ
ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ
ទស្សនេន បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ អារត្ត ទស្សនេន
បហាតញ្ច រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា
ឧប្បជ្ជតិ ទស្សនេន បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្ប-
ជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆំ អារត្ត វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
ឧប្បជ្ជតិ ទស្សនេន បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ទស្សនេន បហាតព្វំ ទោមនស្សំ អារត្ត
ទស្សនេន បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា
ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
កក្ខន្ធផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ
រីករាយ ចំពោះរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ រាគៈ ដែលគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវរាគៈនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើត
ឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
កើតឡើង បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះទិដ្ឋិ រាគៈ ដែលគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវទិដ្ឋិនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើត
ឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
កើតឡើង វិចិកិច្ចា ប្រារព្ធ នូវវិចិកិច្ចា កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង
ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង ទោមនស្ស
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវទោមនស្ស ដែលគួរលះ
ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៦៧១] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការនាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ទស្សនេន បហាតព្វ
 បរិណេ កិលេសេ បច្ចេវក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ
 កិលេសេ ជានន្តិ ទស្សនេន បហាតព្វ ខន្ត
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាណោន ទស្សនេន បហាតព្វ ចិត្តសមន្តិស្ស
 ចិត្តំ ជានន្តិ ទស្សនេន បហាតព្វ ខន្ត ចេតោប-
 រិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា-
 កម្មុបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារជ្ជ-
 នាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៧២] ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការនាយ
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ការនាយ បហាតព្វំ វាគំ អស្សាទេតិ អភិនន្តតិ តំ អា-
 រព្ត ការនាយ បហាតព្វោ វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ការនាយ បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ
 អារព្ត ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ការនាយ បហាតព្វំ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ ការនាយ បហាតព្វំ ទោមនស្សំ អារព្ត ការ-
 នាយ បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៦៧១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណា នូវពួកកិលេស
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដែលលះបង់ហើយ ដឹង នូវពួកកិលេស
 ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងចិត្ត
 នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយចេតោ-
 បរិយញ្ញាណ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ
 យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៧២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ត្រេក-
 អរ រីករាយ ចំពោះរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា រាគៈ ដែលគួរលះ
 ដោយភាវនា ប្រារព្ធ នូវរាគៈនោះ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង
 ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយភាវនា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ ប្រារព្ធ នូវ
 ឧទ្ធច្ចៈ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ទើប
 កើតឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ប្រារព្ធ នូវទោម-
 នស្ស ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៧៣] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ការាយ បហាតព្វំ រាគំ អស្សាទេតិ
 អភិនទ្គតិ តំ អារព្ព ទស្សនេន បហាតព្វោ រាគោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ អារព្ព
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទស្សនេន
 បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ការាយ បហា-
 តព្វំ ទោមនស្សំ អារព្ព ទស្សនេន បហាតព្វំ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា
 ឧប្បជ្ជតិ ។

[៦៧៤] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ការាយ បហាតព្វំ
 បហិនំ កិលេសំ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិតំ កិលេសំ
 បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណោ ការាយ បហាតព្វ
 ខន្ទេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៧៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ត្រេក-
 អរ រីករាយ ចំពោះរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា រាគៈ ដែលគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវរាគៈនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើត
 ឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 កើតឡើង ទិដ្ឋិ ប្រារព្ធ នូវឧទ្ធច្ចៈ ទើបកើតឡើង វិចិកិច្ចា កើត
 ឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង ទោមនស្ស
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវទោមនស្ស ដែលគួរលះ
 ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ។

[៦៧៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយអារម្ម-
 ណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ពិចារណានូវកិលេស ដែលគួរលះ
 ដោយការវិនា ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណា នូវកិលេស ដែលសង្កត់
 សង្កិនហើយ ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា
 ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ចេតោបរិយញ្ញាណោ ន ការាយ បហាតព្វចិត្ត-
 សមដ្ឋិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ ការាយ បហាតព្វា ខន្ធ
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អា-
 វជ្ជោ នាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៧៥] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វា ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧចោសថកម្មំ
 កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ
 ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ បច្ចវេក្ខតិ អរិយា មក្កា
 វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ បច្ចវេក្ខតិ
 និព្វានំ កោត្រកុស្ស វោទានស្ស មក្កស្ស ផលស្ស
 អារវជ្ជោ នាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កំ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . .
 យានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្នេ រសេ ដោដ្ឋព្វេ
 . . . វត្ថុំ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វេ
 ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ ទិព្វេន
 ចក្កុនា រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សទ្ធិំ ...

ទស្សនគ្គិកៈ បញ្ញាវារៈ

ដឹង នូវចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលគួរលះ ដោយការវិនា
ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា
ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសា-
នុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៧៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន
សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណា នូវកុសលនោះ
ពិចារណា នូវកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុង
កាលមុន ចេញអំពីឈាន ហើយពិចារណា នូវឈាន ព្រះអរិយៈ
ទាំងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា នូវមគ្គ ពិចារណា នូវនិព្វាន
ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ
និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថា
មិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន នូវសោតៈ . . . នូវឃានៈ ជិវ្ហា
កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . .
នូវវត្ថុ ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ (៣)សំឡេង ដោយទិព្វសោតជាតិ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចេតោបរិយញ្ញាណោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
 បហាតព្វចិត្តសមន្តីស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ អាភាសានញ្ចា-
 យតនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនស្ស អាភិញ្ញាយតនំ
 នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនស្ស រូបាយតនំ ចក្កវិញ្ញា-
 ណស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ដោដ្ឋព្វាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វា ខន្ធ
 ឥទ្ធិវិញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេ-
 និវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស
 អនាគតំសញ្ញាណស្ស អារដ្ឋនាយ អារម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៦៧៦] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វា ធម្មោ ទស្សនេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នានំ ទត្វា សីលំ
 សមាទិយិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សា-
 ទេតិ អភិនទ្គតិ តំ អារព្ព ទស្សនេន បហាតព្វា
 រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិត្វា ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ដឹងចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយ-
 តនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ
 និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៧៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្មហើយ
 ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះកុសលនោះ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ទស្សនេន   បហាតព្វំ   ទោមនស្សំ   ឧប្បជ្ជតិ   បុព្វេ
 សុចិណ្ណានិ   បច្ចវេក្ខតិ   ឈានា   វុដ្ឋហិត្វា   ឈានំ
 អស្សាទេតិ   តំ   អារព្ព   ទស្សនេន   បហាតព្វោ   វាកោ
 . . .   ទិដ្ឋិ   . . .   វិចិត្តិច្ឆា   . . .   ឈានេ   បរិហ័នេ
 វិប្បដិសារិស្ស . . .   ទស្សនេន   បហាតព្វំ   ទោម-
 នស្សំ   ឧប្បជ្ជតិ   ចក្កំ   អស្សាទេតិ   អភិទន្ធិតិ   សោតំ
 . . .   ឃានំ   ជីវ្ហំ   កាយំ   រូបេ   សន្នេ   កន្នេ   រសេ
 ដោដ្ឋព្វេ . . .   វត្ថុំ   នេវ   ទស្សនេន   ន   ការៈនាយ
 បហាតព្វេ   ខន្នេ   អស្សាទេតិ   អភិទន្ធិតិ   តំ   អារព្ព
 ទស្សនេន   បហាតព្វោ   វាកោ   . . .   ទិដ្ឋិ   . . .
 វិចិត្តិច្ឆា   ...   ។

[៦៧៧]   នេវ   ទស្សនេន   ន   ការៈនាយ   បហា-
 តព្វោ   ធម្មោ   ការៈនាយ   បហាតព្វស្ស   ធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន   បច្ចយោ   ទានំ   ទត្វា   សីលំ
 សមាទិយិត្វា   ឧទោសថកម្មំ   កត្វា   តំ   អស្សាទេតិ
 អភិទន្ធិតិ   តំ   អារព្ព   វាកោ   ឧប្បជ្ជតិ   ឧទ្ធច្ចំ
 ឧប្បជ្ជតិ   ការៈនាយ   បហាតព្វំ   ទោមនស្សំ   ឧប្បជ្ជតិ
 បុព្វេ   សុចិណ្ណានិ   . . .   ឈានា   វុដ្ឋហិត្វា   . . .

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង (ព្រះអរិយបុគ្គល)
 ពិចារណា នូវកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន
 ចេញអំពីឈាន ហើយត្រេកអរ ចំពោះឈាន រាគៈ ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវឈាននោះ . . . ទិដ្ឋិ . . . វិចិកិត្តា . . .
 កាលបើឈាន សាបសូន្យហើយ វិប្បដិសារិបុគ្គល . . . ទោមនស្ស
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្ក
 ចំពោះសោតៈ . . . ចំពោះឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង
 ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . វត្ថុ ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា
 រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ . . . ទិដ្ឋិ
 . . . វិចិកិត្តា . . . ។

[៦៧៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថ-
 កម្ម ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះកុសលនោះ រាគៈ ប្រារព្ធ នូវ
 កុសលនោះ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស ដែល
 គួរលះ ដោយការវនា កើតឡើង នូវកុសលទាំងឡាយ ដែល
 ធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន . . . ចេញអំពីឈាន . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

ចក្កំ . . . វត្ថុ . . . នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
បហាតព្វេ ខន្ធភស្សានេតិ តំ អារព្ព ការាយ
បហាតព្វោ រកោ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ
ការាយ បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៦៧៨] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
នេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្ម-
ណាធិបតិ ទស្សនេន បហាតព្វំ រកំ ករុំ កត្វា
អស្សានេតិ អភិនន្ទតិ តំ ករុំ កត្វា ទស្សនេន
បហាតព្វោ រកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
ករុំ កត្វា អស្សានេតិ អភិនន្ទតិ តំ ករុំ កត្វា
ទស្សនេន បហាតព្វោ រកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ ទស្សនេន បហា-
តព្វាធិបតិ សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៦៧៩] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ ទស្ស-
នេន បហាតព្វាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ចំពោះចក្ខុ . . . វត្ថុ . . . ត្រេកអរ ចំពោះខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា រាគៈ ដែលគួរលះ
ដោយភាវនា ប្រារព្ធ នូវខន្ធនោះ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង
ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយភាវនា កើតឡើង ។

[៦៧៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល
ធ្វើនូវរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
រីករាយ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធ្វើនូវរាគៈនោះ ឲ្យជា
ទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង បុគ្គល ធ្វើនូវទិដ្ឋិ ឲ្យជា
ទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ធ្វើនូវទិដ្ឋិនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។
ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៧៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៦៨០] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
 បហាតព្វស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតាធិបតិ ទស្សនេន បហាតព្វាធិបតិ សម្ម-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានព្វា រូចានំ អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៨១] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការាយ
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ
 ការាយ បហាតព្វំ រាគំ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ
 អភិណ្ណតិ តំ ករុំ កត្វា ការាយ បហាតព្វោ
 រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ ការាយ
 បហាតព្វាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៨២] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្សនេន
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណាធិបតិ ការាយ បហាតព្វំ រាគំ ករុំ កត្វា
 អស្សាទេតិ អភិណ្ណតិ តំ ករុំ កត្វា ទស្សនេន
 បហាតព្វោ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៦៨០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិន គួរលះ ដោយភាវនាផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតា- ធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៨១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណា- ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើនូវ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ធ្វើនូវរាគៈ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរ លះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិ- ប្បច្ច័យ ។

[៦៨២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម- ណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើនូវរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ឲ្យជាទី គោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធ្វើនូវរាគៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៨៣] ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ ការ-
នាយ បហាតព្វាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ។

[៦៨៤] ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការនាយ
បហាតព្វស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
តព្វស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតាធិបតិ ការនាយ បហាតព្វាធិបតិ សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូចានំ ។

[៦៨៥] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ
ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា
សីលំ សមាទិយិត្វា ឧទោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុ
កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ . . . ឈាន
វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ករុ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ អរិយា មក្កា
វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ ករុ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ផលំ ករុ កត្វា
បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ ករុ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៨៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរ លះ ដោយការវិនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

[៦៨៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ។

[៦៨៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា នូវកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន . . . ចេញអំពីឈាន ធ្វើនូវឈាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យ ជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

កោត្រភុស្ស វោទានស្ស មក្កស្ស ផលស្ស អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតាធិបតិ នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការឆាយ បហាតញ្ចធិបតិ សម្មយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណញ្ច រូចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៦៨៦] នេវ ទស្សនេន ន ការឆាយ បហា-
 តញ្ចេ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ នានំ
 ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា
 តំ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ ករុំ កត្វា
 ទស្សនេន បហាតញ្ចេ វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ករុំ កត្វា . . . ឈាន
 វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ ករុំ កត្វា . . . វត្ថុំ នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការឆាយ បហាតញ្ចេ ខន្ធានុំ ករុំ កត្វា
 អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ ករុំ កត្វា ទស្សនេន
 បហាតញ្ចេ វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ជាបច្ច័យ នៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។
ឯសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ជាអធិបតិ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង្គ ពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៨៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន
សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធ្វើនូវ
កុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ធ្វើនូវ
កុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំមកហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោ-
រព . . . ចេញអំពីឈាន ហើយធ្វើនូវឈាន ឲ្យជាទីគោរព . . .
នូវវត្ថុ ធ្វើនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយការវនា ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើត
ឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៦៨៧] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តញ្ចោ ធម្មោ ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . .
 អារម្មណាធិបតិ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា
 ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ
 តំ ករុំ កត្វា ការាយ បហាតញ្ចោ រាគោ
 ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ ។ មេ ។ នេវ ទស្សនេន ន
 ការាយ បហាតញ្ចេ ខន្ធភ ករុំ កត្វា អស្សាទេតិ
 អភិនន្ទតិ តំ ករុំ កត្វា ការាយ បហាតញ្ចោ
 រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៦៨៨] ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ធម្មោ ទស្សនេន
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ខន្ធភ បច្ឆិមាទំ
 បច្ឆិមាទំ ទស្សនេន បហាតញ្ចោទំ ខន្ធភទំ អនន្ត-
 រវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៨៩] ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . .
 ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ខន្ធភ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរវ្យ-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៦៨៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា . . . បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើ ឧបោសថកម្ម ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះកុសលនោះ ភគៈ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើប កើតឡើង ក្នុងកាលមុន ។ បេ ។ ធ្វើនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ភគៈ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជា ទីគោរព ទើបកើតឡើង ។

[៦៨៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៦៨៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា . . . គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

ទស្សនត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៦៩០] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការាយ
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា ការាយ បហាតព្វោ ខន្ធា បច្ឆិមាដំ
 បច្ឆិមាដំ ការាយ បហាតព្វោដំ ខន្ធាដំ អនន្ត-
 រវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៩១] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ការាយ បហាតព្វោ
 ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៩២] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា
 បុរិមា នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ
 ខន្ធា បច្ឆិមាដំ បច្ឆិមាដំ នេវ ទស្សនេន ន
 ការាយ ។ បេ ។ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនុ-
 លោមំ កោត្រភុស្ស អនុលោមំ វោទានស្ស កោត្រភុ

ទស្សនគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៦៩០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
មុន ។ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
ក្រោយ ។ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៦៩១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអ-
នន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៦៩២] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ
លះ ដោយភាវនា ។ បេ ។ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ អនុលោម (ជា
បច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រភូ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

មគ្គស្ស វោទានំ មគ្គស្ស មក្កោ ផលស្ស ផលំ
ផលស្ស អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោទា វុដ្ឋ-
ហន្តស្ស នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា
អនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៩៣] នេវ ទិស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វោ ធម្មោ ទិស្សនេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
។ បេ ។ អារដ្ឋេនា ទិស្សនេន បហាតព្វានំ ខន្ធានំ
អនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៩៤] នេវ ទិស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វោ ធម្មោ ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
អនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារដ្ឋេនា ការាយ បហា-
តព្វានំ ខន្ធានំ អនន្តវប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៩៥] ទិស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទិស្ស-
នេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស សមនន្តវប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ អនន្តវសទិសំ ។

[៦៩៦] ទិស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទិស្សនេន
បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

(ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ផល (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផល-សមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោធជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៦៩៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ។ បេ ។ អារវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៦៩៤] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ គឺ អារវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវា ដោយអនន្តរហ្មច្ច័យ ។

[៦៩៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយសមនន្តរហ្មច្ច័យ ។ ប្រហែលគ្នា នឹងអនន្តរហ្មច្ច័យដែរ ។

[៦៩៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយសហជាតិហ្មច្ច័យ គឺ មាន វារៈ ៣ ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៦៩៧] ការងាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការងាយ
បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស ... តីណិ ។

[៦៩៨] នេវ ទស្សនេន ន ការងាយ បហា-
តព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការងាយ បហា-
តព្វស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវ
ទស្សនេន ន ការងាយ បហាតព្វោ ឯកោ ខន្ធា
តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិក្កុណោ
ខន្ធា វត្ថុស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ
ខន្ធានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ មហាក្ខតានំ
មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ពាហិរំ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
សត្តានំ ... ។

[៦៩៩] ទស្សនេន បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
នេន ន ការងាយ បហាតព្វោ ច ធម្មោ នេវ ទស្ស-
នេន ន ការងាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . .
ទស្សនេន បហាតព្វោ ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៦៩៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវេទនា (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវេទនា ... គឺ មានវារៈ ៣ ។

[៦៩៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ មហាកូត ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមហាកូត ៣ មហាកូតទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពាហិរ . . . អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន ... របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[៦៩៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែលមិន គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនាក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ... គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧០០] ការៈនាយ បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
នេន ន ការៈនាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា នេវ
ទស្សនេន ន ការៈនាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការៈនាយ បហាតព្វ
ខន្ធា ច មហាក្វតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាណំ ។

[៧០១] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
នេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតព្វោ ឯកោ ខន្ធា . . . ។

[៧០២] ការៈនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការៈនាយ
បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . . ការៈនាយ បហាតព្វោ
ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាណ្ណំ ខន្ធាណំ ។

[៧០៣] នេវ ទស្សនេន ន ការៈនាយ បហាតព្វោ
ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការៈនាយ បហាតព្វស្ស
ធម្មស្ស . . . នេវ ទស្សនេន ន ការៈនាយ បហាតព្វោ
ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាណ្ណំ ខន្ធាណំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន
ការៈនាយ បហាតព្វោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាណ្ណំ ខន្ធាណំ
វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

[៧០០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ធម៌ ដែលមិនគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស
មហាកូតទាំងឡាយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

[៧០១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ... ។

[៧០២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ... គឺ ខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស
(ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ។

[៧០៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយការវិនាស (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ... គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ...

ទេស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ខន្ទា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ទានំ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ
មហាក្ខតានំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ អសញ្ញ-
សត្តានំ ... ។

[៧០៤] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្សនេន
បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
តីណិ ។ ការាយ . . . តីណិ ។ នេវ ទស្សនេន
ន ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន
ការាយ ។ មេ ។ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
បហាតព្វោ ឯកោ ខន្ទោ តិណ្ណន្នំ ខន្ទានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ ទ្វេ ខន្ទា . . . បដិ-
សន្និក្ខុណោ ខន្ទា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ទានំ ឯកំ មហា-
ក្ខតំ . . . អសញ្ញសត្តានំ . . . ចក្ខាយតនំ ចក្កុ-
វិញ្ញាណស្ស ។ មេ ។ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
ណស្ស វត្ថុ ... ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ខន្ធទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ
មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ របស់
ពួកអសញ្ញសត្វ ... ។

[៧០២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ មាន
វារៈ ៣ ។ ដោយការវេទនា . . . គឺ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ដែលមិន
គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា (ជាបច្ច័យ នៃធម៌)
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ។ បេ ។
គឺ ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការវេទនា (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ខន្ធ ២
. . . ខន្ធទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ
(ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទាំងឡាយ មហាក្ខត ១ . . . របស់ពួកអសញ្ញ-
សត្វ . . . ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។
កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧០៥] នេវ ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហា-
 តញ្ចោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ទស្សនេន បហា-
 តញ្ចានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវ
 ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហាតញ្ចោ ធម្មោ ការ្គាយ
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . . វត្ថុ ការ្គាយ បហា-
 តញ្ចានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០៦] ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ច នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការ្គាយ បហាតញ្ចោ ច ធម្មោ ទស្សនេន
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណានំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ធា . . . ។

[៧០៧] ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ច នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការ្គាយ បហាតញ្ចោ ច ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . .
 ទស្សនេន បហាតញ្ចោ ខន្ធា ច មហាក្វតា ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧០៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ និស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា . . . គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែល គួរលះ ដោយភាវនា ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧០៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែល មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយ និស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ។

[៧០៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែលមិនគួរ លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា . . . គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧០៨] ការងាយ បហាតព្វោ ច នេវ ទស្សនេន
 ន ការងាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា ការងាយ បហា-
 តព្វស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ការងាយ បហាតព្វោ ឯកោ ខន្ទោ ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណាន្នំ ខន្ទានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ខន្ទា ... ។

[៧០៩] ការងាយ បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការងាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា នេវ
 ទស្សនេន ន ការងាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការងាយ បហាតព្វា
 ខន្ទា ច មហាក្វតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ ។

[៧១០] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មា ទស្សនេន
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តប-
 និស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ ទស្សនេន បហាតព្វំ
 រាគំ ឧបនិស្សាយ ចានំ ហនតិ អទិន្នំ អាទិយតិ
 ... សង្ឃំ ភិណ្ឌតិ ទស្សនេន បហាតព្វំ ទោសំ ...

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៧០៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ធម៌ ដែលមិនគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
គួរលះ ដោយការវិនាស វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ។

[៧០៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ធម៌ ដែលមិនគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ដោយ
និស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស
មហាក្ខតទាំងឡាយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

[៧១០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណ្តាបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្ត-
បនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ . . .
បំបែកសង្ឃី នូវទោសៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ...

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

មោហំ . . . ទិដ្ឋិ . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ ចាលំ
 ហនតិ . . . សង្ឃំ ភិទ្ធតិ ទស្សនេន បហាតញ្ច
 រាគោ . . . ទោសោ មោហោ ទិដ្ឋិ . . . បត្តនា
 ទស្សនេន បហាតព្វស្ស រាគស្ស ទោសស្ស មោ-
 ហស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧១១] ទស្សនេន បហាតញ្ច ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . .
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តូបនិស្សយោ ។ បកត្តូ-
 បនិស្សយោ ទស្សនេន បហាតព្វំ រាគំ ឧបនិស្សាយ
 ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧទោសថកម្មំ
 ករោតិ ។ សង្ឃត្តំ ។ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ទស្សនេន
 បហាតព្វំ ទោសំ . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ
 ទេតិ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ទស្សនេន បហាតញ្ច
 រាគោ . . . ទោសោ មោហោ ទិដ្ឋិ . . . បត្តនា
 សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

នូវមោហៈ . . . នូវទិដ្ឋិ . . . អាស្រ័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយ
 សម្លាប់សត្វ . . . បំបែកសង្ឃ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ . . .
 ទោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃរាគៈ
 ទោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា . . . បានដល់
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យនូវរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ហើយឲ្យទាន សមា-
 ទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ
 ឲ្យកើតឡើង នូវទោសៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ . . .
 អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើត
 ឡើង រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ . . . ទោសៈ មោហៈ
 ទិដ្ឋិ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា បញ្ញា កាយិកសុខ
 កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧១២] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការាយ
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ អនន្ត្រូបនិស្សយោ បកត្តូប-
 និស្សយោ ។ បកត្តូបនិស្សយោ ការាយ បហា-
 តព្វោ វាកោ . . . នោសោ មោហោ មាដោ . . .
 បត្តោ ការាយ បហាតព្វស្ស វាកស្ស នោសស្ស
 មោហស្ស មាណស្ស បត្តោយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧១៣] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបនិស្សយោ បកត្តូបនិស្សយោ ។
 បកត្តូបនិស្សយោ ការាយ បហាតព្វំ វាកំ ឧប-
 និស្សាយ ចាណំ ហានតិ . . . សដ្ឋំ ភិន្ទតិ
 ការាយ បហាតព្វំ នោសំ . . . មោហំ . . .
 មាណំ . . . បត្តោ ឧបនិស្សាយ ចាណំ ហានតិ . . .
 សដ្ឋំ ភិន្ទតិ ការាយ បហាតព្វោ វាកោ . . .

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៧១២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម-
 ណូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូប-
 និស្ស័យ គឺ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា . . . ទោសៈ
 មោហៈ មានៈ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃរាគៈ ទោសៈ
 មោហៈ មានៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម-
 ណូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យ នូវរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ហើយសម្លាប់សត្វ . . .
 បំបែកសង្ឃី នូវទោសៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា . . . នូវមោហៈ
 . . . នូវមានៈ . . . អាស្រ័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសម្លាប់
 សត្វ . . . បំបែកសង្ឃី រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ទោសោ មោហោ មាណោ . . . បត្តនា ទស្សនេន
 បហាតព្វស្ស រាគស្ស ទោសស្ស មោហាស្ស ទិដ្ឋិយា
 បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សក្ក-
 កណ្ណោ ឆន្ទរាគោ បរកណ្ណោ ឆន្ទរាគស្ស ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ សក្កបរិក្កហោ ឆន្ទរាគោ
 បរិក្កហោ ឆន្ទរាគស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧១៤] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្ថូបនិស្សយោ ។ បកត្ថូបនិស្សយោ ការាយ
 បហាតព្វំ រាគំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ . . .
 សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ការាយ បហាតព្វំ ទោសំ
 . . . មោហំ . . . មាណំ . . . បត្តនំ ឧបនិស្សាយ
 ទានំ ទេតិ . . . សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ការាយ
 បហាតព្វោ រាគោ . . . ទោសោ មោហោ មាណោ
 . . . បត្តនា សទ្ធាយ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមតិកប្បដ្ឋាន

ទោសៈ មោហៈ មានៈ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃរាគៈ
 ទោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ឆន្ទរាគៈ ក្នុងភណ្ណៈរបស់ខ្លួន ជាបច្ច័យ នៃ
 ឆន្ទរាគៈ ក្នុងភណ្ណៈនៃបុគ្គលដទៃ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ឆន្ទរាគៈ
 ក្នុងទ្រព្យដែលខ្លួនហ្នឹងហែងហើយ ជាបច្ច័យ នៃឆន្ទរាគៈ ក្នុងទ្រព្យ
 ដែលបុគ្គលដទៃហ្នឹងហែងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវេទនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។
 បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវរាគៈ ដែលគួរលះ ដោយ
 ការវេទនា ហើយឲ្យទាន . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវទោសៈ
 ដែលគួរលះ ដោយការវេទនា . . . នូវមោហៈ . . . នូវមានៈ . . .
 អាស្រ័យ នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យ
 កើតឡើង រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវេទនា . . . ទោសៈ មោហៈ
 មានៈ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា និងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទស្សនត្តិកេ បញ្ញាវារោ

[៧១៥] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វោ
 ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ហា-
 បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។
 បកត្តបនិស្សយោ សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ ទានំ
 ទេតិ . . . សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ សីលំ . . . សុតំ
 ចាកំ បញ្ញំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុ
 កោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ ទានំ ទេតិ
 . . . សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ
 ចាកោ បញ្ញា កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧតុ
 កោជនំ . . . សេនាសនំ សទ្ធាយ បញ្ញាយ
 កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ផល-
 សមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧១៦] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
 បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតព្វស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្ម-
 ណ្ហាបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្ស-
 យោ ។ បកត្តបនិស្សយោ សទ្ធិំ ឧបនិស្សាយ . . .

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៧១៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល . . . នូវសុតៈ ចាតៈ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន . . . អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន . . . ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា . . . សីល សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ទិដ្ឋិ កល្យាណតិ សីលំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 ចាលំ ហានតិ . . . សង្ឃំ ភិណ្ឌតិ សទ្ធា . . .
 សេនាសនំ ទិស្សនេន បហាតព្វស្ស រាគស្ស
 ទោសស្ស មោហស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនា ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧១៧] នេវ ទិស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វោ ធម្មោ ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ
 អនន្តរ្យបនិស្សយោ បកត្វបនិស្សយោ ។ បកត្វ-
 បនិស្សយោ សទ្ធិ ឧបនិស្សាយ មាណំ ជម្មេតិ សីលំ
 . . . បញ្ញា កាយិកំ សុខំ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧត្តំ
 កោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ មាណំ ជម្មេ-
 តិ សទ្ធា . . . បញ្ញា កាយិកំ សុខំ កាយិកំ
 ទុក្ខំ ឧត្តំ កោជនំ . . . សេនាសនំ ការាយ
 បហាតព្វស្ស រាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មា-
 នស្ស បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមក្កិកប្បដ្ឋាន

ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល . . . អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយ
សម្លាប់សត្វ . . . បំបែកសង្ឃ សទ្ធា . . . សេនាសនៈ ជា
បច្ច័យ នៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែល
គួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តូបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូប-
និស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ហើយ
ដំឡើងមានៈ នូវសីល . . . នូវបញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ
រដូវ ភោជន . . . អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយដំឡើងមានៈ
សទ្ធា . . . បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន . . .
សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ និង
សេចក្តីប្រាថ្នា ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧១៨] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតញ្ចេ
 ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស
 ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
 បុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្កំ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . .
 យានំ ជីវ្ហំ កាយំ រូបេ សន្នេ កន្ធភសេ
 ដោដ្ឋញ្ចេ វត្ថុំ . . . ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សតិ
 ទិព្វាយ សោតនាតុយា សទ្ធិំ សុណាតិ រូបាយតនំ
 ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋញ្ចាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្កា-
 យតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស វត្ថុ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧១៩] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតញ្ចេ
 ធម្មោ ទស្សនេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៧១៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ ។ អារម្មណបុរេជាតិ គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវ ចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន នូវសោតៈ . . . នូវឃានៈ ជិវ្ហា កាយ ពួករូប ពួកសំឡេង ពួកក្លិន ពួករស ពួកផោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . . ឃើញរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាតិ គឺ ចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ កាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ។

[៧១៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវេទនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ បុរេជាតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាតិ និងវត្ថុបុរេជាតិ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្កំ អស្សាទេតិ អភិទន្ធិតិ តំ
 អារព្ព ទស្សនេន បហាតព្វោ រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ
 ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទស្សនេន បហាតព្វំ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ វត្ថុ អស្សាទេតិ
 អភិទន្ធិតិ តំ អារព្ព ទស្សនេន បហាតព្វោ
 រាគោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ
 ទស្សនេន បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ ទស្សនេន បហាតព្វានំ ទន្ធានំ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយា ។

[៧២០] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
 តព្វោ ធម្មោ ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុ-
 បុរេជាតំ ។ អារម្មណាបុរេជាតំ ចក្កំ អស្សាទេតិ
 អភិទន្ធិតិ តំ អារព្ព ការាយ បហាតព្វោ រាគោ
 ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ការាយ បហាតព្វំ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ... កាយំ រូបេ ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អារម្មណបុរេជាត គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្ខុ រាគៈ
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ
 កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈ កើតឡើង ។ បេ ។ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះ
 វត្ថុ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ទើបកើត
 ឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ចា កើតឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយបុរេជាត-
 ប្បច្ច័យ ។

[៧២០] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយបុរេជាត-
 ប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ អារម្មណបុរេជាត
 គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្ខុ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា
 ប្រារព្ធ នូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោមនស្ស
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា កើតឡើង នូវសោតៈ ... កាយ ពួករូប ...

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អស្សាទេតិ អភិទន្ធពតិ តំ អារព្ព
 ការវាយ បហាតព្វោ វាកោ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ការវាយ បហាតព្វំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ ការវាយ បហាតព្វានំ ខន្ធានំ បុរេ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២១] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការវាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា ទស្សនេន
 បហាតព្វា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២២] ការវាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការវាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា ការវាយ
 បហាតព្វា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ពួកដោដ្ឋព្វៈ... ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះវត្ថុ រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយ
ការវិនា ប្រារព្ធ នូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ទោម-
នស្ស ដែលគួរលះ ដោយការវិនា កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត
គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៧២១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយបច្ច័-
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័ជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ
ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័-
ជាតប្បច្ច័យ ។

[៧២២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនា ដោយ
បច្ច័ជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័ជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ
ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័-
ជាតប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧២៣] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តញ្ចេ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តញ្ចស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតញ្ច
 ខន្តា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៤] ទស្សនេន បហាតញ្ចេ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ទស្សនេន បហាតញ្ច ខន្តា
 បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៥] ការនាយ បហាតញ្ចេ ធម្មោ ការ-
 នាយ បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ការនាយ បហាតញ្ច ខន្តា
 បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៦] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតញ្ច
 ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតញ្ចស្ស
 ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧២៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ លះ ដោយភាវនា ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៧២៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៧២៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៧២៦] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរ លះ ដោយភាវនា ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុន ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតញ្ច ខន្ធ
 បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុលោមំ កោត្រិភុស្ស អនុលោមំ វោទានស្ស
 កោត្រិភុ មគ្គស្ស វោទានំ មគ្គស្ស អាសេវនប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៧២៧] ទស្សនេន ភាវនាយ បហាតញ្ច ធម្មោ
 ទស្សនេន បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតញ្ច ចេតនា សម្ម-
 យុត្តកាណំ ខន្ធាណំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧២៨] ទស្សនេន បហាតញ្ច ធម្មោ នេវ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតញ្ចស្ស ធម្មស្ស កក្ក-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណខណិកា ។
 សហជាតា ទស្សនេន បហាតញ្ច ចេតនា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូចានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នាណខណិកា ទស្សនេន បហាតញ្ច ចេតនា វិចា-
 កាណំ ខន្ធាណំ កដត្តា ច រូចានំ កក្កប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

ទស្សនគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជា
បច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ គោត្រភូ (ជា
បច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៧២៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដែលគួរលះ
ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧២៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា
ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហ-
ជាត គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង ពួក
កដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៧២៩] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
នេន បហាតព្វស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ការ-
នាយ បហាតព្វស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតព្វា ចេតនា សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ទានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣០] ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការនាយ
បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ការនាយ បហាតព្វា ចេតនា សម្មយុត្តកានំ
ខន្ទានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣១] ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្ស-
នេន ន ការនាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ការនាយ បហាតព្វា ចេតនា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣២] ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការនាយ
បហាតព្វស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
បហាតព្វស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ការនាយ បហាតព្វា ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខន្ទានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧២៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនាសផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរ
លះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តស-
មុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ
ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយការវិនាសផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយការវិនាសផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែល
គួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧៣៣] នេវ ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហាតព្វោ
 ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហាតព្វស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណ-
 ខណ៌ិកា ។ សហជាតា នេវ ទស្សនេន ន
 ការ្គាយ បហាតព្វោ ចេតនា សម្មយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណព្វោ រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន
 ការ្គាយ បហាតព្វោ ចេតនា សម្មយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ ។ នាណខណ៌ិកា នេវ
 ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហាតព្វោ ចេតនា
 វិចាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧៣៤] នេវ ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហា-
 តព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហា-
 តព្វស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ
 នេវ ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហាតព្វោ ឯកោ
 ខន្ធា តិណ្ណានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាណព្វោ រូចានំ
 វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ខន្ធា
 វត្ថុស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៧៣៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងនានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣៤] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៣៥] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ កតទ្បិកាហោ ។ សត្ត
 បញ្ញា ។ . . . ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្ក-
 ទ្រិយព្វា រូបដីវិតិទ្រិយព្វា ។ សត្ត បញ្ញា ។
 ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា ទស្ស-
 នេន បហាតព្វា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ទស្សនេន
 បហាតព្វា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣៦] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 ឥទម្បិ ទស្សនេន សទិសំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៣៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ សេចក្តី
 បំប្រួញ ។ កតឡិដ្ឋានាហារ ។ បញ្ញា ៧ ។ . . . ជាបច្ច័យ
 ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ចក្កតន្ត្រីយក្តី រូបជីវិតតន្ត្រីយក្តី ។ បញ្ញា ៧ ។
 ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៧៣៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ដោយវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ បទនេះ ប្រហែល
 គ្នានឹងទស្សនៈដែរ ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧៣៧] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វា ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វា ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
បហាតព្វា ខន្ធា កេដត្តារូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ខន្ធា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វត្ថុ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេ-
ជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ នេវ ទស្សនេន ន ការាយ
បហាតព្វានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វា
ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទស្សនគ្គិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៧៣៧] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
បុរេជាត និងបច្ចាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដោយ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
ចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
ភាវនា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ
ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមគ្គិកប្បដ្ឋានំ

[៧៣៨] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ
ធម្មោ ទស្សនេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ ទស្សនេន បហា-
តព្វានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣៩] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វោ ធម្មោ ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ ការាយ
បហាតព្វានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤០] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្សនេន
បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទស្សនេន បហាតព្វោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... ។

[៧៤១] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
សហជាតា ទស្សនេន បហាតព្វោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
ទស្សនេន បហាតព្វោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៣៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៧៣៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវា ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៧៤០] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល គួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ។

[៧៤១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ អត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយ ទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧៤២] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
 បហាតព្វស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទស្សនេន បហាតព្វោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វា រូចានំ ទ្វេ ខន្ធា . . . ។
 ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការនាយ បហាតព្វស្ស
 ធម្មស្ស ... តិណ្ណា ។ ទស្សនេន សទិសំ កាតព្វំ ។

[៧៤៣] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហ-
 ជាតោ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានព្វា រូចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បទិសន្ទិ-
 ក្ខណោ ខន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ សន្ទិក្ខំ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ។ បុរេជាតំ ចក្កំ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ ...

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៧៤២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវិនាសផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ខន្ធ ២ . . . ។ ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស (ជាបច្ច័យ)
 នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវិនាស . . . គឺ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត
 គប្បី ធ្វើឲ្យប្រហែលគ្នាដោយទស្សនៈដែរ ។

[៧៤៣] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ បុរេជាតិ
 បច្ច្រាជាតិ អាហារ និងតន្ត្រិយ ។ សហជាតិ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវិនាស ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ៣ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធទាំង
 ឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធទាំងឡាយ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាកូត ១ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
 មហាកូត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។ ឯបុរេជាតិ គឺ បុគ្គល
 ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន នូវសោតៈ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

កាយំ រូបេ . . . ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
អនត្តតោ វិបស្សតិ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ បស្សតិ
ទិព្វាយ សោតទាតុយា សទ្ធិំ សុណាតិ រូបាយតនំ
ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
ចក្កាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយ-
វិញ្ញាណស្ស វត្ថុ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ
បហាតព្វានំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វ
ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតទ្បីកាហោ អាហារោ
ឥមស្ស កាយស្ស រូបដីវិតិទ្ធិយំ កដត្តារូបានំ ។
[៧៤៤] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
តព្វោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ ចក្កុំ អស្សាទេតិ
អភិទន្ធតិ តំ អារព្ព ទស្សនេន បហាតព្វោ រាគោ
ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទោ-
មនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . វត្ថុំ អស្សាទេតិ
វត្ថុ ទស្សនេន បហាតព្វានំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

កាយ ពួករូប . . . ពួកផោដ្ឋព្វៈ . . . ឃើញច្បាស់ នូវវត្ថុ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ក ឮសំឡេង ដោយ
 ទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វា-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ចក្កវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការវនា ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ជាបច្ច័យ នៃកាយ
 នេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ កតទ្បិដ្ឋារាហារ (ជាបច្ច័យ)
 នៃកាយនេះ រូបជីវិតិទ្រ្ទិយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ។

[៧៤៤] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយ
 ការវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្តិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្ក
 រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ប្រារព្ធ នូវចក្កនោះ ទើបកើតឡើង
 ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិកិច្ឆា កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ចំពោះ
 សោតៈ . . . បុគ្គល ត្រេកអរ ចំពោះវត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

ទេស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧៤៥] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហា-
តព្វោ ធម្មា ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ ចក្កំ អស្សាទេតិ
អភិនន្ទតិ តំ អារត្ត ការាយ បហាតព្វោ វាកោ
ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ការាយ បហាតព្វំ
នោមនស្សំ . . . សោតំ . . . វត្ថុំ អស្សាទេតិ អភិនន្ទតិ
វត្ថុំ ការាយ បហាតព្វានំ ខន្ធានំ អត្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៧៤៦] ទស្សនេន បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
នេន ន ការាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា ទស្សនេន
បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ ទស្សនេន
បហាតព្វោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្តំ ខន្ធានំ
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច . . . ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៧៤៥] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ
 ដោយការវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ដោយ
 អត្តិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្ខុ
 រាគៈ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ប្រារព្ធ នូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង
 ទិដ្ឋិ កើតឡើង ទោមនស្ស ដែលគួរលះ ដោយការវនា . . . ចំពោះ
 សោតៈ . . . បុគ្គល ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៧៤៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែល
 មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនាក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលគួរលះ ដោយ
 ទស្សនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២
 ក្តី វត្ថុក្តី . . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៤៧] ទស្សនេន បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
 នេន ន ការ្គាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា នេវ
 ទស្សនេន ន ការ្គាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ
 ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា ទស្សនេន បហាតព្វា ខន្ធា
 ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូចានំ អត្តិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ទស្សនេន បហា-
 តព្វា ខន្ធា ច កតទ្បីកាហោ អាហារោ ច ឥមស្ស
 កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា
 ទស្សនេន បហាតព្វា ខន្ធា ច រូបដីវិតិទ្ធរិយព្វា
 កេដត្តារូចានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤៨] ការ្គាយ បហាតព្វោ ច នេវ ទស្សនេន
 ន ការ្គាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា ការ្គាយ បហា-
 តព្វស្ស ធម្មស្ស ... ។ បេ ។ ទ្វេ បញ្ញា កាតព្វា ។

[៧៤៩] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស នត្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិតតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិតតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៤៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែលមិន
 គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។
 សហជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី មហា-
 ភូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។
 ឯបច្ចាជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ក៏ព-
 ង្សីផ្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចា-
 ជាត គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី រូបដីវិតិ-
 ន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៧៤៨] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាក្តី ធម៌ ដែលមិនគួរ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ...។ បេ ។ បញ្ហា ២ គប្បីធ្វើចុះ ។

[៧៤៩] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយនត្តិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 វិតតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ ។

ទេស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧៥០] ហេតុយា សត្ត អារម្មណោ អដ្ឋ អធិ-
 បតិយា ទស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តេរស
 ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ
 តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្ត វិចារកេ
 ឯកំ អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ សត្ត ឈានេ សត្ត
 មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច
 អត្តិយា តេរស នត្តិយា សត្ត វិកតេ សត្ត អវិកតេ
 តេរស ។ ឯវំ កណោតព្វំ ។

អនុលោមំ ។

[៧៥១] ទស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៧៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងត្រ្រិយប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥
 ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគ-
 តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៧៥១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបដ្ឋយ នៃធម៌
 ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយ
 សហជាតប្បដ្ឋយ ជាបដ្ឋយ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៥២] ទិស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
 ទិស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បន្តាជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៣] ទិស្សនេន បហាតព្វោ ធម្មោ ទិស្ស-
 នេន បហាតព្វស្ស ច នេវ ទិស្សនេន ន ការាយ
 បហាតព្វស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧៥៤] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការាយ
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧៥៥] ការាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ទិស្សនេន
 បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៥២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៥៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៥៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៥៥] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧៥៦] ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ នេវ
 ទស្សនេន ន ការនាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៧] ការនាយ បហាតព្វោ ធម្មោ ការនាយ
 បហាតព្វស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៨] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វោ ធម្មោ នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ កិម្ពប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៩] នេវ ទស្សនេន ន ការនាយ បហា-
 តព្វោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស
 អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ

[៧៥៦] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយ អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ ។

[៧៥៧] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយភាវនាផង ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនាផង ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ។

[៧៥៨] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ សហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ ។

[៧៥៩] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៦០] នេវ ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វោ
ធម្មា ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស អារម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៦១] ទស្សនេន បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
នេន ន ការាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា ទស្សនេន
បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៧៦២] ទស្សនេន បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
នេន ន ការាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា នេវ
ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . .
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

[៧៦៣] ការាយ បហាតព្វោ ច នេវ ទស្សនេន
ន ការាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា ការាយ បហា-
តព្វស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៧៦៤] ការាយ បហាតព្វោ ច នេវ ទស្ស-
នេន ន ការាយ បហាតព្វោ ច ធម្មា នេវ
ទស្សនេន ន ការាយ បហាតព្វស្ស ធម្មស្ស . . .
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៦០] ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា ដោយ អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៦១] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែលមិនគួរ លះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនាក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈ . . . បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[៧៦២] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយទស្សនៈក្តី ធម៌ ដែលមិន គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនាក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា . . . បានដល់សហជាត បច្ច័យជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

[៧៦៣] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនាក្តី ធម៌ ដែល មិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនាក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនា . . . បានដល់សហជាត និង បុរេជាត ។

[៧៦៤] ធម៌ ដែលគួរលះ ដោយការវនាក្តី ធម៌ ដែលមិន គួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនាក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃ ធម៌ ដែលមិនគួរលះ ដោយទស្សនៈ មិនគួរលះ ដោយការវនា . . . បានដល់សហជាត បច្ច័យជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

ទេស្តនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

[៧៦៥] នហោតុយា ចុទ្ទស នអាវម្មណោ ចុទ្ទស
 នអធិបតិយា ចុទ្ទស នអនន្តវេ ចុទ្ទស នសមនន្តវេ
 ចុទ្ទស នសហជាតេ ទស នអញ្ញមញ្ញោ ទស
 ននិស្សយេ ទស នឧបនិស្សយេ ចុទ្ទស នបុរេជាតេ
 ទ្វាទស នបច្ឆាជាតេ ចុទ្ទស នអាសេវនេ ចុទ្ទស
 នកកម្មេ ចុទ្ទស នវិចារកេ ចុទ្ទស នអាហារេ ចុទ្ទស
 នតទ្ធិយេ ចុទ្ទស នឈានេ ចុទ្ទស នមក្កេ ចុទ្ទស
 នសម្បយុត្តេ ទស នវិប្បយុត្តេ អដ្ឋ នោអត្ថិយា
 អដ្ឋ នោអត្ថិយា ចុទ្ទស នោវិកតេ ចុទ្ទស នោ-
 អវិកតេ អដ្ឋ ។ ឯវំ កណោតព្វំ ។

បច្ឆនីយំ ។

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

[៧៦៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនសហជា-
តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុង
ននិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១០ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ក្នុងនោអត្ថិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៨ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១២ ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ឆនីយៈ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[៧៦៦] ហេតុប្បច្ចយា នអាម្ពុណោ សត្ត . . . .
 នអធិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ សត្ត នសមនន្តរេ
 សត្ត នអញ្ញមញ្ញោ តីណិ នឧបនិស្សយេ សត្ត
 នបុរេជាតេ សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត នអាសេវនេ សត្ត
 នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្ត នអាហារេ សត្ត
 នសង្ខារេ សត្ត នឈានេ សត្ត នមក្កេ សត្ត
 នសម្បយុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា
 សត្ត នោវិតតេ សត្ត ។ ឯវំ កណោតព្វំ ។

អនុលោមប្បច្ចនីយំ ។

[៧៦៧] នហេតុប្បច្ចយា អាម្ពុណោ អដ្ឋ . . . .
 អធិបតិយា នស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ
 តេរស ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ បុរេជាតេ តីណិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

[៧៦៦] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងនិទានអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ក្នុងនិទានសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនិទានឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានបុរេជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានអាសេវនប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានវិបាកប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនិទានអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានត្រ្រិយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនិទានឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនិទានសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិទានវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងនិទាននោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។
 បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

[៧៦៧] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនិហេតុប្បច្ច័យ
 . . . ក្នុងនិទានអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនិទានអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនិទានសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិទានសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងនិទានអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិទាននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣
 ក្នុងនិទានឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនិទានបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

ទស្សនគ្គិកេ បញ្ញាវារោ

បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ សត្ត
 វិចារកេ ឯកំ អាហារេ សត្ត ឥន្ទ្រិយេ សត្ត
 ឈានេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
 យុត្តេ បញ្ច អត្តិយា តេរស ធន្តិយា សត្ត វិកតេ
 សត្ត អវិកតេ តេរស ។ ឯវំ កណោតព្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

ទស្សនគ្គិកំ អដ្ឋមំ និដ្ឋិតំ

ទស្សនត្តិកៈ បញ្ហាវារៈ

ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
 ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុង
 អាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្ម-
 យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
 អត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្ប-
 ដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ឆនីយានុលោម ។

ចប់ ទស្សនត្តិកៈ ទី ៨

អភិធម្មបិដកេ
 បដ្ឋានស្ស ចតុត្តោ ភាគោ
 អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ បច្ឆិមំ

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា អង្កេ

វិចិត្តត្តិកំ

បដិច្ចវារោ.....	១
អនុលោមំ	,,
បច្ឆនីយំ	៣៩
អនុលោមប្បច្ឆនីយំ.....	៦៦
បច្ឆនីយានុលោមំ	,,
បច្ឆយវារោ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ឆនីយំ	៧២
សំសដ្ឋវារោ	៧៨
អនុលោមំ	,,
បច្ឆនីយំ	៨១
បញ្ញាវារោ	៨២
អនុលោមំ	,,
បច្ឆនីយំ	២៣០

អភិធម្មបិដក
 បដ្ឋាន ចតុត្ថភាគ
 អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន ខាងចុង
 សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

វិចិត្តត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ.....	១
អនុលោម	,,
បច្ចុនីយៈ.....	៣៩
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ.....	៦៦
បច្ចុនីយានុលោម	,,
បច្ចុយវារៈ	,,
អនុលោម	,,
បច្ចុនីយៈ.....	៧២
សំសដ្ឋវារៈ.....	៧៨
អនុលោម	,,
បច្ចុនីយៈ.....	៨១
បញ្ញាវារៈ	៨២
អនុលោម	,,
បច្ចុនីយៈ.....	២៣០

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេ
អនុលោមប្បច្ចនីយំ.....	២៤០
បច្ចនីយានុលោមំ	២៤១

បីតិក្ខិកំ

បដិច្ចវារោ	២៤៣
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	២៤៧
អនុលោមប្បច្ចនីយំ.....	២៥២
បច្ចនីយានុលោមំ	,,

បញ្ញាវារោ	២៥៣
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	២៥៤
អនុលោមប្បច្ចនីយំ.....	២៥៥
បច្ចនីយានុលោមំ	,,

ទស្សនក្ខិកំ

បដិច្ចវារោ	៣០១
អនុលោមំ	,,
បច្ចនីយំ	៣១០
អនុលោមប្បច្ចនីយំ.....	៣១៨

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

អនុលោមប្បច្ចនីយៈ..... ២៤០

បច្ចនីយានុលោម ២៤១

បីតិគ្គិកៈ

បដិច្ចវារៈ: ២៤៣

អនុលោម ..... ,,

បច្ចនីយៈ..... ២៤៧

អនុលោមប្បច្ចនីយៈ..... ២៥២

បច្ចនីយានុលោម ..... ,,

បញ្ហាវារៈ: ២៥៣

អនុលោម ..... ,,

បច្ចនីយៈ..... ២៥៤

អនុលោមប្បច្ចនីយៈ..... ២៥៥

បច្ចនីយានុលោម ..... ,,

ទស្សនគ្គិកៈ

បដិច្ចវារៈ: ៣០១

អនុលោម ..... ,,

បច្ចនីយៈ..... ៣១០

អនុលោមប្បច្ចនីយៈ..... ៣១៨

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុនីយានុលោមំ	៣១៩
សហជាតវារោ	៣២០
បច្ចុយវារោ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចុនីយំ	៣២៨
អនុលោមប្បច្ចុនីយំ.....	៣៣៨
បច្ចុនីយានុលោមំ	,,
សំសដ្ឋវារោ	៣៣៩
អនុលោមំ	,,
បច្ចុនីយំ	៣៤១
អនុលោមប្បច្ចុនីយំ.....	៣៤៣
បច្ចុនីយានុលោមំ	,,
សម្បយុត្តវារោ	៣៤៤
បញ្ហាវារោ	,,
អនុលោមំ	,,
បច្ចុនីយំ	៣៨៣
អនុលោមប្បច្ចុនីយំ.....	៣៨៨
បច្ចុនីយានុលោមំ	,,

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បច្ចុនីយានុលោម	៣១៩
សហជាតិវារៈ	៣២០
បច្ចុយវារៈ	,,
អនុលោម	,,
បច្ចុនីយៈ.....	៣២៨
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ.....	៣៣៨
បច្ចុនីយានុលោម	,,
សំសង្កវារៈ.....	៣៣៩
អនុលោម	,,
បច្ចុនីយៈ.....	៣៤១
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ.....	៣៤៣
បច្ចុនីយានុលោម	,,
សម្បយុត្តិវារៈ	៣៤៤
បញ្ហាវារៈ	,,
អនុលោម	,,
បច្ចុនីយៈ.....	៣៨៣
អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ.....	៣៨៨
បច្ចុនីយានុលោម	,,

